

Naabo ɗoŋ zina k'Isa Almasi

Ey urzi k'ono ɗoŋ kun t'oone adda mattup ettiyo

Ette mattup ere ki sirwe Lik yi riije. Mattup ki Naabo ɗoŋ zina k'Isa Almasi ette t'in kaza mummino ɗoŋ zina k'Isa an niibe me. Y'a ruute soŋ mummino Unde Kamilen t'a ɗiige ekki ɗoŋ zina k'Isa wo an d'izire adda geegiryagi an di gizite Rabila Majjaanawa ti toogo k'Unde Kamilen me. Wo sulɗi ɗoŋ ooŋe ti dabar ere an uune a urzi naabadaŋ geŋ, yi ti'n ruute pây adda mattup ette.

Ti kaaga geŋ kane Yawudiyagi an ilke ono Raa a kane ɗaŋŋal. Lik adda mattup ette y'a ruute mummino kane ɗoŋ zina k'Isa an di gizite Rabila Majjaanawa a ɗoŋ Yawudiyagi ye me.

Wo yi ruutite ɓaadaŋ a urzi naabo ɗoŋ zina sire an ize gettiyo, kane miŋ Piyer ti Pool. Piyer y'a gizite ono Raa a ɗoŋ ki geeger Zeruzalem, bini ɗoŋ ɓaadaŋ an ziipe addaŋ a Isa wo an seedu zakid'i eego. Wo ki yode Pool y'a gizite urzi k'Almasi adda geegiryagi ki ɗoŋ kane Yawudiyagi ye. Mattup ette t'in kaza a kine, i dehu in di kizite Rabila Majjaanawa k'Isa Almasi adda duniya pay.

Doŋ zina k'Almasi a Zeruzalem

¹ Teyopil mee'ki nuŋ, nuŋ adda mattupadó ere ki poone, ni riije sulɗi ɗoŋ pay Isa y'ize wo yi duuye ɗuwo t'ume k'eesiyo, ² bini onniyo ere Raa y'a y'umbe k'awwa ki kandaane. Wo ki poone y'a y'amba geŋ, ti toogo k'Unde Kamilen y'an di ruute sulɗi ɗoŋ an d'ise a ɗoŋ zindí ɗoŋ yi biire. ³ Aame yi dibire bini y'inda wo yi bilɗe maŋ, y'an di gize tuddí te a kane ɗoŋ zindí t'urzi ɓaadaŋ, geŋ i-kaza

yoŋ ki kotto yi-bilɗe. Wo adda k'onniyo ada piɗe geŋ tuddí y'an di gize, wo y'an di gizite sulɗi ɗoŋ ki Moziko Raa. ⁴ Onniyo soo an ti guune omɓo ti kane geŋŋo maŋ, y'an di ruute, y'ede: «Kun ollo koɗuwo, ti Zeruzalem eŋ kun arga tunda ye, kun dello munda wede Meega Raa yi ruute y'un t'ela, aa kun illiga n'un ruute ti bizó. ⁵ Ti poone Zaŋ ɗuwo yi'ni zuyyite batem t'ahu, wo ɗe kune'ŋ adda k'onniyto miibi Raa y'un ti'n suyya batem t'Unde Kamileŋ.»

Isa y'engile k'awwa ki kandaane

⁶ Wo kane ɗoŋ i t'ugiye a ɗaanadí geŋ an di y' tunde, an'de: «Galmeegey, kee a onniyo gettiyo ko moziko ki ɗoŋ k'Izirayel k'an ti t'ela me?»

⁷ Isa y'an di ruute, y'ede: «Kane sulɗi ɗoŋ aakede onniyto, ise peedo ere tuuku Meega Raa yi dihe y'aase ti toogadí geŋ, kun k'aane kun ki ti'n suune ye. ⁸ Wo ɗe kune kun t'oona toogo aame Unde Kamileŋ ti ɗiiga egguŋ maŋ. Injino maŋ kun kizita onamó, kun t'eesa ti Zeruzalem, kun d'amba k'adda siido ki Ziide ti Samari pay, bini ɗangu siido pay.» ⁹ Aame y'a ti ruute injino maŋ, a ɗaanadaŋ geŋ miŋ y'a t'iiziga jomkey, y'a ingile k'awwa ki kandaane, an di woliyo bini dondirso ti di y'ippe. ¹⁰ Aame kane an ɓaɓɓiya Isa y'engile k'awwa ki kandaane geŋ, an woliyo bibaraw a sirpadaŋ ɗoŋ sire ti kallagi tuwardi, an an di ruute, an'de: ¹¹ «Kune ɗoŋ ti siido Galile no, kun ôhire kun ɓaɓɓiya k'awwa ki kandaane moo me? Geŋ Isa Raa yi y'umbe ti ɗaanaguŋ, saŋ onniyo soo y'a-kimo, kun di y' wolla aa kun yi wulle y'ingile k'awwa ki kandaane injino sey.»

¹² Injino maŋ kane ɗoŋ zina geŋ, t'ekki mukkolo ere an ti waaku mukkolo k'Inda k'Olibiye an di-ɗiige, an d'ingile ki Zeruzalem kono to mukkolo gette dokki ye ti Zeruzalem

me, suma kuɓɓaara soo. ¹³ An iiney Zeruzalem maɗ, an di-gili biino ere t'awwa t'ekki bakatú aame an d'ogyiso daayum. Aame geɗ kane Piyer, Zaɗ, Zak, Andire, Pilip, Toma, Bartelemi, Matiye, Zak ulo k'Alpe, Simo wede addí wehini kono siidadi me, wo Ziid ulo Zak. ¹⁴ Kane pay onamaɗ kaɗ soo, daayum an tonɗiyo Raa ti erayi ɗoɗo ŋoɗo, ti Mariyam mekk'Isa wo ti zemba k'Isa pây.

Beeriyo Matiyas a olde Ziidas

¹⁵ Adda k'onniytagi geɗ, onniyo soo Piyer y'a t'iiziga a ɗaana zemba kane suma meeda uto ada sire an t'ugiye genno, wo y'an di ruute, y'ede: ¹⁶⁻¹⁷ «Zemba ki nuɗ, kun suune Ziidas yoɗ ti diine kine, wo naabadí ede ere yi naabiya aa kine in naabiya te. K'ita maɗ y'a t'ize wede k'oogumso a ɗoɗo ki seedu k'Isa. Ono geɗ Unde Kamileɗ ti'ni ruute ti kaaga adda mattup ki Raa, ti bize Dawut a tukki Ziidas me, geɗ a-t'iide. ¹⁸ Injino maɗ ti soɗko ere an i ele ki dimme gette, y'a t'iwila doome. Wo kaciɗ wede geɗ y'a iire t'addí a siidfo adda doome geɗ me, addí a ɓitte inni k'addí a t'udɗite pay ti paate. ¹⁹ Rabila gette ɗoɗo siidfo Zeruzalem pay an di-t'illiga, wo geɗ injino doome Ziidas y'iwila geɗ an di y' waaku ti onamaɗ “Akil Damma”, i-kaza “doome an iwila ti puuzo wede.” ²⁰ Ono eɗ nebi Dawut yi riije ti kaaga adda mattup ki Soom, y'ede:

“Boozí a kila bulgo, wenda a lekka umbo*.”

Wo yi riije soɗ, y'ede:

“Ume naabadí wenda doolo y'a t'amɓa†.”

²¹⁻²² Injino maɗ i dehu wedusu y'a-t'ette ti kine, y'a t'ise wede kazita ki rabila ki balɗiya Galmeega Isa. Wedusu geɗ y'aase ti diine kane ɗoɗo izire ti kine onniyo ti onniyo aame Galmeega Isa y'izire adda siidfo ti kine, t'ume Zaɗ yi ti y'

* 1:20 1.20 Kun wollo adda mattup ki Soom 69.26. † 1:20 1.20 Kun wollo adda mattup ki Soom 109.8.

zuyye batem bini onniyo ere Raa y'a y'umbe ti diine kine, y'a ingile k'awwa ki kandaane.»

²³ Aame geɗ an di biire ɗoɗ sire, Yusup wede Barsabas sundí soo Zistus, kane ti Matiyas. ²⁴ Injino maɗ an tunde Raa, an'de: «Galmeeɗa, kee ki suune adde ɗuwo pay, injino ki beero soo ti diine ɗoɗ sire enno, ²⁵ kono y'a t'ambe naabo ɗoɗ zina k'Isa a olde ki Ziidas, kono yo Ziidas geɗ ume naabadí yi iili, yi t'iide k'ume wede aa addí i dehu i-d'iide untadí.» ²⁶ Injino maɗ an t'ize teltel muntelliyo, maɗ i-t'iire a Matiyas, geɗ yoɗ y'a di giyye ti kane ɗoɗ zina ɗoɗ koomat makumu soo genno.

2

Aaniya k'Unde Kamilen

¹ Aame onniyo tarnaape ki Pantekot t'iina toɗ maɗ, kane ɗoɗ i ziipe addaɗ a Isa geɗ pay an lekkiyo umayaɗ soo. ² A kaamiki an ollige maɗ tarkuuse aa ki maaye baadaɗ i-ɗeegu ti kandaane, iide'ɗ i-t'ûune adda boy wede kane adda genno. ³ Aame geɗ an wolliyo munda aa ilze k'uwwo iide a t'ihinte, wede soɗ i di ziipe tuddí tuddí. ⁴ Kane pay addaɗ a ûune t'Unde Kamilen, injino an d'iise orbe t'ono ɗoɗ doolo, wede tuuku toɗ yi d'orbe t'ono ɗoɗ aa Unde Raa ti ele ele.

⁵ Wo aame geɗ a Zeruzalem i d'ede Yawudiyagi ɗoɗ i seedu urzi Raazaɗ zakidí, an iido ti siidiyagi ɗoɗ adda duniya pay. ⁶ A onamaɗ ɗoɗ geɗ kane ɗoɗ duuru an d'ukke, an iide, an ziida gaggiraɗ kono wede tuuku toɗ yi d'ollige ono t'onamí t'onamí. ⁷ Wo kane ɗoɗ duuru an di roote munda an ki suune ye, an di wolliyo beesel, wo an'de: «Kane ɗoɗ i rootiso eɗ, kane pay miɗ ti siido Galile ye ko? ⁸ De mummino kane ɗuwo eɗ wede tuuku toɗ yi d'orbe ti ono kine me? ⁹ Kine ɗoɗ iido ti siidiyagi ɗoɗ ki Partiya, ki Meediya, ki Elam, ki Mezapotami, ki Ziide,

ki Kapados, ki Pontus, ki Aazi, ¹⁰ ki Pirizi, ki Pampili, ki Misir, ki Sirej adda siidfo Libi, dfoj soj an iido ti Room, ¹¹ ti siidfo Kiret, wo ti siidfo k'Arabi. Doj soj Yawudiyagi, dfoj ongo Yawudiyagi ye an ti t'ize tuddaŋ Yawudiyagi pay miŋ, kane ay di'n ollige an d'orbe t'onamey t'onamey me. De geŋ munda k'armika Raa ye ko?» ¹² Kane pay eedaŋ t'a digge, an di roote munda an ki suune ye, an di rootiyo ti tuddaŋ, an'de: «De geŋ i-kaza moo me?» ¹³ Wo ongoŋ an di'n okko maade, an'de: «Kane eŋ an t'iibo toote.»

Ono Piyer a dfaana dfoj duuru

¹⁴ Injino maŋ Piyer ti kane dfoj zina dfoj koomat makumu soo geŋ an t'iiziga, wo y'a ruute ti golla awwa, y'ede: «Kune pay Yawudiyagi wo kune dfoj pay iido ki Zeruzalem, kun t'ohinto kuwwaŋ a ono dfoj ni roota, kono kun di suune munda wede ize. ¹⁵ Kun'de dfoj eŋ an t'iibo, maŋ an ki t'iibo ye, ume ti soohe botto* . ¹⁶⁻¹⁷ Wo ankeŋ ono dfoj Raa yi ruute ti kaaga ti bize nebi Zowel a-t'iide, y'ede:

“A onniytagi dfoj ettiyo k'ita geŋ,
Undó n'a ti teepa ekki duwo pay.

Inniŋuŋ kuuli erayi an di rootita ono dfoj n'agisa.
Inni obilagi ti konazi an d'etta munda aa suniye,
wo gôldalguŋ an t'oona suniye.

¹⁸ Eyye, ki kotto onniytagi geŋ,
a dfoj naabadó kuuli erayi pây,
n'an di teepa Undó wo an di rootita ono dfoj n'agisa.

¹⁹ N'aasa suldi dfoj i ceeriyo eego awwa a kandaane,
wo a dandí a siidfo suldi dfoj i-kaza munda,
an di wolla puuzo, uwwo wo dondari ki saa.

* ^{2:15} ^{2:15} Doj k'izirayel an k'omfo munda ye ti soohe, daa an ki tunde Raa a peedfo t'ize k'aadumu mesuwe ye me.

²⁰ Peedfo ti-t'etta ume a t'isa zimolo, tere a t'isa aa puuzo. Aame suldi geŋ an t'ingila maŋ, onniyo Galmeega Raa t'a aana, onniyo ere meeda ki daryika Raa gette.

²¹ Wo aame geŋ wede tuuku y'iila ti suma Galmeega Raa maŋ, yoŋ y'a y'utta†.»

²² Piyer y'an di ruute sey, y'ede: «Kune dfoŋ k'Izirayel no, kun ollo munda wede n'un di roote: Isa wede ti geeger Nazaret geŋ, t'urzi yode Raa y'a ize suldi k'armika wo suldi dfoŋ i ceeriyo eego a diinaguŋ, wo kune batum kun'ni suune. Injino maŋ Raa y'un gize kereŋ i y'igibo yode. ²³ Yode wede geŋ un y'ele a beyguŋ Raa batum aa yoŋ yi dihe, wo aa munda wede y'ilke ti poone y'aasa. Injino maŋ kun an di y'ele a bey dfoŋ i ki suune Raa ye, an ti y' tiike ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kaŋ tontilko, an di y'iide. ²⁴ Wo dfe Raa y'a ti y' bildfe, y'a y'udfe ti dabar ere k'unto te, kono unto i-k'ede toogo ye a tukk'isa me. ²⁵ Dawut toŋ yi ruute ti kaaga a tukki yoŋ me, y'ede:

“Yo Galmeega daayum ni yi wolliyo daanadó,
n'a k'orgidfe ye kono yoŋ daayum a sirpadó.

²⁶ Kono kamo nuŋ ulbó unse, wo ilzó y'a t'imme t'unŋsuwo, wo ni zaapu elkisadó aame n'inda toŋ, nuŋ Raa yi ti n' balda.

²⁷ Nuŋ ni suune kee Galmeegó ki ki n'oola adda diine dfoŋ unto ye,
ki k'oola tudde ki wedizá kamilen a ki ruuma adda muuzo ye.

²⁸ Kee urziyagi dfoŋ o-do t'ettey k'ume lekkiyo k'o ni gize, ulbó unse kono kee daayum ti nuŋ‡.»

²⁹ Piyer y'an di ruute sey, y'ede: «Kun ollo zemba ki nuŋ, nuŋ oo d'ede urzi n'un di rooto kereŋ a urzi ki

† 2:21 2.21 Kun wollo adda mattup ki Zowel 3.1-5. ‡ 2:28 2.28 Kun wollo adda mattup ki Soom 16.8-11.

mugiyiŋ Dawut me. Yoŋ y'inda, an di y'ele adda muuzo, wo muuzadí toŋ maŋ aŋkenŋo tod'te di kine. ³⁰ Yo Dawut geŋ yoŋ nebi, wo yi suune Raa geŋ y'a ti nîime tuddí a d̄aana yode, y'a ruute, y'ede: “Mozikadá gette ni di t'ela a ulo ti diine k'inŋi d̄oŋ ki biza bumbizá§.” ³¹ Dawut geŋ yi zuune ki poone Almasi Raa yi biire yi balda me, geŋ y'a ruute, y'ede:

“Yoŋ an ki y'iili adda diine d̄oŋ unto ye, wo tuddí i ki ruume adda muuzo ye*.”»

³² Piyer y'a ruute sey, y'ede: «Wede n'a ruute geŋ yoŋ Isa, kaye pay ay di y' wulle Raa y'a ti y' bilde. ³³ Raa y'a y'umbe k'awwa ki kandaane y'a lekkey a ammidadí, wo a Isa Meega Raa yi-d'ele Unde Kamileŋ ere yi ruute y'in di t'ela. Inŋino maŋ yo Isa y'in d'elo Unde Kamileŋ a kine aa kun wolliyi wo kun ollige aŋkenŋo. ³⁴ Wo yo Dawut geŋ yode batum k'awwa ki kandaane yi ki gili ye, wo toŋ y'a ruute, y'ede:

“Galmeega Raa yi di ruute a Galmeegó, y'ede:

K'edi ki-koono a ammidadó kino,

³⁵ bini d̄oŋ k'aduzá n'an isa

aa munda ki bita ti d̄andi zoŋdát†.”

³⁶ Inŋino maŋ kune d̄oŋ k'Izirayel pay kun suuno ki kotto, Isa wede kun ti y' tiike ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko geŋ, Raa yi y'ize Galmeega wo Almasi Raa yi biire.»

Doŋ dupu a d̄o an ziipe addaŋ a Isa

³⁷ Aame kane d̄uwo an illiga inŋino maŋ addaŋ a iile wiic, wo an tunde Piyer ti d̄oŋ zina k'Isa oŋgo, an'de: «De ay d'ise mummino, zemba ki nuŋ?» ³⁸ Maŋ Piyer y'an

§ 2:30 2.30 Kun wollo adda mattup ki Soom 132.11. * 2:31 2.31 Kun wollo adda mattup ki Soom 16.10. † 2:35 2.35 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.1.

di ruute, y'ede: «Kun ti kama lekkiyaguŋ wo wede tuuku toŋ yi suyyo batem ti suma k'Isa Almasi, kono kun t'oono tambobino k'oldikaguŋ. Inŋino maŋ Raa y'un t'ela Unde Kamileŋ, ³⁹ kono ono d'oj Raa yi ruute y'aasa eŋ a kune, a inŋiguŋ, wo a d'oj dokki, a d'oj pay d'oj Galmeega Raaziŋ yi'ni waaka.»

⁴⁰ Piyer geŋ y'an di ruutite ono baadaŋ sey kono an t'eele kooke, an d'ambe, wo y'an di ruute, y'ede: «Kun t'adfo ti diine d'oj i t'udfe t'urzi wede d'erec ki Raa geŋ me, wo kun t'oono uttiyo.» ⁴¹ D'oj umbe a ono Piyer geŋ an ti'n zuyye batem, wo a onniyo gette kane suma dupu adfo an a-ti giyye ti zemba d'oj i ziipe addaŋ a Isa.

Lekkiyo d'oj ki poone an ziipe addaŋ a Isa

⁴² Kane pay kaŋ soo an d'ollige dooyiso ere d'oj zina k'Isa an'ni dooyiso, an di lekkiyo kettiyo kaŋ soo, ombadaŋ kaŋ soo, wo daayum an tonduyo Raa kaŋ soo.

⁴³ Kane d'oj duuru pay an lekkiyo t'orgiso a Raa, kono kane d'oj zina geŋ ti toogo ere ki Raa an d'isiyto sulfi baadaŋ d'oj i ceeriyo eego ti sulfi k'armika. ⁴⁴ Kane d'oj pay i ziipe addaŋ a Isa, an lekkiyo kaŋ soo, maaladaŋ toŋ kaŋ soo. ⁴⁵ An owile doome koo boy koo maŋ, soŋko gette an di-dokkiŋe diinayaŋ pay, a wede tuuku toŋ a attidizi attidizi. ⁴⁶ Kane pay addaŋ soo, onniyo ti onniyo an d'ettiyo booro Boy Raa, ombadaŋ kaŋ soo ti uŋsuwo wo ti tassuwa adda boyfizaŋ me. ⁴⁷ Daayum an tamma Raa wo a lekkiyadaŋ gette duwo pay an di'n geyyiso. Wo onniyo ti onniyo Galmeega yi'n aagulu ti duwo d'oj an ooniyo urzi k'uttiyo.

3

Piyer ti Zaŋ wo wede zoŋdi unto

¹ Onniyo soo Piyer kane ti Zaŋ an t'ette tondiyo a booro Boy Raa a peeŋo t'ibbira, peeŋo ere aa daayum an tondiyo Raa. ² Wo goppon a sirpa ki biza Boy Raa wede an yi waaku biza majjaane geŋ, an d'umbo wedusu zoŋɗi unto t'ume k'ehiyadi to, daayum an ti y' zaapu anŋenno, yi d'ahultu munda a bey ŋon ettiyo ki booro Boy Raa. ³ Aame wede geŋ yi wulle Piyer kane ti Zaŋ an'te booro Boy Raa maŋ, y'a iise ahulu munda a bezaŋ. ⁴ Aame an illiga injkino maŋ, Piyer kane ti Zaŋ geŋ an di y' wolliyi teben, wo Piyer y'ede: «K'ayni wolle!» ⁵ Aame geŋ wede y'an iise wolliyi, kono y'elkiyo yi-t'oonna munda ti bezaŋ. ⁶ Maŋ Piyer yi di ruute, y'ede: «Nuŋ o k'ede soŋko ye, dap ye, wo munda wede o d'ede n'a-d'elo, ti suma ere ki Isa Almasi wede ti geeger Nazaret, ki t'oozo wo k'a oziro.» ⁷ Maŋ Piyer y'a igibe beezí wede k'ammade, y'a di y' ziiɗa, y'a y'iiziga kaŋ òhire. A kaamiki wede'ŋ ŋonɗali ti zoŋɗi a t'ize toogo. ⁸ Wede geŋ y'a ilde k'awwa y'a t'ihira, wo y'a iise sooru, yi-t'iide ti kane k'adda booro Boy Raa, yi sooru, yi lohito, yi tamma Raa. ⁹ Wo yoŋ wede geŋ ŋuwo pay an di y' wulle yi sooru wo yi tamma Raa. ¹⁰ Aame ŋuwo geŋ an yi wulle wo an yi zuune yoŋ wede i konso daayum a biza Boy Raa wede an yi waaku biza majjaane yi d'ahultu geŋno maŋ, an ziiɗa giggiraŋ ti orgiso a munda wede i iide a wede geŋno.

Ono Piyer a booro Boy Raa

¹¹ Wo wede geŋ Piyer ti Zaŋ y'an k'eeziyo ye. Injkino maŋ ŋon duuru pay an d'iide k'ume kane kaŋ okko, k'adda daabe wede an yi waaku daabe ki Salamon, kono kane an ziiɗa giggiraŋ. ¹² Aame Piyer yi wulle ŋuwo iido tuddaŋ maŋ, y'an di ruute y'ede: «Kune ŋon k'Izirayel no, kun seeɗu giggirguŋ moo me, kun ay di'n wolliso injkino me? Kun elkiyo wede uune bee yi sooru eŋ ti toogo kaye ko kunuŋ, kun elkiyo kaye ki diine a urzi Raazey me ko? Aha,

injkino ye. ¹³ Raa k'ibirayim, k'Isaaka wo ki Yakup, yonj geŋ miŋ Raa moŋgidagiŋ, yi-d'ele gooliko a Isa wede naabadí. Yode wede kune batum kun an di y'ele a deero Romeŋ. Aame mozigo Pilat yi dihe yi-d'eeze kono yo yi zuune yi k'ize munda ye tonj, kune kun di giigira. ¹⁴ Yode wede kamilenj wo ki diine a daana Raa geŋ kun di y' giigira, wo kun di dihe kun i d'ize beeko a wede tôwwo doŋ. ¹⁵ Injkino maŋ wede i d'eliyo lekkiyo a duwo geŋ, kun an di y'ele a duwo, an di y'iide. Wo Raa y'a ti y' bilde ti diine doŋ unto me, kaye ay di y' wulle. ¹⁶ Wo wede eŋ kun yi suune wo kun yi wolliyi, munda wede ize a daanaguŋ. I ele beeko te toogo ere ki suma k'Isa t'urzi zaapu k'adde a yode, y'uune beeko pay ette t'urzi zaapu k'adde a Isa, aa kune pay kun wolliyi enno.

¹⁷ Wo ankeŋ zemba ki nuŋ, ni suune aame kune wo ti deeruguŋ pay Isa kun di y' giigira geŋ, munda wede kun isiyo kun ki y' suune ye. ¹⁸ Geŋ injkino a-t'iide a ono doŋ Raa yi ruute ti kaaga ti bize nebiyagi pay, y'ede: "Almasi Raa yi biire, y'a dabira*." ¹⁹ Ankeŋ kun ti kama lekkiyaguŋ, kun ti kami ki tukki Raa kono y'un di-booya oldikaguŋ. ²⁰ Injkino maŋ Galmeega Raa y'un t'ela puukiyo, wo y'un ti y' t'igibo Almasi Raa yi biire a kune, yonj Isa. ²¹ Wo ankenno Almasi y'a-lekko a kandaane bini onniyo ere suldi pay a t'isa aware, aa Raa y'a ruute ti kaaga ti bize nebiyagi doŋ kamilenj. ²² Muusa y'a ruute ti kaaga, y'ede: "Galmeega Raaguŋ y'un d'oodiba nebi aa nuuno ti diine zembaguŋ, wo kune kun d'olliga suldi doŋ pay y'un rootita geŋ me†." ²³ Wo sonj y'ede, aame wede tuuku yi-tuuga k'ollige k'ono nebi genno maŋ, y'a dagga, yode geŋ

* 3:18 3.18 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 50.6; 53.5. † 3:22 3.22 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 18.15.

yi k'isa ti diine *ɗoŋ* Raa ye[‡]. ²⁴ Wo nebiyagi pay iise ti Samiyel a iide soŋ k'ita bakadí bakadí geŋ, an ruutite wo an gizite a sulɗi *ɗoŋ* isiyo a onniytagi *ɗoŋ* ankenno geŋ me. ²⁵ Zemba ki nuŋ, ono *ɗoŋ* nebiyagi an ruutite pay geŋ a kune, wo taasuwa ere Raa yi gitte ti mongidagiŋ gette kune adda, aame yi ruute a Ibirayim, y'ede: "Ita *ɗuwo* pay a siido an t'oona beeko t'urzi k'innizá[§]." ²⁶ Geŋ ki poone a kune Raa y'igibo wede naabadí me, kono y'un di zaape beeko wo tuuku toŋ y'a ti y' kimo ti naabadí ere oldo gette.»

4

Piyer ti Zaŋ a ɗaana deero booro Yawudiyagi

¹ Aame Piyer ti Zaŋ an an ti rootiyto a *ɗoŋ* duuru geŋ, kane *ɗoŋ* seɗeke, goole *ɗoŋ* boohiyo Boy Raa ti Saduseyeŋ miibi an d'iina aame kane. ² Kane an digulkuwe baadaŋ aame an wulle *ɗoŋ* zina sire an dooyiso *ɗoŋ* duuru wo an an kazita, an'de Isa yi-bilɗe, wo *ɗoŋ* i t'inda toŋ an di balɗa kay. ³ Injino maŋ Piyer ti Zaŋ an ti'n zidɗe, an di'n ibi dangay bini ki soggo, kono peedo t'ingile baa. ⁴ Aame geŋ ti diine *ɗoŋ* illiga ono ki Piyer ti Zaŋ geŋ, *ɗoŋ* baadaŋ an d'umbe, wo ti *ɗoŋ* i ziipe addaŋ a Isa an aa di giyye, kane *ɗuwo* ette suma dupu paat.

⁵ Soggo maŋ kane deero *ɗoŋ* seɗeke, *ɗoŋ* i dokkiyo Yawudiyagi wo *ɗoŋ* suuniyo k'oogoro an t'ugiyee pay a geeger ki Zeruzalem. ⁶ A ogiysadaŋ gette i d'ede kane Annemozigo goole *ɗoŋ* seɗeke ti *ɗoŋ* boozí pay, Kayip, Zaŋ wo Alegzandire. ⁷ Piyer ti Zaŋ t'adda dangay an di'n uɗɗo, an d'an t'iide diinayaŋ wo an di'n tunde, an'de: «Wede eŋ kun i ele beeko ti toogo ere tuuku te, wo ti

[‡] 3:23 3.23 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 18.19 wo Lebitik 23.29.

[§] 3:25 3.25 Kun wollo adda mattup ki Zenez 22.18.

suma k'aaye?»⁸ Aame geɗ Piyer yoŋ addiŋ ûune ti Unde Kamileŋ wo y'an di ruute, y'ede:⁹ «Kune deero ɗoŋ seɗe ke wo ɗoŋ i dokkiyo ɗoŋziŋ, aŋki kun ayni wiiko ki ɗaanagun eŋ, kun dehu kun ɗe ke booro a eede y kono ay ize beehiye a wede zoŋɗi unto, wo soŋ kun dehu kun di suune t'urzi mummino y'utte t'eenizi me.¹⁰ Injino maŋ kune deero siido ti ɗoŋ k'Izirayel pay, munda eŋ kun yi suuno koɗuwo: wede kun woliyo yi t'ihira a ɗaanagun eŋ, y'uune bee ti toogo ki suma ere k'Isa Almasi wede ti geeger Nazaret, yode wede kun ti y' tiike ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kaŋ tontilko, wo Raa y'a ti y' bilde ti diine ɗoŋ unto me.¹¹ Aakede an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa, Isa yoŋ aa moko ere kune ɗoŋ k'oozige boy kun di zidde mentu, tode gettiyo a t'ize moko ere majjaanawa a jire k'oozige boy te*.¹² Injino maŋ n'un di rooto Isa ɗaŋŋal urzi k'uttiyo me, kono adda duniya pay ette Raa yi k'eele ye suma ti doolo in di'n utta kine ɗuwo me.»

¹³ Aame geɗ kane deero an wulle Piyer ti Zaŋ an rootiyo onamaŋ daa k'orgiso maŋ, an zida giggeraŋ kono kane ɗoŋ i ki duuye tunda ye, kane miŋ ɗoŋ kino baa. Wo kane deero geɗ an suune an izire t'Isa me.¹⁴ Wo aakede an woliyo wede uune bee a sirpadaŋ geɗ, urzi an an di roote munda a kane umbo.¹⁵ Injino maŋ an an d'ele urzi an t'adde t'adda boy me. Aame kane an t'udde maŋ, kane deero booro Yawudiyagi an di-ruute diinayaŋ,¹⁶ an de: «A ɗoŋ eŋ in an d'isa mummino me? Derec, Piyer ti Zaŋ an ize munda k'armika geɗ, ɗoŋ Zeruzalem pay an y'illiga, kine in k'aane in ki niike ye.¹⁷ Wo kono rabila gette a ki teepa a ɗuwo pay ye geɗ, in an ondirɗo ki kossiyadaŋ, kono suma k'Isa pidipidin an ki roota ye baa a wede tuuku

* 4:11 4.11 Kun wollo adda mattup ki Soom 118.22.

torj maŋ.»

¹⁸ Saŋ maŋ Piyer ti Zaŋ an di'n wiike, wo an an di ruute, an'de: «Ti aŋki kun ôhor, suma k'Isa kun kizita ye, wo kun dooya wend'a ye baa.» ¹⁹ Maŋ Piyer ti Zaŋ an an di'n gime onamaŋ, an'de: «A suuno kune batum munda wede ki diine a ðaana Raa me, ay d'ambe ono kune kunuŋ, ono Raa ko? ²⁰ Ki kaye maŋ ay k'anniga ye ti rootiyto a munda wede ay wulle wo ay illiga me.» ²¹ Maŋ kane deero geŋ an an d'undird'e ki kossiyadaŋ sey, wo an an d'iize. An an d'ise ulsu an k'uune ye, kono ðuwo pay geŋ an tamma Raa a munda ize geŋ me. ²² Yoŋ wede uune beeko t'urzi munda k'armika geŋ, ozzinayí ette suma k'ada piðe ti makumu.

Tondiyo Raa ki ðoŋ i ziipe addaŋ a Isa

²³ Aame Piyer ti Zaŋ ti danŋay an an iize maŋ, an d'ingile an d'uuney zembadaŋ, an an t'îide taaya pay a munda wede deero ðoŋ seðeke ti ðoŋ i dokkiyo Yawudiyagi an an ruutite me. ²⁴ Aame ðoŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ an illiga ono ki Piyer ti Zaŋ geŋno maŋ, pay onamaŋ kaŋ soo an tunde Raa, an'de: «Galmegey, kee wede k'ikkima kandaane ti siid'o wo bar, ti sulði ðoŋ pay adda. ²⁵ Kee wede ki ele Unde Kamileŋ a Dawut wede naabadá, Unde gette ti di gize, y'a ruute, y'ede:

“Ki moo me ðoŋ siid'iyagi pay an ahutu bokimo me?

Ki moo me ita ðuwo pay an tôwwo onamaŋ ki bita me?

²⁶ Kane mozagi a siid'o pay an t'ikkima tuddaŋ ki arka, wo deero boha bumbiyagi an t'ugiy

ki ðeyyiso ki Galmeega Raa wo ti Almasi Raa yi biire†.”

²⁷ Eyye, ono geŋ ðerec, Erod ti Pons Pilat an t'ukkiye a geeger ettiyo, ti kane ðoŋ Yawudiyagi ti ðoŋ Yawudiyagi ye, an di kiigira wede naabadá, Isa wede kamileŋ ki biire.

† 4:26 4.26 Kun wollo adda mattup ki Soom 2.1-2.

²⁸ Injokino maŋ munɗa wede ki dihe ti poone geŋ, an t'ize pay t'urzi toogadá, aa kee ki dihe. ²⁹ Wo ankeŋ Galmeega, kee ki wollo an ay ondirso ki kossiyadey, kaye ɗoŋ naabadá kee k'ay eli toogadá ay di kizite onamá daa k'orgiso. ³⁰ K'ay eli toogadá kono ay an t'ele beeko a ɗuwo, wo ay d'ise sulɗi k'armika ti sulɗi ɗoŋ i ceeriyo eego ti suma wede naabadá, Isa wede kamilen.» ³¹ Aame kane an ɗiŋge ti tonɗiyo Raa maŋ, ume wede an d'ugiye ki tonɗiyo geŋ y'a iise ŋoŋŋirso. Wo Raa yi di'n ûune t'Unde Kamilen pay, maŋ an d'iise kazita k'ono Raa daa k'orgiso.

Lekkiyo ki ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa

³² ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa pay geŋ elkisadaŋ kaŋ soo, ti diinayaŋ wenda soo toŋ y'a roote eŋ ki nuuno umbo, pay maaladaŋ an t'oŋe ume soo. ³³ Kane ɗoŋ zina k'Isa an kazita ti toogo ɓaadaŋ rabila k'Isa te, an d'eesiyo: «Yoŋ Galmeega Isa yi-bilɗe, kaye ay yi wulle.» Wo kane pay geŋ Raa y'an di ziipe beeko ɓaadaŋ. ³⁴ Ti diinayaŋ wenda soo toŋ munɗa i-baate umbo. ɗoŋ an d'ede domɓi ise ɓoyɗi toŋ an owile maŋ, soŋko gette an d'ettiyo, ³⁵ wo an an d'eliyo a bey ɗoŋ zina k'Isa, maŋ kane geŋ an an di-dokkiɗe, soŋko gette a wede tuuku toŋ a attidizí attidizí. ³⁶ Ti diine ɗoŋ geŋ i d'ede wede sundí Yusup yoŋ ti biza bumbu Lebi, wo kane ɗoŋ zina k'Isa an di y' waaku Barnabas suma gette i-kaza «wede k'eliyo kooke», yoŋ an y'ehe a siidŋ Siipire. ³⁷ Yoŋ wede geŋ i-d'ede doome wo y'a t'iwila, y'a t'umbo soŋko y'an d'iido, y'an d'ele a bey ɗoŋ zina k'Isa.

5

Ananiyas ti Sapira

¹ Wo i d'ede wedusu sundí Ananiyas ti eddí Sapira, doomizaŋ an t'iwila. ² Kane geŋ an ti gitte onamaŋ kaŋ

soo, soŋko y'a-diikiɗa sire, ere soo a yode wo soo y'a t'umbe, y'an d'iide y'an d'eliyo a bey ɗoŋ zina k'Isa. ³ Maŋ Piyer yi di ruute, y'ede: «Ki moo me Ananiyas ki-d'iili addá a Meeda siitanɗani ti-t'iide me, wo ki moo me ki lohito ono a Unde Kamilen, k'a t'uuyo soŋko doomizá soo a kee me? ⁴ Wo doome doomizá, aame ki ki t'owila ye wo ki t'iwila toŋ maŋ, soŋko gette k'a ti naabe aa addá i dehu. Wo ɗe ki moo me ki d'isiyo inŋkino me? Naabadá k'ize gette a ɗuwo ye, k'ize ulsu a Raa.» ⁵ Aame Ananiyas y'illiga ono geŋŋo maŋ, y'a iidfiba, y'a iire tul, y'a inda. Wo kane ɗoŋ pay illiga geŋ orgiso t'anni ziiɗa baadaŋ. ⁶ Inŋkino maŋ obilagi an t'iiziga, an di nilpe, an iide, an t'elo adda muuzo.

⁷ Saŋ an likke bini maŋ, eddí ti-t'udɗo daa suuniyo munda wede ize. ⁸ Aame t'iina maŋ, Piyer y'a ti tunde, y'ede: «M'o ki ti rooti ɗo, ettiŋ soŋko ere pay kun iwila doomugun ko?» Maŋ tod' t'a ruute, t'ede: «Eyye, ettiŋ soŋko tode.» ⁹ Inŋkino maŋ Piyer yi di ruute, y'ede: «Mummino me koŋ ti kulayí kun di-gitte onamgun kaŋ soo, kun di naame Unde Galmeega me? M'ollo, ɗoŋ iide ottibe kulayí an ti gimo kane a biza bumɓu geŋŋo, an ki ti'n amba an t'ottibo kay.» ¹⁰ A kaamiki t'a iidfiba, t'a iire a zoŋ ki Piyer, t'a inda. Aame obilagi an ti gimo ti ottibe ki kulatú maŋ, an t'uuna t'inda. An t'umbe, an a-t'ittibo a sirpa kulatú. ¹¹ A armika gette ɗoŋ pay ogiyo ti suma k'Isa wo ɗoŋ pay illiga toŋ maŋ, orgiso t'anni ziiɗa baadaŋ.

Doŋ zina k'Isa ti ɗoŋ k'eeni

¹² Doŋ zina k'Isa an d'izite sulɗi k'armika ti sulɗi ɗoŋ i ceeriyo eego baadaŋ a diine ɗoŋ duuru me. Kane ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ pay kaŋ soo, an t'ogiyso adda daabe goole wede an yi waaku daabe Salamoŋ. ¹³ Kane ɗoŋ i ki ziipe addaŋ a Isa ye geŋ, wenda ti doolo a roote taaya

keyyiso ti kane umbo. Wo toŋ kane ɗoŋ duuru geŋ an di'n tamma ɓaadaŋ. ¹⁴ Wo onniyo ti onniyo ɗoŋ ɓaadaŋ erayi kuuli an d'aagulu k'aagulu, an di zaapu addaŋ a Galmeega, an a-ti keyyiso ti kane. ¹⁵ Ti sulɗi k'armika ɗoŋ an isiyto geŋ, ɗoŋ k'eeni an ti'n sokiyo biza k'urzi ti zaadagi, oŋgoŋ a rangayi, kono aame Piyeŋ y'uɗɗa wo undisadi ti butta tuuku ti diinayaŋ maŋ, y'a t'ona bee. ¹⁶ Ti geegiryagi sunni ɗoŋ goppon ti Zeruzalem toŋ, ɗoŋ ɓaadaŋ an di zikito ɗoŋ k'eeni, oŋgoŋ siitanɗani an ti'n ukkite maadagi, wo kane pay geŋ an d'uune bee.

Doŋ zina k'Isa adda dangay

¹⁷ Injino maŋ mozigo goole ɗoŋ seɗeɗe ti ɗoŋ itadi, kane geŋ ti diine deero siidɗo an'ni waaku soŋ Saduseyeŋ, kolɓiso t'a jiire eedaŋ, an dehu ɗoŋ zina k'Isa an di'n dabire. ¹⁸ Aame geŋ an ti'n zidɗe, an di'n ibi dangay a ɗaana ki ɗoŋ pay. ¹⁹ Wo a didɗo kotto maŋ, Galmeega Raa yi d'igibe maaleeka y'a t'ihinte boha dangay me, ɗoŋ zina k'Isa y'an uɗɗe wo y'an di ruute, y'ede: ²⁰ «Kun eŋgilo k'adda booro Boy Raa, kun an kazitoy a ɗuwo taaya ki sulɗi pay i d'eliyo lekkiyo ere aware gettiyo.» ²¹ Injino maŋ onami an d'illiga, soggo ti soohe walak an d'ingile k'adda booro Boy Raa, an d'iise dooyiso ɗuwo.

Wo yo mozigo goole ɗoŋ seɗeɗe ti ɗoŋ k'itadi, an di wiiko deero booro Yawudiyagi an t'ugiyee, kane ɗoŋ woliyo k'ono k'adda siidɗo k'izirayel. Maŋ an d'igibe ɗoŋ i boohiyo Boy Raa an di waaku ɗoŋ zina k'Isa adda dangay. ²² Wo aame ɗoŋ an igibe an iide maŋ, ɗoŋ zina k'Isa umbo adda dangay me. Maŋ an di-gimo k'ume ɗoŋ i'n igibe, an an t'iide taaya a munda wede kane an wullo, ²³ an'de: «Kaye ay iide, ay uuney boha dangay appiyta beɓerec, wo ɗoŋ boohiyo toŋ kane ede. Wo aame an ay t'ihinte boha maŋ, kane ɗoŋ zina k'Isa umbo adda dangay me.» ²⁴ Aame

goole d̄oŋ boohiyo Boy Raa ti deero d̄oŋ seŋeke an illiga in̄kino maŋ, an di roote munda an ki suune ye a munda wede ize a tukki d̄oŋ zina geŋ me, wo an tondiso tondiso ti tuddaŋ baa, d̄e aasey moo me, moo me. ²⁵ Saŋ maŋ i d'ede wedusu y'a iido ti rabila, y'an di ruute, y'ede: «Kun ollo kay, d̄oŋ kun ti'n ibi adda dangay geŋ, aŋkeŋ kane adda booro Boy Raa an dooyiso d̄uwo.» ²⁶ In̄kino maŋ kesiko goole d̄oŋ i boohiyo Boy Raa y'a iide ti d̄uwo itadí kono d̄oŋ zina k'Isa y'an ti'n waako, wo an an k'izo ooŋe ye kono an orgiso d̄uwo an ti'n kakkita.

D̄oŋ zina k'Isa a d̄aana d̄oŋ booro

²⁷ Aame kane d̄oŋ zina k'Isa geŋ ti Boy Raa an ti'n wiiko, an d'an t'iide ki d̄aana deero Yawudiyagi maŋ, mozigo goole d̄oŋ seŋeke y'an iise tondiso, ²⁸ y'ede: «Kaye ay un ruute, kun ôhor, ti suma k'Isa kun dooya wenda ye. Wo aŋkeŋ kun wollo, kun ize eŋ moo me, d̄oŋ siido Zeruzalem pay kun an ti gizite, kun dehu puuzo wede eŋ t'a oope eedeŋ.» ²⁹ Maŋ Piyer ti d̄oŋ zina k'Isa oŋgoŋ an di ruute, an'de: «Kaye ay d'ise ki poone munda wede Raa yi dehu, saŋ wede ki d̄uwo kollo. ³⁰ Kune Isa kun ti y' tiike ekk'undumu, kun di y'iide, wo Raa wede ki mongidfagiŋ y'a ti y' bilde ti diine d̄oŋ unto me. ³¹ Raa y'a y'umbe a ammidadí, y'a ti y' ziipe Mozigo wo Wede k'Uttiyo kono y'an di kize urzi a d̄oŋ k'Izirayel, an di kime lekkiyadaŋ wo an t'ooone tambobino k'oldikadaŋ. ³² Wo suldi ize geŋ kaye ay wulle wo ay illiga, kaye ti Unde Kamilen ere Raa y'an ele a d̄oŋ i ollige onamí toŋ maŋ.»

³³ Aame kane d̄oŋ geŋ an illiga ono genno maŋ, an di-gulkuwe baadaŋ, an dehu an ti'n t'iide d̄oŋ zina k'Isa geŋ me. ³⁴ Wo d̄e a diine deero Yawudiyagi geŋ i d'ede wedusu yoŋ Pariziyer sundí Gamaliyel, yoŋ wede dooyiso k'oogoro Yawudiyagi, wo d̄oŋ pay an yi suune yoŋ wede

beehiye. Yoŋ y'a t'iiziga a diinayan wo y'an di ruute, y'ede: «Kun ollo, ki poone n'a roote geŋ ɗoŋ eŋ kun ti'n aɗɗo.» ³⁵ Aame an ti'n uɗɗe maŋ, y'an di ruute a ɗoŋ booro, y'ede: «Zemba ki nuŋ ɗoŋ k'Izirayel, kun elko ɗo munda wede kun dehu kun an d'ise a ɗoŋ eŋ me. ³⁶ Kun elke munda dokki ye, i d'ede wedusu sundi Teda y'a-t'ize tuddi wede suma, yi d'irga ɗuwo a itadi suma meeda pide. Wo yode geŋ an di y'iide, maŋ ɗoŋzi an di-tiipe wo munda geŋ a-ti ɗiŋge iŋkino. ³⁷ Aame yode geŋ yi t'iŋgile maŋ, i d'ize wede ti doolo sundi Ziidas, yode geŋ ti siido Galile. Aame deero Romer an iiziga kaza ɗuwo geŋ, y'a t'uɗɗe ki balda wo ɗoŋ baadan an di y' diine, wo yode toŋ an di y'iide kay, wo ɗoŋzi an di-tiipe. ³⁸ Wo aŋkeŋ n'un di rooto, kun t'ele eggun ye a ɗoŋ eŋ me, kun oolo an d'eŋgile, aame sulɗizan ɗoŋ an isiyo, wo onamaŋ an kazita eŋ ettiyo t'urzi ɗuwo maŋ, saŋ a ôhira. ³⁹ Wo aame mundaŋ an isiyo eŋ ki Raa kotto maŋ, kun k'aana ôhiradan ye kino me, para maŋ koo kun ɗeyyiso Raa batum maŋ.»

Iŋkino maŋ kane ɗoŋ booro an d'umbe a ono Gamaliyel. ⁴⁰ ɗoŋ zina k'isa geŋ an an di'n gime, an an di'n ele a bey ɗoŋ boohiyo Boy Raa, an di'n gusse ti dalyagi. Saŋ deero an an di ruute, an'de: «Kun ôhor, ti suma k'isa kun kizita ye baa.» Maŋ an an d'iize. ⁴¹ ɗoŋ zina k'isa an t'uɗɗe ti diine deero Yawudiyagi t'ulbe unse, kono Raa yi'ni wulle kane an t'iide an dabire kono an umbe a suma k'Almasi. ⁴² Wo ti tarkuuse a eedan geŋtoŋ, onniyo ti onniyo adda booro Boy Raa, adda boyɗizan daayum an kazita, an dooyiso ɗuwo a urzi Rabila Majjaanawa k'isa, yoŋ Almasi Raa yi biire.

6

Beeriyo ɗoŋ dokkiɗe k'omɓo

¹ A onniytagi geŋ sanalliyagi k'Isa an d'aagulu k'aagulu, wo kane Yawudiyagi ɗoŋ orbe ono Girek geŋ an kulkiso ti Yawudiyagi ɗoŋ orbe ono ɗoŋ k'Eber, kono mandayɗazaŋ ɗoŋ orbe Girek geŋ a dokkiɗe k'omɓo ere daayum daayum gette, an an k'eliyo ye. ² Aame kane ɗoŋ zina koomat makumu sire an illiga iŋkino maŋ, an di'n ugiye sanalliyagi k'Isa pay, maŋ an an di ruute, an'de: «Derec ye, kaye ay d'ooli ti kazita k'ono Raa a ɗuwo, ay t'ette dokkiɗe k'omɓo sey me.» ³ Geŋ iŋkino zemɓa ki nuŋ, kune batum kun beero ti diinaguŋ ɗoŋ sarat, ɗuwo ɗoŋ sundaŋ ti m̄olo ki beehiye, ôoniyo t'Unde Kamilenŋ wo ti suuniyo k'ono, wo naabo ette ay an t'ela a kane. ⁴ Iŋkino maŋ kaye ay ele tuddey pay a urzi tondiyo Raa, wo a naabo kazita k'onamí a ɗuwo. ⁵ A onamaŋ geŋ kane zemɓa pay an d'umbe eego, maŋ an di biire Etiyeŋ wede i ziipe addí pay a Raa wo ôoniyo t'Unde Kamilenŋ. An di biire sey Pilip, Pirokor, Nikanor, Timoŋ, Parmenas wo Nikolas wede ti geeger ki Antiyos, yoŋ Yawudusu ye wo y'a-t'ize tuddí Yawudusu. ⁶ Maŋ kane geŋ, zemɓa an an d'an t'iide ki ɗaana ɗoŋ zina k'Isa, an di tunde Raa, an an di-ziipe bey ki beeko.

⁷ Iŋkino maŋ ono Raa geŋ adda siifɔ Zeruzalem a-tiipe, ɗuwo an di'n zuune, sanalliyagi k'Isa geŋ an d'aagulu k'aagulu, wo ɗoŋ seɗeke Yawudiyagi ɓaadaŋ an di ziipe addaŋ a Isa pây.

Seedu k'Etiyeŋ

⁸ Etiyeŋ geŋ Raa yi di y'ûune ti beeko, wo yi-d'ele toogo k'isiyo sulɗi k'armika ɓaadaŋ ti sulɗi ɗoŋ i ceeriyo eego a diine ɗoŋ duuru. ⁹ Wo i d'ede kuuli miibi an guune jikisi ti yode. Ti diinayaŋ ɗoŋ oŋgoŋ Yawudiyagi ɗoŋ ti geeger

Sirenj wo ti Alegzandire, kane geŋ ti diine ɗoŋ adda ɓoy wede Yawudiyagi ge dooyiso an yi waaku «ɓoy ɓulagi an an iize», wo ɗoŋ oŋgoŋ Yawudiyagi ɗoŋ ki siidɗo Silisi ti Aazi. Kane pay an d'iise niikiyto ti Etiyeŋ. ¹⁰ Wo ɗe an ki d'iine kersiyadí ye a suuniyo k'ono ere Unde Kamilenj ti ele geŋ me. ¹¹ Injino maŋ kane geŋ an d'iwila ɗuwo kono an di roote: «Kaye ay y'illiga yi ruute ono ɗoŋ ki kalɗa k'oogoro Muusa ti suma Raa.» ¹² A ɗoŋ duuru an an t'elite ono wo a ɗoŋ i dokkiyo Yawudiyagi ti ɗoŋ suuniyo k'oogoro Yawudiyagi pây, wo kane ɗoŋ pay geŋ an d'iiziga tukki Etiyeŋ, an di y' ziidɗa an di-t'iide ki ɗaana deero booro Yawudiyagi. ¹³ Wo a ɗaana kane geŋ an di wiike ɗoŋ lohito k'ono pay, an'de: «Wede eŋ daayum yi kalɗa 'Boy Raa wo oogoro Muusa, ¹⁴ kono ay y'illiga yi ruute, Isa wede ti geeger Nazaret geŋ y'a-kossita ti 'Boy Raa wo dooyiso ere Muusa y'in ele gette y'a ti-kima ti doolo.» ¹⁵ Aame geŋ ɗoŋ duuru pay i-guune adda ɓoy goole ki booro geŋ, an di y' wolliso Etiyeŋ tebeŋ, wo ume k'edayí i-tooriyo aa ume k'eda maaleeka.

7

Etiyeŋ a ɗaana ɗoŋ booro

¹ Injino maŋ mozigo goole ɗoŋ seɗeke y'a tunde Etiyeŋ, y'ede: «Onamaŋ an rootiyo a tukki kee geŋ ɗerec ko?» ² Etiyeŋ yi di'n gime onamí, y'ede: «Maawi ki nuŋ, zembá ki nuŋ, kun ollo bee. Aame Ibirayim yi lekkiyo ɓotto a siidɗo k'ehiyadí sundutú Mezapotami, wo ki poone y'a eŋgila ki geeger ki Araŋ geŋ, Raa goole a jiire yi di gize tuddí, ³ wo yi di ruute, y'ede: “Ki t'oozo ki oolo siidɗadá, wo ɗoŋ ɓoozá k'a eŋgilo ki siidɗo ere saŋ maŋ n'a di kizey*.” ⁴ Injino maŋ Ibirayim y'a t'iiziga, y'a t'udɗe

* 7:3 7.3 Kun wollo adda mattup ki Zenez 12.1.

ti siidfo Kalde, y'a ingile yi lekkiyo a geeger ki Arañ. Wo bini meegi y'inda man, sañ Raa y'a-di t'iido ki siidfo ere ankenj kun di lekkiyo ankenno ettiyo. ⁵ Wo de Raa yi di ruute munda wede yi di t'ela, y'ede: "Siidfo ette n'a-t'ela a kee wo k'eda k'innizá, an di lekka adda." Wo aame geñ Raa yi-k'ele ume boolonj suma y'a-koone tonj umbo a siidfo ette, wo ki sirwe ulo k'addi tonj umbo Raa yi-k'ele ye†. ⁶ Manj Raa yi ruute sey, y'ede: "Ita k'innizá an di lekka a siidfo torgagi, an di'n isa bulagi, an di'n dabira ozzinagi meeda pide. ⁷ Wo kane duwo fonj i'n isa bulagi geñ, nunj Raa n'a dekkka booro a eedanj. Wo sañ kane ita k'innizá geñ t'umayanj an t'oozigo, an t'etto kenno, an oo d'ottila‡." ⁸ Aame Raa y'a ti dinge onami injkino man, y'a gitte taasawa ti Ibirayim, wo munda wede i-kaza taasawa geñ, waldu ponde. Injkino manj Ibirayim a uli Isaaka yi di wilda ponde, aame yi y'ehe i hinde onniyo gessire man. Injkino kay Isaaka yi di wilda ponde a uli Yakup, wo Yakup y'an di wildite ponde a innizi kane koomat makumu sire mongidagin genno§.

⁹ Mongidagin inni Yakup geñ an gulbike ti leemadanj Yusup, an di y'iwila aa bule, wo fonj i y'iwila an di-t'iide siidfo Misir. Wo Raa daayum ti yode, ¹⁰ dabaradi yi di ti buuye pay. Yi d'ele suuniyo k'ono, lekkiyadi yi di ti t'ize unse a daana Parahonj mozigo ki siidfo Misir. Injkino manj Parahonj y'a ti y' ziipe wede goole ki siidfo Misir, wo boozí tonj yi-d'iili a beezí pay. ¹¹ Bini manj i d'ize mosogo baadanj adda siidfo Misir pay, wo a siidfo Kanahanj pay. Duwo an di dibire baadanj, wo mongidagin munda an t'oomi tonj umbo. ¹² Aame Yakup y'illigo a Misir omba ede man, y'a

† 7:5 7.5 Kun wollo adda mattup ki Zenez 11.31; 12.4,7; 13.15; 15.18; 17.8.

‡ 7:7 7.7 Kun wollo adda mattup ki Zenez 15.13-14 wo Egzod 3.12. § 7:8 7.8 Kun wollo adda mattup ki Zenez 17.10-14; 21.4.

igibe moŋgidagiŋ an an d'owilo, gette ettiyadan ere ki poone. ¹³ Aame yi'n igibe ki sirwe sey maŋ, Yusup y'an t'iidiba itadí a zembadí an di y' zuune. Wo Parahoŋ toŋ ita maawi Yusup a Kanahaŋ y'a ti zuune pây. ¹⁴ Injino maŋ Yusup y'a igibe, y'a-waako meegí Yakup ti doŋ boozí pay, kane ada sarat makumu paat. ¹⁵ Aame Yakup y'illiga maŋ, y'a t'iiziga ti doŋ boozí pay, y'a injile Misir an di likko bini maŋ, y'a inda ti innizí pay kane doŋ moŋgidagiŋ me. ¹⁶ Wo nundanzaŋ* an di ziko ki Sisem, an t'ittiba adda muuzo ere Ibirayim y'iwila ti soŋko a bey k'inŋi k'Amor a Sisem†.

¹⁷ Ozzinagi ti ozzinagi maŋ doŋziŋ an d'iigila baadan a siidfo Misir me, wo peedfo toŋ t'iide ere Raa y'a-ti dange ono doŋ yi ruute y'aasa a Ibirayim. ¹⁸ Saŋ maŋ i-gili mozigo ti doolo a Misir me, wo yoŋ geŋ yi ki suune ye urzi Yusup me. ¹⁹ Mozigo geŋ doŋziŋ yi ti'n digge, wo moŋgidagiŋ y'anni dibire, yi'n isiyo ki toogo innizaŋ an d'ooliyo an t'unto‡. ²⁰ Aame geŋ Muusa an ti y'ehe, yoŋ ulo demilen, majjaane a daana Raa, an di y' mudde kaŋ ombide tere adfo adda boy meegí. ²¹ Aame an k'aane ombidayí ye maŋ, an t'umbe, an di ziipo paate, wo saŋ uto Parahoŋ t'a y'uune, t'a t'umbe a tode, t'a yi mudde aa ulutú§. ²² Muusa geŋ an ti y' duuye a suuniyo ere pay ki doŋ Misir. Y'a t'ize wede i suune rootiyo k'ono wo toogo a naabo pây.

²³ Muusa i iide ozzine ada pide maŋ, i-d'iide elkiyo y'a ette, y'a wollo zembadí doŋ k'Izirayel. ²⁴ Maŋ y'a injile,

* 7:16 7.16 Nundanzaŋ: I-kaza nundani sire danŋal ki Yakup wo ki Yusup. Kun wollo adda mattup ki Zenez 50.7-13; Zozuwe 24.32. † 7:16 7.16 Taaya Yusup kun ti t'ooone adda mattup ki Zenez 37.1-36; 39.1-47.12. ‡ 7:19 7.19 Kun wollo adda mattup ki Egzod 1.7-16. § 7:21 7.21 Kun wollo adda mattup ki Egzod 2.1-10.

y'iide'η yi wolloiyo wede Misir yi isiyo ulsu a wede soo ti diine zembadi, maη y'a-y'uube, wo yi di ti duuze, wede Misir geη y'a y'iide. ²⁵ Y'ize inkiyo geη y'elkiyo zembadi d'oj k'Izirayel an d'elka Raa yi dehu y'an utte t'urzi yode, kaciη umbo an ki zuune ye. ²⁶ Saη soggo sey maη, yi d'uune d'oj k'Izirayel sire an d'eyyiso, wo yi dehu y'a ti'n t'okkiye an di lekke ti toose. Inkiyo maη y'an di ruute, y'ede: "Zemba ki nuη, kune'η zemba ye ko? De ki moo me kun isiyo ulsu ti tuddugun me?" ²⁷ Wo wede i isiyo ulsu a leemadi geη y'a gibira Muusa, wo y'ede: "Kee i ki ziipe mozigo wo wede d'ekkiyo booro a tukki kaye wee wee? ²⁸ Kununη ki dehu k'a ni t'iide aa loho k'iide wede Misir ko?" ²⁹ Aame Muusa y'illiga inkiyo maη, ti siido Misir y'a t'umbe, y'a ingile ki siido Madiyan, yi lekkiyo angenno, a siido gette yi d'ehe inni kuuli sire*.

³⁰ Adda siido gette Muusa yi likke ozzine ada pide. Saη onniyo soo maη yon adda balda goppon ti mkkolo sundutu Sinayi, maaleeka ki Raa yi di gize tuddi adda beyga k'undumu oggiyo uwo dala dala. ³¹ A munda k'armika Muusa yi wulle geη, y'a ziidfa giggiri. Wo y'a d'iide goppon, y'a wolle koduwo, y'a iide maη y'ollige golla Galmeega Raa, t'ede: ³² "Nuη Raa ki mongidaga, Raa k'Ibirayim, k'Isaaka wo ki Yakup." Muusa orgiso t'a yi ziidfa baadan, y'a iise nonjirso, yi k'aane yi k'ambe edayi, y'a ki wolle munda genno ye. ³³ Inkiyo maη Galmeega yi di ruute, y'ede: "Tobiyaga ki t'odfipo kono ume wede kee k'ohire en, yon kamilen ki nuη Galmeega. ³⁴ Derec, ni wulle dabar ki d'onzo a siido Misir te, n'illiga soopiyadan te, wo nuη n'iido'η kono n'an adde. Anken k'edi, n'a-k'agiba ki siido Misir†."»

* 7:29 7.29 Kun wollo adda mattup ki Egzod 2.11-15,21-22; 18.3-4. † 7:34 7.34 Kun wollo adda mattup ki Egzod 3.1-10.

³⁵ Saŋ Etiyeŋ y'a ruute sey, y'ede: «Yode Muusa wede d'ŋ k'Izirayel an di y' giigira, an'de: "Kee wee wee i ki ziipe mozigo, wo wede d'ekkiyo booro me?" Geŋ saŋ Raa batum y'a y'igibe, y'a t'ize mozigayaŋ, wo y'a t'ize wede k'ad'diyadaŋ. Raa yi y'igibe t'urzi maaleeka wede an ikkima adda k'undumu gozzibor genno. ³⁶ Yode Muusa geŋ y'an u'dfo d'ŋ k'Izirayel ti siidfo Misir, t'urzi k'isiyo suldi d'ŋ i ceeriyo eego ti suldi k'armika adda siidfo Misir batum, wo soŋ aame kane an doopi'de Bar Teezowo, wo aame kane adda balda ozzine ada pi'de†. ³⁷ Yode Muusa sey y'an di ruute a d'ŋ k'Izirayel, y'ede: "Raa yi d'ad'da ti diine zembagun nebi aa nuuno§." ³⁸ Wo aame d'ŋ k'Izirayel an t'ugiye a balda toŋ maŋ, yode Muusa sey a guune a diine mongidagiŋ ti maaleeka me, yode geŋ yi di rootiyo a Muusa t'ekki mokololo Sinayi. Injino yode Muusa sey yi-t'ollige ono Raa d'ŋ i d'eliyo lekkiyo, y'in d'ettiyo y'in di kaza*. ³⁹ Wo mongidagiŋ an ki d'illiga ye onami me, an di y' giigira, wo adda k'addaŋ an dehu an dikime ki siidfo Misir. ⁴⁰ An i-di ruute a Aroŋ, an'de: "K'in okkoŋ raayagi a ozira a d'aaŋaŋ, kono in ki suune ye munda i iide a yode Muusa wede y'in di'n u'dfo ti siidfo Misir me." ⁴¹ Injino maŋ a onniytagi geŋ an d'ikkima ulo buru go longusizaŋ, maŋ an i d'ele sed'eke a yode geŋ me, ulbaŋ unse an d'ize tarnaape a naabo ere an ize ti beezaŋ gette†. ⁴² Wo Raa y'an gime dar y'an di'n iili, an d'ottilso a mold'ali a kandaane, aa an riinje ti kaaga adda mattup ki nebiyagi, an'de: "Kune d'ŋ k'Izirayel no, geŋ a nuuno d'ey ko kun izite

‡ 7:36 7.36 Kun wollo adda mattup ki Egzod 2.14; 7.3; 14.21 wo Nombire 14.33. § 7:37 7.37 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 18.15,18.

* 7:38 7.38 Kun wollo adda mattup ki Egzod 19.1–20.17 wo Deeterenom 5.1-33. † 7:41 7.41 Kun wollo adda mattup ki Nombire 14.3 wo Egzod 32.1; 32.2-6.

seɗe ke ki seyɗi wo sendikagi ɗoŋ ongo kun izite, aame kune adda balɗa ozzine ada piɗe geŋ me? Aha, a nuuno ye.

⁴³ Kune kun zirke ɓoy golmodo ki raayusu sundi Molok, wo ti mooliso ere ki raa wede sundi Repan.

Kane sulɗi geŋ kun ikkima ti beyguŋ kono kun an d'ottile. Injino maŋ nuŋ n'un ti'n limma bini siidɗo Babiloon, wo ti Babiloon geŋ ki ɗaana sey[‡].”»

⁴⁴ Etiyeŋ y'a ruute sey, y'ede: «Adda balɗa geŋ moŋgidagiŋ an d'ede ʼBoy Raa wede an ikkima ki golmodo, i-boohiyo sulɗi ɗoŋ ki taasawa ere Raa yi gitte ti ɗoŋzi. ʼBoy geŋ Muusa y'a t'ikkima aa Raa yi ruute y'aase. Y'a t'ikkima a-t'iide a munda wede yi wulle i-iide aa suniye.

⁴⁵ K'ita maŋ moŋgidagiŋ an an d'iili ʼBoy Raa wede an ikkima ki golmodo geŋ a inŋizaŋ, an t'umbo ti kane aame geŋ Zozuwe wede dokkiyaɗaŋ, y'an d'an d'aaho ki siidɗo ere ita ɗoŋtu Raa y'i'n ilmi ti ɗaanadaŋ. Geŋ injino ʼBoy Raa geŋ y'a likke adda siidɗo gettiyo bini moziko ki Dawut.[§]

⁴⁶ Dawut y'a uune beeko ti Raa, maŋ Dawut y'a tunde Raa, yi d'ooziga ɓoy a Raa ki Yakup^{*}. ⁴⁷ Wo miŋ a ki t'ize ye, a t'iiziga ʼBoy Raa uli Salamoŋ.[†] ⁴⁸ Wo Raa goole a jiire pay geŋ, yoŋ yi ki lekkiyo adda ɓoy wede ɗuwo an oozige ye, aa Raa yi ruute ti kaaga ti bize nebi soo:

⁴⁹ “Galmeega y'ede: Kandaane aa ume wede ni-konso, ni lekkiyo wo siidɗo aa ume wede ni d'oɓe zoŋɗo ni puukiyo.

De kune ɓoy miŋ wede tuuku me, kun o ooziga, wo aame tuuku n'a lekka adda me?

[‡] 7:43 7.43 Kun wollo adda mattup ki Amos 5.25-27. [§] 7:45 7.45 Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.9,40 wo Zozuwe 3.14-17. ^{*} 7:46 7.46 Kun wollo adda mattup ki 2 Samiyel 7.1-16. [†] 7:47 7.47 Kun wollo adda mattup ki 1 Mozagi 6.1-38.

⁵⁰ Suldfi pay enj i zippe nuŋ ye ko‡?”»

⁵¹ Etiyeŋ y’an di ruute dfoŋ booro sey, y’ede: «Kune dfoŋ i koogire Raa, kune dfoŋ sukkiya kun ki ziipe addugun a Raa ye, kun t’uɗɗe aa maawugun koyok, daayum kun koogire Unde Kamilen. ⁵² Ti kaaga maawugun nebiyagi pay an di’n dibire, wo an di’n îide kane dfoŋ i gizite ti poone aaniya k’Almasi yoŋ ki diine geŋ me. Wo aame onniyo t’îide maŋ, yode toŋ kun di y’ giigira, kun di y’îide. ⁵³ Raa y’un d’ele oogiradí t’urzi maaleekiya, wo kune kun a-ki t’izire eego ye.»

Tôwwo k’Etiyeŋ

⁵⁴ Aame dfoŋ booro an illiga Etiyeŋ yi ruute injkino maŋ, an di-gulkuwe baadaŋ, an d’ahutu bokimo. ⁵⁵ Wo yo Etiyeŋ ôoniyo ti Unde Kamilen y’a t’umbe edayí k’awwa ki kandaane maŋ, y’a wulle toore daryika Raa wo Isa yi t’îhira a ammada Raa. ⁵⁶ Y’a ruute, y’ede: «Kun ollo kay, ni wolliyo kandaane i t’ihina wo yoŋ wede an y’ehe aa ulo wede geŋ yi t’îhira a ammada Raa.» ⁵⁷ Kane an illiga injkino maŋ an zidɗe ɗolle baadaŋ, kuwwagaŋ an aa ti niyyite, kono an k’olliga onamí ye. Maŋ an d’iiziga pay kaŋ soo ki tuddí. ⁵⁸ An di y’ ziidá t’adda geeger, an di y’uɗɗe paate, an di y’iise kakkisa ti moŋgali ki tôwwadí. Kane dfoŋ i wulle wo illiga geŋ, kallagaŋ deero an t’idɗipe, an t’ibi sirpa k’ulo obulsu sundí Sool. ⁵⁹ Aame an yi kakkisa geŋ, Etiyeŋ yi tondiyo Raa, y’ede: «Galmeega Isa, ki t’ambo undó.» ⁶⁰ Saŋ y’a iire ti zibbaní, wo y’a idili ti golla awwa, y’ede: «Galmeega, a oldikadaŋ ette k’an t’iso tambobino.» Aame y’a ti ruute injkino maŋ, y’a-t’ihe.

8

^{1a} Wo Sool onamaŋ soo ti dfoŋ îide Etiyeŋ me.

‡ 7:50 7.50 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 66.1,2.

Sool ti ፎጋ ogiyso ti suma k'Isa

^{1b} A onniyo gettiyo batum ፍuwo an di'n iise dabirsa ሌaadaጎ ki ፎጋ ogiyso ti suma k'Isa a Zeruzalem. Kane pay geጎ an di-tiipe k'adda siidፎ Ziide ti Samari, a Zeruzalem i d'uupe ፎጋ zina k'Isa siidaጎ. ² ፎጋ i seedu urzi Raa zakidፎ geጎ an t'ittiba Etiyeጎ me, wo an d'iile ሌaadaጎ a untadፎ gette. ³ Wo ki yode Sool maጎ yi dehu y'an ise umbo ፎጋ ogiyso ti suma k'Isa me, yi d'ettiyo ሌoy ti ሌoy, yi di'n dehutu yi ti'n seedu kuuli erayi, yi ti'n obe dangay.

Pilip yo a Samari

⁴ Kane ፎጋ i-tiipe geጎ, an d'ettiyo borko ti borko an di kazita Rabila Majjaanawa. ⁵ Geጎ iጎkino Pilip y'a t'iide k'adda geeger meeda ki siidፎ Samari, y'a iise kazita rabila k'Almasi Raa yi biire a ፎጋ siidፎ gettiyo. ⁶ Kane ፎጋ siidፎ gette pay an zaapu kuudaጎ tak a ono ፎጋ Pilip y'an kazita geጎ me, kono an illiga wo an wolliyto t'edayጎ suldi k'armika ፎጋ y'isiyto geጎ me. ⁷ Iጎkino maጎ siitandani an t'udፎite ti tukki ፎጋ k'eeni ሌaadaጎ ti ፎllite ere ti golla awwa. Wo ፎጋ ሌaadaጎ runጎyuyጎ, oጎጎጎ an denጎkiso, pay an d'uune bee. ⁸ Iጎkino maጎ ፎጋ geeger pay gette ulbaጎ unse ሌaadaጎ.

⁹ Aame geጎ i d'ede wedusu adda geeger gette sundፎ Simo, yoጎ kombidፎ ti kaagine wo a ፎጋ siidፎ Samari geጎ y'an d'isiyto suldi k'armika, kane pay an seedu giggeraጎ. Y'a-t'ize tuddፎ aa wede i-d'ede toogo. ¹⁰ Kane ፍuwo pay iise ti iጎnisi bini ፎጋ deero geጎ, an di y' daaniya telele, wo an d'eesiyo: «Wede eጎ i-d'ede toogo Raa, ere an ti waaku “toogo a jiire ሌaadaጎ” gettiyo.» ¹¹ Ti kaagine Simo ti kombidፎkadፎ gette, yi d'isiyto suldi k'armika ፍuwo an seedu giggeraጎ, iጎkino an di y' daaniya telele. ¹² Wo aጎkeጎ Pilip y'iide y'an gizite Rabila Majjaanawa ki Moziko Raa wo ki suma k'Isa Almasi. Iጎkino maጎ erayi kuuli pay an

d'umbe wo an ti'n zuyye batem. ¹³ Aame geɗ yode Simo batum toɗ, y'a ziipe addí a Isa wo an ti y' zuyye batem, y'a ziiɗa ita Pilip. Wo aame yi wulle sulɗi k'armika baadaɗ ti sulɗi ɗoɗ i ceeriyo eego ɗoɗ Pilip y'isiyto geɗno maɗ, y'a ziiɗa giggirí.

¹⁴ Aame kane ɗoɗ zina k'Isa a Zeruzalem an illiga ɗoɗ siidɗo Samari an'ni ziiɗa ono Raa bey sire maɗ, an an d'igibe Piyer ti Zaɗ. ¹⁵ Aame an iiney a Samari maɗ, an tunde Raa a kane Samariten ɗoɗ i ziipe addaɗ a Isa kono Raa y'an t'ele Unde Kamilen. ¹⁶ Wo aame geɗ Raa yi-k'ele Undí ye ɓotto a wendá me, an'ni suyyiso batem ti suma Galmeega Isa ɗaɗɗal. ¹⁷ Injino maɗ Piyer ti Zaɗ an an di ziipe bey a eedaɗ wo an d'uune Unde Kamilen. ¹⁸ Aame Simo yi wulle Unde Raa ti ɗiigo a tukki ɗoɗ geɗ t'urzi ɗoɗ zina k'Isa an an ti ziipe beezaɗ a eedaɗ maɗ, yi dehu y'an t'ele soɗko a Piyer ti Zaɗ me. ¹⁹ Wo y'an di ruute, y'ede: «Toogo gette kun o eeli kay kono n'a zaape bey a tukki ɗuwo, an t'oone Unde Kamilen.» ²⁰ Maɗ Piyer yi di ruute, y'ede: «Kee ti soɗkadá pay Raa y'unni dagga, kono k'elkiyo ti soɗkadá gette k'aane ki t'owila munda wede Raa y'eliyo ti mozuwo me. ²¹ Adda naabadey ette kee adda ye, aggadá umbo ti kaye me, kono a ɗaana Raa biza k'ulbá ki diine ye. ²² Ki-kama lekkiyadá, naabadá ere oldo gette ki t'oolo, wo k'a tondo Raa koo y'ay t'isa tambobino maɗ a elkisadá ere oldo gette. ²³ Nuɗ ni wolliyo maɗ kee addá i-k'aadumu a sulɗi eɗ me, wo kee ɓule k'oldiko.» ²⁴ Injino maɗ Simo y'an di ruute, y'ede: «I tondo Galmeega kune batum kono nuɗ me, kono munda wede kun rootiyo geɗ oo ki d'aana ye.» ²⁵ Saɗ maɗ Piyer ti Zaɗ geɗ an an t'iide taaya a ɗuwo, a munda wede kane an wulle a urzi k'Isa, wo an di gizite ono Galmeega. Saɗ maɗ an di-gime ki Zeruzalem, a kamadaɗ geɗ a urzi an di gizite Rabila Majjaanawa a borkiyagi baadaɗ ki siidɗo Samari.

Pilip ti wede ti siidfo k'Etiiyopi

²⁶ Saŋ maaleeka ki Galmeegea Raa yi di ruute a Pilip, y'ede: «Ki t'oozo, k'odo k'urzi wede ki d'andfi, urzi wede ti Zeruzalem i d'ambu geeger Gaza, urzi geŋ yoŋ t'adda balda.» ²⁷ Injino maŋ kesiko Pilip y'a t'iiziga, y'a ingile, yi sooru sooru. A sooruzi gette yi wolliyoo bibiraw wedusu a d'aanadi. Wede ŋ geŋ yoŋ wede goole wo kokkiso ti siidfo k'Etiiyopi, yi naabiya ti Kandas mohita k'Etiiyopi, wede yeeriyo korɓite tode, yi t'iide Zeruzalem ottilso a Raa. ²⁸ Konso adda puusadi yi-kime ki siidadi, wo yi gariya mattup ki nebi Ezayi. ²⁹ Unde Raa ti di ruute a Pilip, t'ede: «K'a naara, ki y'oonoy wede puus geŋ me.» ³⁰ Maŋ Pilip y'a-niire, y'iide ŋ y'a yi ziidfa wede suma adda puusadi geŋ me, y'ollige yi gariya mattup ki nebi Ezayi, maŋ y'a yi tunde, y'ede: «Ki gariya geŋ, munda ki yi suuniyo dey ko?» ³¹ Wede yi di'n gime onami, y'ede: «De n'a suune mummino, wenda y'a ki'n ziipe urzi ye maŋ?» Maŋ wede yi di ruute Pilip, y'ede: «K'edi, k'a ti koli adda puus, k'a-koona a sirpa nuuno.» ³² Enno ume wede yi gariya an riinge ti kaaga adda mattup ki Raa me:

«Yoŋ aa damu wede an arkuɗu ki t'owwo,
wo aa ulo ki damu wede an d'ekkiso ilali wo yi ki mo'olo ye,
injino kay yode toŋ bizi yi k'ihina ye.

³³ An di-d'ele sukuyagi, d'erec ki yode an i-ki t'ele ye,
wee wee a roota suma k'innizi me,
lekkiyadi a siidfo an i-ti dikke*.»

³⁴ Wede suma geŋ y'a tunde Pilip, y'ede: «Kee k'ollo dfo, nebi yi rootiyo injino t'aaye ti yode batum kunuŋ, ti wenda doolo ko?» ³⁵ Injino maŋ Pilip y'a t'ihina bizi, wo t'urzi gariya mattup gette yi di gizite Rabila Majjaanawa k'Isa. ³⁶ An iide kee maŋ, an d'uune ahu. A ume geŋ wede

* 8:33 8.33 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 53.7-8.

suma y'a ruute, y'ede: «Ki wollo kay eñ ahu, ðe moo sey aa biite k'a ti'n suyye batem me?» [³⁷ Pilip yi di ruute, y'ede: «Aame kee ki ziipe addáñ pay a Isa mañ, n'a ki ti suyye batem.» Mañ wede yi di'n gime onamí, y'ede: «N'umbe, Isa Almasi yoñ Ulo Raa.»] ³⁸ Injino mañ Pilip yi di ruute a wede tuuliyo, y'ede: «Puusadá ki-t'ôhor.» Mañ Pilip kane ti wede suma an di-ðiige t'ekki puus me, an di-ðiige k'adda k'ahu, Pilip y'a ti y' zuyye batem. ³⁹ Aame an t'udðe t'adda k'ahu mañ, Unde Galmeega t'a ti y' ñukkiðe Pilip me. Wo yo wede suma geñ yi ki y' wulle ye baa, injino y'a injile ki ðaanadí ti unñsuwo. ⁴⁰ Wo yo Pilip yi wolliyoy'ñ yo a Azot, mañ yi d'ettiyo geeger ti geeger, yi kazita Rabila Majjaanawa adda geegiryagi pay bini y'a d'iiney Sezare.

9

Sool ti Isa

¹ Wo aame geñ Sool yi dehu daayum y'a dabire wo y'a t'inde sanalliyagi ki Galmeega. Injino mañ y'a iide, y'a uuney mozigo goole ðoñ seðeke ² kono yi di t'ele mattup. Wo ti mattup gette y'a t'ooney deero ðoyði ðoñ Yawudiyagi ge dooyiso a Damas, wo aame ðoñ i daaniya urzi wede aware ki Galmeega kuuli ti erayi ede mañ, y'a ti'n seððo y'an d'an t'etto ki Zeruzalem, an di'n obey ðangay.

³ Aame yi uune mattup mañ, y'a injile ki Damas. Y'izire kee y'iiney gopponñ ti geeger mañ, a kaamiki i ðiigo toore ti kandaane, wiliñ a tuure a tukki yode. ⁴ Y'a iire a siidfo wo y'ollige golla ti rootiyo, t'ede: «Sool, Sool, ðe moo me ki ni dabirsa me?» ⁵ Mañ Sool y'a tunde, y'ede: «Galmeega, ðe kee wee wee?» Mañ golla gette t'a ruute, t'ede: «Nuñ Isa wede kee ki di y' dabirsa. ⁶ Wo ki t'oozo, k'engilo k'adda geeger, an geñ an aa di kizey mundfa wede Raa yi dehu k'aasey me.» ⁷ Wo kane ðoñ ti Sool soo geñ an t'ihira,

munda an di roote an ki suune ye, orgiso t'anni ziida kono golla an di-t'ollige wo wenda an ki y' woliyo ye. ⁸ Mañ Sool y'a t'iiziga, edayí kargigal wo i ki woliyo ye. Aame geñ d'oj iide ti yode an i ziida beezí, an ti y' dukke k'adda geeger Damas. ⁹ Onniyo ad'o Sool edayí i ki woliyo ye, wo yi lekkiyo daa k'ombo daa sobo.

Sool edayí i t'ihina

¹⁰ A Damas geñ i d'ede wedusu sundí Ananiyas, yode geñ sanallusu k'Isa. I-d'iide munda aa suniye Galmeega yi di gize tuddí, wo y'a yi wiike, y'ede: «Ananiyas!» Mañ Ananiyas yi di'n gime onamí, y'ede: «Galmeegó, nuñ enno n'ollige.» ¹¹ Galmeega yi di ruute, y'ede: «Ki t'oozo, k'odo k'ad'o ti urzi wede an yi waaku urzi d'elele, ki t'odoy adda boy Ziidas, k'a tondoy wede ede sundí Sool ki Tarsi. Ankenno yi tondiyo Raa, ¹² wo adda munda i-iide aa suniye geñ y'a wulle wedusu sundí Ananiyas, yoñ yi-t'iide di yode, yi di ziipe beezí a edayí, mañ edayí a t'ihina.» ¹³ Wo Ananiyas yi di'n gime onamí, y'ede: «Galmeegó, wede eñ rabiladí ni t'illiga, d'oj baadañ an ruute a suldi d'oj ulpi pay y'isiyo a d'onzá a Zeruzalem me. ¹⁴ Wo deero d'oj sefeke an i ele mattup y'a-sefde d'oj i tondiyo ti suma kee a enno, geñ in'kino y'iido kenno me.» ¹⁵ Wo de Galmeega yi di ruute, y'ede: «K'odo, ki y'oonoy wede geñ me, kono nuñ ni y' biire, n'a-y'isa wede a kiza sundó a duwo d'oj Yawudiyagi ye, a mozagañ wo a d'oj k'Izirayel. ¹⁶ Wo nuñ batum ni di kizita suldi d'oj pay y'a dabira kono sundó.» ¹⁷ In'kino mañ Ananiyas y'a t'iiziga y'a ingile, y'iiney mañ yi-t'iide adda boy Ziidas, Sool toñ adda. Y'iide'ñ yi di ziipe beezí a yode wo yi di ruute, y'ede: «Sool leema ki nuñ, Galmeega i n'igibo me, yode Isa wede y'a di gize tuddí aame kee a urzi k'ettiyo kenno, yi n'igibo ki tukki kee kono edayá a wolle sey,

wo Raa yi-ki ti k'òone t'Unde Kamilen.» ¹⁸ A kaamiki ganjiragi aa ki puuni a iise soldite ti edayí, mañ edayí a iise wolliso sey. Y'a t'iiziga, wo Ananias y'a ti y' zuyye batem. ¹⁹ Sañ yi d'iimi, toogadí t'a iido.

Sool yo a Damas

Sool y'a likke onniyto miibi ti sanalliyagi k'Isa a Damas me. ²⁰ Wo tinj geñ miñ y'a iise kazita baa adda boyd'i ñoñ Yawudiyagi ge dooyiso, yi d'eesiyo: «Isa yoñ Ulo Raa.» ²¹ Kane ñoñ pay i y'ollige geñ an ziid'a giggirañ, wo an di rootiyo diinayañ, an'de: «Eñ miñ yo wede i-dabirsa ñaadañ kane ñoñ i tondiyo ti suma k'Isa a Zeruzalem ye ko? Wo ettiyadí kenno ette y'iido'ñ toc miñ sef'fuzañ, wo y'an di'n t'eley bey deero ñoñ sef'eke ye ko?» ²² Yo Sool a kazita k'onamí geñ, i di t'ele toogo yi kazita i ceeriyo ki ceeriyo t'addí pay, y'an di rootiyo kereñ Isa yoñ Almasi Raa yi biire. Injkinó kane Yawudiyagi ñoñ i lekkiyo a Damas geñ, an i di roote munda an ki suune ye.

²³ Sañ bini mañ kane Yawudiyagi geñ, kañ soo an di-ruute ti diinayañ ki tôwwadí Sool me. ²⁴ Injkinó a rootiyadañ gette wedusu yi di gize a Sool me, kono kane Yawudiyagi an t'ikkima tuddañ, an di boohiyo boha bumbiyagi geeger onnu wo did'fo kono Sool y'ud'fa mañ ki tôwwadí. ²⁵ Injkinó mañ onniyo soo a did'fo, kane sanalliyagi Sool an di-t'iide, an ti y' ziipe adda gef'fe, an ti y' zuuye ti waaya moñgali ti nee.

Sool yo a Zeruzalem

²⁶ Sañ ti Damas geñ Sool y'a iiney Zeruzalem. Aame y'iiney mañ, y'a dihe y'a di keyye ti sanalliyagi k'Isa. Wo kane pay an orgiso a yoñ me, kono an k'ambu ye ki kotto yi t'ize sanallusu k'Isa me. ²⁷ Injkinó mañ Barnabas y'a iyye, y'a ti y' wiike, wo y'a-di t'iide k'ume ñoñ zina k'Isa. Aame geñ y'an t'iide taaya mummino Sool yi wullo Galmeega

aame yo a urzi ki Damas me, mummino Galmeega yi ruutito me, wo soŋ mummino Sool yi gizito ti suma k'Isa daa k'orgiso a Damas me. ²⁸ Inkiŋo maŋ t'ume geŋŋo Sool y'a-t'iide ti kane a Zeruzalem, an d'ambu keŋŋo keŋŋo kaŋ soo wo yi kazita ti suma Galmeega daa k'orgiso. ²⁹ A kane Yawudiyagi d'orŋ orbe ono Girek torŋ y'an di kazita wo yi niikiyo pay ti kane me, wo kane an di dihe urzi ki t'owwadi. ³⁰ Aame kane zamba d'orŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ an illiga inkiŋo maŋ, Sool an di d'ingile ki geeger Sezare, wo an ti y' diipiɗa y'a ingile ki geeger Tarsi.

³¹ Inkiŋo maŋ kane d'orŋ ogiyso ti suma k'Isa a siid'o Ziide, a siid'o Galile wo a siid'o Samari p'ay geŋ, an di lekkiyo ti toose. Kane an t'ize d'orŋ toogo a urzi Raa, an di lekkiyo ti ottilso a Galmeega, wo Unde Kamileŋ ti di'n noogiyo an d'aagulu k'aagulu.

Piyer ti Ene

³² Aame geŋ Piyer daayum yi sooru adda siid'o pay, yi d'ambu keŋŋo keŋŋo. Onniyo soo maŋ y'a t'iide wolliyoo ki d'orŋ ki Raa i lekkiyo a geeger Lidda. ³³ A ume geŋ i d'ede wedusu sundi Ene yoŋ ruŋguyun, ozzine gessire yi lekkiyo moone ekk'onŋali. Aame Piyer y'iiney a ume geŋŋo maŋ, wede geŋ yi y'uuney, ³⁴ wo yi di ruute, y'ede: «Ene, Isa Almasi y'a ele bee. Ki t'oozo'ŋ, kee batum ki t'olbo sulɗi moonizá me.» A kaamiki Ene y'a t'iizi, y'a t'ihira. ³⁵ Aame kane d'orŋ pay a geeger Lidda wo a bere ki siid'o Saron geŋ an wulle inkiŋo maŋ, an di-gime lekkiyadaŋ a urzi Galmeega.

Piyer ti Tabita

³⁶ I d'ede erewo adda geeger Zoppa tod'te sanallawa k'Isa, sundutú Tabita (i-kaza Dorkas* t'ono Girek). Tode

* 9:36 9.36 Suma Dorkas t'ono Girek i-kaza ahisa.

gette a d̥uwo t'an isiyo beehiye, d̥oŋ umbadaŋ toŋ t'an d'eeliyo munda me. ³⁷ Aame Piyer yoŋ daayum a geeger Lidda geŋ, Tabita gette ti t'iire eeni wo t'a inda. T'inda maŋ an ti-zuyye, nuune an ti y' gili biino ere t'awwa t'ekki bakatú, an ti y' duwwe. ³⁸ Lidda gette goppon ti Zoppa me, kane sanalliyagi k'Isa a Zoppa an illiga Piyer yoŋ anŋenno maŋ, an d'igibe kuuli sire an i di ruuto, an'de: «Leema ki nuŋ k'ayn'olliga maŋ, k'edi kesiko, in t'ette di kaye.» ³⁹ Piyer y'a t'iiziga, kesiko y'a ingile ti kane. Aame y'iiney maŋ, kane an di ti gili biino ere t'awwa t'ekki bakatú. Kane mandayd̥ayi pay an di y'uuna ti zumari a edayaŋ, wo an i di kazita kallagi d̥oŋ Tabita ti giniti aame t'a t'inda botto. ⁴⁰ Piyer y'an di ruute a d̥uwo an t'ad̥de t'adda boy. An t'ud̥de maŋ, yo y'a-dikke, y'a iise tondiyo Raa. Saŋ maŋ y'a-gime edayí k'ume nuune, wo y'a ruute, y'ede: «Tabita koŋ mi t'oozo'ŋ.» Maŋ t'a t'ihina edatú, wo aame ti wulle Piyer maŋ, t'a-guune. ⁴¹ Piyer yi ziid̥a beytú t'a-t'iiziga, maŋ mandayd̥ayi ti d̥oŋ ki Raa onŋoŋ y'anni wiiko, wo y'an ti-gize an di wulle tod' ti lekkiyo zeere. ⁴² In̄kino maŋ d̥oŋ pay adda geeger ki Zoppa an d'illiga rabila gette, wo d̥oŋ baadaŋ an di ziipe addaŋ a Galmeega. ⁴³ Wo a Zoppa geŋ Piyer y'aa likke onniyo baadaŋ di wede k'od̥ige golmidagi sundí Simo.

10

Korney ti Piyer

¹ I d'ede wedusu sundí Korney, yi lekkiyo a geeger Sezare. Yoŋ goole ki asigiryagi meeda ki Romen, ti diine k'asigiryagi meeda zoot an'ni waaku sudaŋ «Italiyen».

² Wede geŋ yoŋ yi seedu urzi Raazí zakidfi, yode ti d̥oŋ adda boozí pay an ottilso a Raa. Yawudiyagi d̥oŋ an k'ede munda ye toŋ y'an d'isiyo beehiye, wo yi tondiyo Raa daayum. ³ In̄kino maŋ onniyo soo a peed̥o lohe Korney

i-d'iido munda aa suniye. Y'a yi wulle kereṅ maaleeka Raa me yi d'iifiba itadí, yi d'ettiyo di yode wo y'a yi wiike, y'ede: «Korney!» ⁴ Wo yoṅ yi di y' wolliso maaleeka teḅeṅ, maṅ orgiso t'a yi ziiḁa wo yi di ruute, y'ede: «Galmeega, ḁe moo me?» Maaleeka yi di ruute, y'ede: «Kee tondiyadá Raa y'illiga ti beehiyko ere k'isiyo a ḁuwo te, iṅkino yoṅ yi ki k'elkiyo. ⁵ Wo aṅkeṅ ki agiba ḁuwo an d'ette ki Zoppa, an di waako wede soo sundí Simo, sundí soo te Piyer, y'a etto. ⁶ Yo wede geṅ torgusu yi lekkiyo di wede sundí Simo kay, wede k'oḁige golmidagi, ḁoozí a biza bar.» ⁷ Aame maaleeka wede i ruute a Korney geṅ y'iṅgile maṅ, Korney yi wiiko ḁoṅ sire ti diine ḁoṅ naabadí, wo asugursu soo wede i seedfu urzi Raazí zakíḁi, ti diine k'asigiryagí. ⁸ Korney y'an t'iide taaya a munda wede ize, saṅ y'an igibe ki Zoppa.

⁹ Iṅkino maṅ kane an d'iṅgile, soggo toṅ kane daayum a urzi goppon an a-t'ette ki Zoppa, wo peeḁo t'ize diine. Iṅkino a peeḁo gettiyo batum, Piyer y'a-ti gili t'ekki ḁoy t'awwa, y'a tonde Raa. ¹⁰ Aame geṅ mosogo t'a yi ziiḁa, yi dehu yi d'oomi. Koore an i-d'isa ombḁo geṅ, i-d'iido munda aa suniye, ¹¹ wo yi wolliy'oṅ kandaane a t'ihina wo munda aa bojo goole kettiso a bohaní piḁe, i-ḁeegu ki siidḁo aa dara. ¹² Wo adda k'addi i d'ede ita seyḁi ḁoṅ zoṅḁaṅ piḁe piḁe, ita seyḁi ḁoṅ i morkimso a siidḁo wo ita k'embi ḁoṅ oppiyso a kandaane pây. ¹³ Aame geṅ y'a illi golla ti di ruute, t'ede: «Piyer, ki t'oozoṅ! Seyḁi eṅ ki soḁḁo, k'a t'ôodo, k'a t'aad'a.» ¹⁴ Wo Piyer y'a ruute, y'ede: «Galmeegó aha! Nuṅ munda wede k'ombḁo ulu, yoṅ ganigi a ḁaanadá geṅ kaṅ soo toṅ ni k'iimi ye.» ¹⁵ Maṅ golla gette ki sirwe sey Piyer y'a t'illiga, t'ede: «Munda wede Raa y'ede yo eṅ kamilen geṅ, ki k'elke aa munda k'ombḁo ulu ye.» ¹⁶ Golla gette Piyer y'a t'illiga ti rootiyo onamtú miṅ kane ḁey taṅ aḁo, saṅ a kaamiki munda geṅ

a-gili ki kandaane.

¹⁷ Piyer geɗ y'a ziidfa giggirí a munda wede i-iide aa suniye, wo munda i-kaza yi ki y' suuniyo ye geɗ me. Koore geɗ kane duwo don Korney yi'n igibe geɗ, boy Simo an di y' dihite, an y'uune, ankeɗ kane a biza bumbu. ¹⁸ Kane an di wiike don boy, an iido maɗ an di'n tunde, an'de: «Simo wede an yi waaku son Piyer geɗ, yoɗ a enno ko?»

¹⁹ Piyer geɗ yoɗ daayum y'elkiso a munda wede i-iide aa suniye geɗno, aame Unde Raa ti rootiyo, t'ede: «K'ollo, i d'ede don ado an ki dehu ton maɗ. ²⁰ Ki t'oozo'ɗ, ki ti deego, k'engilo ti kane daa k'orgiso, kono duwo en i'n igibo nuuno.»

²¹ Inkiɗo maɗ Piyer yi-ti diigo, y'an di'n uuney kane duwo geɗ me, wo y'an di ruute, y'ede: «En miɗ nuɗ wede kun dehu. Ki moo me kun n'iido me?»

²² Maɗ an i di'n gime onamí, an'de: «Kaye en ayn'igibo Korney, yode wede goole k'asigiryagi meeda ki Romeɗ, yoɗ wede ki diine y'ottilso a Raa, wo kane Yawudiyagi pay an yi giyye. Yoɗ maaleeka Raa yi ruuto, kee k'a ette di yode kono ki di rootey ono y'a-k'olligey.» ²³ Inkiɗo maɗ duwo geɗ Piyer y'a ti'n wiike k'adda boy, an d'inne di yode.

Ti soggatú maɗ kane duwo geɗ an t'iiziga ti Piyer an d'ingile kaɗ soo. Wo zamba miibi an ziipe addaɗ a Isa ki Zoppa, an aa di'n igibo. ²⁴ Saɗ onniyo ki faana maɗ Piyer ti kane duwo geɗ an d'iiney Sezare. Koore geɗ yo Korney y'a t'ugiyi don boozí ti laɗziyagi don kuc an di'n delliyo. ²⁵ Aame Piyer y'iiney wo y'ette k'adda boy maɗ, Korney y'a iide y'a y'ikkimo, y'a iire a zoɗfi kono yi-d'ottile. ²⁶ Maɗ Piyer yi di ruute, y'ede: «Aha, ki t'oozo'ɗ!» Wo yi ziidfa beezí, y'a y'iiziga, y'ede: «Nuɗ wede tudde aa kee pây.» ²⁷ Maɗ Piyer yi pelkiyo ti Korney, y'a-t'iide k'adda boy. A ume geɗ yi wolliyi don baadaɗ i t'ugiyi a faanadí. ²⁸ Y'an di ruute, y'ede: «Kune kun ti suune oogoro Yawudiyagi te, urzi ti k'ele ye a Yawudusu y'a ette

Ɔoy wede Yawudusu ye, y'a lekke ti yode me. Wo ɔe nuŋ Raa y'o ruute kereŋ, koɔwuwo ye a ɔaanadí wede tuuku toŋ n'a yi wolle yoŋ ganigi wo ulsu me. ²⁹ Geŋ iŋkino, aame kun iide kun ni wiiko geŋ, ni ki ruuto ye munda me wo n'a iŋgilo miŋ ti kune baa. Aŋkeŋ ni dehu n'a suune, ki moo me kun ni wiiko n'a iido me.» ³⁰ Maŋ Korney yi di ruute, y'ede: «I d'ede onniyo aɔo, a peeɔo ere ki lohe gettiyo batum, ni tondiyo Raa adda ɔoozó. A kaamiki geŋ miŋ wedusu ti kallagí i ralita wic wic yi-t'òhire a ɔaanadó, ³¹ wo y'o di rootiyo: “Korney, kee tondiyadá Raa y'illiga, wo y'elkiyo a beehiyko ere kee k'isiyo a ɔoŋ an k'ede munda ye me. ³² Aŋkeŋ ki agiba ɔuwo an d'ette ki Zoppa, an di waako wede soo sundí Simo, sundí soo te Piyer, y'a etto. Yo wede geŋ torgusu yi lekkiyo di wede sundí Simo kay, wede k'odige golmidagi, ɔoozí a biza bar.” ³³ Aame geŋ kesiko ni d'igibe ɔuwo ki tuddá, wo kee k'aaze adde koɔwuwo k'a iido. Wo aŋkeŋ kaye pay enno a ɔaana Raa kono ay d'olliga sulɔi ɔoŋ pay Galmeega y'a ruuto k'ay di route.»

Ono Piyer adda Ɔoy Korney

³⁴ Iŋkino maŋ Piyer y'a iise kazita k'ono, y'ede: «Aŋkenno ni suune ki kotto Raa geŋ y'inni wolliiyo kine ɔuwo pay eŋ miŋ kaŋ soo. ³⁵ Ti ita ɔuwo pay, wede tuuku y'ottilso a Raa wo y'isiyo munda ki diine maŋ, yoŋ geŋ lekkiyadi i di t'ise unse a Raa me. ³⁶ A ɔoŋ k'izirayel Raa y'igibo onamí, Rabila Majjaanawa ere ki toose t'urzi k'Isa Almasi, yode wede Galmee'ki ɔuwo pay.

³⁷ Kune kun suune Zaŋ yi kazita a ɔuwo, y'ede: “Kun ti suyyo batem”, wo soŋ munda wede iina ki poone a siidɔ Galile wo adda siidɔ Ziide pay. ³⁸ Wo kun suune mummino Raa yi biiro Isa wede ti geeger Nazaret, yode wede yi-d'ele Unde Kamilen ti toogo ere yi d'isiyo armika me. Isa geŋ y'an izire omagi pay, a ɔuwo y'an d'isiyo beehiye, kane

Ɗoŋ an d'ede toogo Meeda siitandani a eedarŋ toŋ y'an d'eliyo bee kono Raa ti yode.

³⁹ Wo kaye ay wulle t'edayey sulɗi Ɗoŋ pay Isa y'ize adda siidɔ Yawudiyagi wo a Zeruzalem me. Yoŋ geŋ deero Yawudiyagi an ti y' tiike ekk'undumu, an di y'iide. ⁴⁰ Saŋ onniyo sire k'aɗuwe maŋ Raa y'a ti y' bilɗe ti diine Ɗoŋ unto, wo yi d'ele urzi y'an di gize tuddi. ⁴¹ A balɗiyadi gette i y' wulle Yawudiyagi pay ye, i y' wulle kaye Ɗoŋ Raa yi biire ti poone kono ay di roota taayadi, kaye Ɗoŋ ay d'iimi wo ay d'iibe ti yode aame Raa yi ti y' bilɗe ti diine Ɗoŋ unto geŋ me. ⁴² Saŋ Isa y'ay ruute ay di kizite Rabila Majjaanawa a kane Yawudiyagi wo ay di roote Isa yoŋ wede Raa yi biire y'a ɗekka booro a tukki Ɗoŋ zeere wo Ɗoŋ i t'inda pây. ⁴³ Kane nebiyagi pay an rootiyo ti yode Isa, an'de: "Wede tuuku yi ziipa addi a yode maŋ, y'a t'oona tambobino k'oldikadi t'urzi toogo ere ki sundi."»

Unde Kamilen ti Ɗoŋ Yawudiyagi ye

⁴⁴ Aame Piyer y'an kazita ɓotto geŋ, a kaamiki Unde Kamilen t'a ɗiigo a tukki kane Ɗoŋ pay ollige onami genno. ⁴⁵ Maŋ kane Yawudiyagi Ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa iido ti Piyer geŋ an ziidɗa gaggiraŋ, wo an di zuune kane Ɗoŋ Yawudiyagi ye toŋ, Unde Kamilen ere Raa y'elo gette ti ɗiige a tukki kane pay. ⁴⁶ Kane Yawudiyagi geŋ an ollige Ɗoŋ Yawudiyagi ye toŋ, an orbe t'ono Ɗoŋ doolo wo an tamma taŋ miibi Raa yoŋ goole a jiire me. Injino Piyer y'a ruute, y'ede: ⁴⁷ «Ankeŋ kane ɗuwo eŋ an uune Unde Kamilen aakede kaye, geŋ ay k'aane ay gi di-tooge ye an di suyye batem t'ahu me.» ⁴⁸ Maŋ Piyer y'an di ruute, y'ede: «Duwo eŋ kun ti'n suyyo batem ti suma k'Isa Almasi.» Injino maŋ Piyer an di y' tunde y'a lekke onniyto miibi ti kane.

11

Ono Piyer a d̄aana zemba a Zeruzalem

¹ D̄oŋ zina k'Isa ti zemba d̄oŋ i ziipe addaŋ a Isa a siid̄o Ziide geŋ, an illiga kane d̄oŋ Yawudiyagi ye toŋ ono Raa an uune. ² Wo aame Piyer yi-gime ki Zeruzalem maŋ, kane Yawudiyagi d̄oŋ i ziipe addaŋ a Isa an di y'irba, ³ wo an i ruute, an'de: «Ki moo me kee k'ize injino, ki-t'iide di d̄oŋ i ki waldu ponde ye* wo k'a iimo ti kane me!» ⁴ Injino maŋ Piyer y'an d'iise t̄owwo taaya, yi-t'iise t'ume k'eesiyo soo ti soo a munda wede ize.

⁵ Y'an di ruute, y'ede: «Aame nuŋ a geeger ki Zoppa ni ton-diyo Raa geŋ, munda o d'iido aa suniye. Ni wolliyoȳ munda i d̄eegu ti Raa ki tuddó, yode geŋ yi deeyiso aa boojo goole kettiso a bohaní pid̄e, munda geŋ yi d̄eegu ti kandaane bini a iina aame sirpadó. ⁶ Wo ni wolliyoȳ tebeŋ k'adda k'adde munda geŋno, n'a wulle seydi booze, seydi balda, seydi d̄oŋ i morkimso a siid̄o wo embi d̄oŋ oppiyso a kandaane p̄ay. ⁷ Maŋ n'ollige golla t'o-di ruute, t'ede: “Piyer, ki t'oozo'ŋ! Seydi eŋ ki soddo, k'a t'ôodo, k'a t'aada.” ⁸ Wo n'a ruute, n'ede: “Galmeegó ato! Nuŋ munda wede k'ombo ulu, yoŋ ganigi a d̄aanadá geŋ kaŋ soo toŋ ni k'iimi ye.” ⁹ Golla gette n'a t'illiga ki sirwe ti kandaane, t'ede: “Munda wede Raa y'ede yo eŋ kamilen geŋ, ki k'elke aa munda wede k'ombo ulu ye.” ¹⁰ Golla gette t'a ruute ruute taŋ ad̄o, saŋ a kaamiki munda geŋ a-gili ki kandaane sey. ¹¹ Kaciŋ aame geŋ miŋ a kaamiki d̄oŋ ad̄o an o igibo ti Sezare, an iido an di n'uuna adda boy wede kaye'ŋ adda. ¹² Unde Kamilen t'o di ruute n'a ingile ti kane daa k'orgiso. Kane zemba d̄oŋ zoot i ziipe addaŋ a Isa ni wiiko kenno geŋ, an di n'igibo a Sezare, wo nuŋ ti kane pay ay t'iide k'adda boy Korney. ¹³ Yoŋ

* 11:3 11.3 D̄oŋ i ki waldu ponde ye: I-kaza d̄oŋ Yawudiyagi ye.

y'ay t'iide taaya mummino maaleeka y'iide k'adda boozí y'a yi wulle, wo yo maaleeka yi di ruute, y'ede: "Ki agiba duwo ki geeger Zoppa, an di waako Simo wede sundí soo an yi waaku Piyer, y'a etto. ¹⁴ Yoŋ y'a di roota ono a urzi wede saŋ kun t'ooney uttiyo, kee ti doŋ boozá pay." ¹⁵ Aame Korney y'a ti diŋge taayadí wo n'a t'eese tôwwo taayadó botto geŋ, Unde Kamilen t'a d'iige a tuddaŋ aa ti d'iige a tukki kaye t'ume k'eesiyo. ¹⁶ Injino maŋ n'a ilke a ono Galmeega yi ruute, y'ede: "Zaŋ duwo yi'ni zuyyite batem t'ahu, wo de kune'ŋ Raa y'un ti'n suyya batem t'Unde Kamilen†." ¹⁷ Ni wulle kane toŋ Raa y'an ele Undí aa y'ay ele a kaye, aame ay ziipe addey a Galmeega Isa Almasi. Injino maŋ, nuŋ wee wee n'a aane n'a t'eegire Raa a munda yi dehu y'aase me?» ¹⁸ Saŋ ono geŋ duwo an ti'n illiga maŋ, kane pay an d'inniga wo an d'iise tamma Raa, an'de: «Ki kotto Raa a doŋ Yawudiyagi ye toŋ, urzi y'an ele an di-kime lekkiyadaŋ wo an t'oono lekkiyo ere ki kotto.»

Doŋ ogiyso ti suma k'Isa a Antiyos

¹⁹ Aame Etiyeŋ an y'iide maŋ, an d'iise dabirsa doŋ i ziipe addaŋ a Isa. Injino maŋ kane geŋ an di-tiipite ki siidiyagi doolo. Doŋ oŋgo ti diinayaŋ an d'ingile ki siido Pinisi, ki siido Siipire, wo ki geeger k'Antiyos‡, wo an di kazita ono Raa a doŋ Yawudiyagi danjal. ²⁰ Aame geŋ doŋ miibi ti diine kane doŋ i ziipe addaŋ a Isa iido ti Siipire wo ti siido Sireŋ geŋ, an d'ingile ki Antiyos, wo an di gizite kay Rabila Majjaanawa ki Galmeega Isa a doŋ Yawudiyagi ye. ²¹ Toogo Galmeega ti kane, injino doŋ baadaŋ an di-gime lekkiyadaŋ, wo an di ziipe addaŋ a Galmeega. ²² Doŋ ogiyso ti suma k'Isa a Zeruzalem geŋ

† 11:16 11.16 Kun wollo adda mattup ki Naabo doŋ zina 1.5; Lik 3.16 wo Zaŋ 1.33. ‡ 11:19 11.19 Geeger k'Antiyos: Antiyos gette geeger meeda ki siido Siiri.

rabila gette an t'iire kuudaŋ, maŋ an d'igibe Barnabas ki Antiyos kono y'a ette y'a wollo. ²³⁻²⁴ Barnabas geŋ yoŋ wede beehiye, yi ziipe addí pay a Isa wo addiŋ òniyo ti Unde Kamileŋ. Aame y'iiney a Antiyos wo yi wulle ðoŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ Raa y'an ti ziipe beeko maŋ, ulbí i-d'ize urŋse ðaadaŋ, wo y'an d'eele kooke pay kono an di lekke kettiyo ti Galmeega. Wo aame geŋ ðoŋ ðaadaŋ an a-ti giyye ti Galmeega.

²⁵ Saŋ maŋ Barnabas y'a iŋgile ki Tarsi kono y'a waako Sool. ²⁶ Aame yi y'uuno maŋ, y'a ti y' wiiko an t'iido k'Antiyos. Maŋ kane sirwaŋ ozzine an di y'iidíba ti ðoŋ ogiyo ti suma k'Isa anŋenno, wo an di duuye ðoŋ ðaadaŋ a urzi zaapu k'addaŋ a Isa. Geŋ a Antiyos genno sanalliyagi k'Isa an di'n wiike waaku ere ki poone «ðoŋ k'Almasi».

Zemba ðoŋ a Antiyos ti zemba ðoŋ a Ziide

²⁷ Aame geŋ i d'ede nebiyagi an ðiigo ti Zeruzalem an t'iide ki Antiyos. ²⁸ Nebi soo ti diinayaŋ sundí Agabus, Unde Raa ti di ruute adda k'addí, y'a t'iiziga y'a ruute, y'ede: «Saŋ i d'isa mosogo ðaadaŋ adda siidíyagi ðoŋ pay ðoŋ Romeŋ ge dokkiyo.» Wo kun suune mosogo gette ize aame Kilood yoŋ mozigo goole ki Romeŋ. ²⁹ Aame kane sanalliyagi k'Isa an illiga iŋkino maŋ, an di dihe an tusse munda wede tuuku toŋ a toogadí, an di-t'igibe ki noogiyo zemba i lekkiyo a siidó Ziide. ³⁰ Iŋkino maŋ an tusse, an an d'ele a bey Barnabas ti Sool, an d'iide an an d'ele a bey ðoŋ dokkiyo ki zemba ðoŋ a Ziide.

12

Unto ki Zak, wo Piyer adda dangay

¹ Aame geŋ mozigo Erod y'a iise dabirsa zemba oŋoŋ ti diine ðoŋ ogiyo ti suma k'Isa. ² Y'an d'ele urzi a asigiryagi, Zak leema Zaŋ an di y'iide ti seebir. ³ Wo aame

Erod yi wulle a Yawudiyagi an t'ize unse maŋ, y'an d'ele urzi Piyer toŋ an ti y' seedo a onniytagi doŋ ki tarnaape wede an d'ombo mappa daa k'orme. ⁴ Aame an ti y' ziiŋdo maŋ, an di y'ele adda dangay, wo Erod y'a-ti zippe asigiryagi koomat makumu zoot, y'a ti'n dikkiŋda omagi piŋde, an di y' boohe. Yi dehu y'a deŋka booradi a daana duwo pay aame tarnaape Pak ki Yawudiyagi yi t'ingila maŋ. ⁵ Inŋkino maŋ Piyer yi lekkiyo dangay wo kane doŋ ogiyso ti suma k'Isa geŋ an tonɗiyo Raa daa puukiyo wo t'addaŋ pay kono yode.

Adɗiya Piyer ti dangay

⁶ A diŋdo ere soggo Erod y'a deŋka booro ki Piyer a daana duwo pay gette, Piyer geŋ yi moone a diine k'asigiryagi sire, beydiŋ kettiso ti zinjiri sire, wo a biza dangay ummey asigiryagi sey an boohiyo. ⁷ A kaamiki maaleeka ki Galmeega Raa y'a diige adda dangay, biino ere Piyer adda gette a-tuure kereŋ. Maŋ maaleeka y'a yi butte Piyer a sirpadi kono y'a-t'inne, wo yi di ruute, y'ede: «Kesiko ki t'oozol!» Maŋ zinjiri ti beydi a tiipe. ⁸ Saŋ maaleeka yi di ruute, y'ede: «Ki-ketto toona wo ki t'osso tobiyaga.» Piyer y'a t'ize aa maaleeka yi ruute, wo yi di ruute sey, y'ede: «Ki t'osso kallaya goole wo k'a ni daani.» ⁹ Inŋkino maŋ Piyer y'a diine maaleeka, t'adda dangay y'a t'udde, wo a elkiyadi yi ki zuune ye munda wede maaleeka y'isiyo geŋ derec me, y'elkiyo i-iido munda aa suniye. ¹⁰ An t'udde t'ume k'asigiryagi doŋ ki poone, ti doŋ ki sirwe toŋ an a-t'udde pay, an d'iiney a biza wede ki maala k'a-t'adde k'adda geeger. Biza geŋ a t'ihina siidi a daanadaŋ me, wo an t'udde maŋ an d'izire kaŋ soo a urzi, saŋ a kaamiki nokkot maaleeka yi y'iili Piyer me.

¹¹ Injino maŋ Piyer eedí t'a iido, y'a yi zuune munda wede i-iido me, wo y'a ruute, y'ede: «Ankeŋ ni zuune baa geŋ d'erec, Galmeega Raa y'igibo maaleeka y'a-n'ud'de ti bey k'Erod wo ti munda wede ulsu Yawudiyagi an dehu an oo d'ise me.»

¹² Aame yi zuune injino maŋ, y'a ingile ki boy k'erewo sundutú Mariyam mekki Zaŋ, sundí soo Markus. Adda boy geŋ doŋ baadaŋ an t'ugiyee an tondiyo Raa. ¹³ Piyer y'iide'ŋ yi koppiyo biza yi-t'ette, wo i d'ede ere naabo sundutú Rood, t'a iido t'a-t'ihina biza. ¹⁴ Aame t'illiga'ŋ golla ki Piyer t'a ti zuune, wo tod'te ulbutú a ûune t'unŋsuwo baadaŋ. Injino maŋ t'a-t'ihina biza umbo, t'a-gime kaŋ okko, t'an di ruuto, t'ede: «Piyer yo enno a biza.»

¹⁵ Kane an i-di ruute, an'de: «Koŋ mi t'okko maade ko?» Wo de tod' t'a ruute, t'ede: «Ki kotto yo a biza.» Injino maŋ kane an di ruute, an'de: «Geŋ maaleekayi koo maŋ.»

¹⁶ Injino yo Piyer geŋ yi koppiyo biza pi bini an d'iido, an i-t'ihina. An yi wulle maŋ, an ziid'a giggiraŋ. ¹⁷ Maŋ y'an d'ize likuw ti beezí kono an d'anniga, wo y'an t'iide taaya mummino Galmeega yi-y'ud'do ti dangay me. Y'an di ruute sey, y'ede: «A Zak* wo a zemba ongo toŋ, kun an t'ôdoy taaya.» Saŋ t'ume kane y'aa t'ud'de, y'a ingile k'ume doolo.

¹⁸ Ume i t'umpile maŋ asigiryagi an wolleyo Piyer umbo, undaŋ a t'ud'de, an d'iise tondiso, an'de: «De Piyer a y'ihe moo me?» ¹⁹ Mozigo Erod y'a igibe duwo ki dehuzí, wo an ki y'uuno ye. Maŋ y'anni wiike kane asigiryagi doŋ i yi boohiyo me, y'anni tundite ti kulkuwo, y'ede: «De Piyer kun i ize mummino!» Injino maŋ y'an di ruute a asigiryagi doolo an ti'n ôodo. Saŋ maŋ Erod y'a t'iiziga ti siid'o Ziide, y'a-lekko a geeger Sezare onniyto miibi.

* 12:17 12.17 Zak: Zak wede ej leema k'Isa.

Unto ki mozigo Erod

²⁰ Injino maŋ kane ɗoŋ geegiryagi Tir ti Sidonj geŋ, an ooniyo omɓo ti siidɓo ki mozigo Erod, wo aame geŋ yonj yi ti gulkuwe ɓaadanj ti kane ɗoŋ siidɓo geŋ me. Maŋ kane ɗoŋ pay geŋ an t'iide onamaŋ kaŋ soo, an t'ooone urzi ki toose ti Erod. Maŋ an d'uuney wede soo sundí Bilastus, yonj geŋ wede boohiyo biino mozigo. Kane an iide an ti y' njiya, y'an d'an t'ette k'ume mozigo Erod. ²¹ Injino maŋ Erod y'an d'ele onniyo, wo aame onniyo gette t'iina maŋ yi-t'usse kallayí ki moziko, y'a-guune kaakido booro, y'a iise rootiyto a ɗaana ɗuwo pay. ²² Doŋ ollige geŋ an d'iise ɗollite, an'de: «Enno eŋ i rootiyto wedusu ye, eŋ raayusu!» ²³ Aame Erod y'illiga ono ɗuwo geŋno maŋ, ulbí unse tuddí y'a ti-gili, tamma gette yi-k'iili a Raa ye. Injino maŋ a kaamiki, maaleeka ki Galmeega Raa y'a yi diine ti eeni, ondirɗagi adda k'addí an di y'iimi, y'a inda.

²⁴ Tinj geŋ ono Raa i-teepiyo ki ɗaana ki ɗaana, wo ɗoŋ ɓaadanj an di ziipe addanj a Isa. ²⁵ Aame Pool ti Barnabas a zina ere an an igibe ki noogiyo ɗuwo a Zeruzalem an aa ti-ɗinje maŋ, an a-ti y' wiike ti kane Zaŋ wede sundí soo Markus, an di-gime ki Antiyos.

13

Barnabas ti Sool wo ɗoŋ dokkiyo a Antiyos

¹ T'adda diine ɗoŋ ogiyo ti suma k'Isa a Antiyos geŋ, i d'ede nebiyagi wo ɗoŋ dooyiso: Barnabas, Simeyonj an yi waaku sundí soo Bakulu, Lisiyus ti siidɓo Sirej, Manayen wede an iiziga kaŋ soo ti Erod wede mozigo a siidɓo Galile, wo Sool. ² Onniyo soo, an t'ugiye an ottilso a Galmeega wo an di lekkiyo daa k'omɓo, aame geŋ Unde Kamilenj t'an di ruute, t'ede: «Barnabas ti Sool geŋ kun oo ti'n ooyo siidanj ki naabo ere nuŋ ni'ni wiike.» ³ Injino maŋ aame an ti

likke daa k'omfo wo an tunde Raa geŋ, zemba an an di ziipe beeko wo an di'n iili Barnabas ti Sool, an d'ingile.

Barnabas ti Sool a Siipire

⁴ Injino maŋ Barnabas ti Sool Unde Kamileŋ ti'n agisa naabo geŋ, an d'ingile an t'iide ki geeger Selusi. Tin geŋ an d'uune tooko, an di-gili an d'ingile ki Siipire, siidfo ere a diine k'ahu. ⁵ An iiney a geeger Salamin a Siipire maŋ, an d'iise kazita k'ono Raa adda boydi d'of Yawudiyagi ge dooyiso. Aame geŋ Zaŋ Markus toŋ yoŋ ti kane y'an di'n noogiyo. ⁶ Aame an ti diipida siidfo Siipire maŋ, an d'iiney geeger Papos. A ume geŋ an d'ikkima ti Yawudusu soo sundi Bar-Zezu, yode geŋ kombide, yi ti t'isiyo tuddi aa nebi, ⁷ yoŋ yi lekkiyo a sirpa goole ki Romeŋ adda siidfo gettiyo. Wede goole siidfo geŋ sundi Serziyus Poolus, yoŋ wede eedi soodo a elkiso. Yode geŋ y'anni wiike Barnabas kane ti Sool di yode kono yi dehu y'a olliga ono Raa. ⁸ Wo kombide geŋ sundi soo t'ono Girek an yi waaku Elimas geŋ, y'an di-tuuge a Barnabas ti Sool me kono yi ki dehu ye goole siidfo y'a zaape addi a Isa me. ⁹ Injino maŋ Unde Kamileŋ ti-t'ûune adda k'adde Sool sundi soo Pool, yi di y' woliyo wede'ŋ geŋ yerere adda k'edayi, ¹⁰ wo yi di ruute, y'ede: «Kee wede adda ûune ti metinŋko wo ti bundiko! Kee ulo Meeda siitandani! Kee adu ki suldi d'of pay ki diine, ki dehu daayum urziyagi d'of d'elele ki Galmeega ki di ti'n lette. ¹¹ Wo ankeŋ k'ollo, Galmeega y'a ki daana, k'a koosa suma k'onniyo miibi toore peedfo ki ki y' wolla ye.» A kaamiki y'a-guuse, yoŋ aa adda zimolo, yi-kama kenno kenno yi dehu wenda yi seeda a beezi y'a ti y' dokke. ¹² Aame goole siidfo geŋ yi wulle munda wede i iina a Elimas geŋno maŋ, y'a ziipe addi a Galmeega kono dooyiso gette i y' ziidfa baadaŋ.

Pool a Antiyos siidfo Pizidi

¹³ Wo Pool ti ɗoŋ a itadí an t'iiziga ti Papos, an di-gili adda tooko, an d'ingile ki geeger Perz a siidfo Pampili, wo aame an iiney maŋ Zaŋ Markus yi'n iili, y'a-gime ki Zeruzalem. ¹⁴ Maŋ ti Perz geŋ kane an t'iiziga, an d'ingile ki geeger k'Antiyos siidfo Pizidi. An iiney Antiyos geŋ, a onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi an t'iide adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso, an di-gundfite. ¹⁵ Aame kane ɗuwo geŋ an gire adda mattup k'oogoro Muusa ti ono ɗoŋ ki nebiyagi maŋ, ɗoŋ deero ki boy geŋ an an di ruute, an'de: «Zemba ki nuŋ, aame un ede ono ki kooke a ɗuwo enno maŋ, kun an eelo.» ¹⁶ Inkiyo maŋ Pool y'a t'iiziga, y'an d'ize likuw ti beezí kono an d'anniga, maŋ y'a ruute, y'ede: «Kune ɗoŋ k'Izirayel, wo kune ɗoŋ Yawudiyagi ye ɗoŋ ottilso a Raa, kun n'ollo. ¹⁷ Raa wede ki kine ɗoŋ k'Izirayel y'a biire moŋgidagiŋ. Y'an iigila aame kane an lekkiyo a siidfo Misir, saŋ ti toogadí y'an uɗɗo ti siidfo gette. ¹⁸ Adda k'ozzine ette suma k'ada piɗe, Raa y'anni muɗɗe adda balɗa me. ¹⁹ Saŋ maŋ ita ɗuwo sarat adda siidfo Kanahaŋ gette Raa y'a-t'uute, y'an d'ele siidfo kane gette aa korɓite a ɗoŋzi. ²⁰ Sulɗi pay geŋ i t'ingile a ñide ozzine suma meeda piɗe uto ada paat.

Maŋ Raa yi biire ɗoŋ ɗekkiyo booro a ekki moŋgidagiŋ, an di wolliyo onamaŋ bini nebi Samiyel. ²¹ Aame Samiyel yoŋ nebi geŋ, moŋgidagiŋ an tunde Raa y'an t'eele mozigo. Maŋ Raa y'an d'eele Sayul ulo Kis ti biza bumbu Benzamen, y'iimi mozikadí ozzinagi ada piɗe. ²² Saŋ maŋ Raa y'a ti ɗiige Sayul me, y'a di ziipe Dawut mozigo me, yoŋ geŋ wede Raa y'a ruute sundí, y'ede: “Ni uune Dawut ulo Zeese, yoŋ geŋ wede aa addó i dehu, y'aasa naabo ere pay aa ni dehu.” ²³ Ti ita k'inni Dawut geŋ Raa yi d'iidɓa wede soo sundí Isa, yoŋ Wede k'Uttiyo ki ɗoŋ k'Izirayel. Geŋ inkiyo Raa y'a-ti ɗiinge ono ɗoŋ yi ruute y'aasa me. ²⁴ Ki poone Isa y'a aana geŋ, Zaŋ Batis y'a iido y'a gizite

a dɔŋ k'Zirayel pay kono an di-kime lekkiyadaŋ wo y'a ti'n suyye batem. ²⁵ Aame Zaŋ yi zuune naabadí goppon ti dɔŋga maŋ, y'a ruute, y'ede: "Kune kun elkiyo nuŋ wee wee? Nuŋ Almasi wede kun delliyo geŋno ye. Wo dɛ wede ettiyo k'itadó geŋ, yoŋ nuŋ batum ni k'iide n'a ki t'eeze sibe tobiyagí ye*."

²⁶ Zemba ki nuŋ, kune dɔŋ ti ita k'inni k'Ibirayim wo kune dɔŋ ottilso a Raa, ono dɔŋ k'uttiyo eŋ Raa yi'n elo a kine. ²⁷ Aame Isa y'iina maŋ, dɔŋ Zeruzalem ti deerizaŋ an ki y' zuune ye Isa wede Raa y'igibo me, wo ono nebiyagi dɔŋ an gariya daayum a onniyo ere ki puukiyadiŋ geŋno toŋ, itadaŋ an ki'n zuune ye. Wo dɛ an d'ize kono booro t'a yi ziidá ki tôwwo, a-t'iide a ono nebiyagi an ruute ti kaaga. ²⁸ Kane dɔwo geŋ munda wede an t'oone a tukki yode a t'iide ki tôwwadí umbo, wo toŋ maŋ an di tunde Pilat y'a t'ele urzi ki tôwwadí. ²⁹ Injino a munda wede kane an ize geŋ a-t'iide a ono dɔŋ pay an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa a tukki yode, maŋ kane Yawudiyagi an ti y' dɔige t'ekk'undumu me, wo an di y'eele adda muuzo. ³⁰ Wo dɛ Raa y'a ti y' bildɛ ti diine dɔŋ unto me. ³¹ Saŋ maŋ y'an di gize tuddí taŋ baadaŋ a enno enno, a dɔŋzɪ dɔŋ an gilo kaŋ soo ti siidɔ Galile ki Zeruzalem, wo aŋkeŋ kane geŋ an di rootiyo taayadí a dɛana Yawudiyagi pay. ³²⁻³³ Injino maŋ ono dɔŋ Raa yi ruute y'aasa a mongidagiŋ ti kaaga geŋ, aŋkeŋ y'a ti'n dɔinge a kine innizaŋ, aame Isa yi ti y' bildɛ ti diine dɔŋ unto geŋ me. Wo aŋkeŋ Rabila Majjaanawa gette kaye batum ay iido, ay un di kizite. Raa y'ize injino aa an riŋe ti kaaga adda mattup ki Soom sire, an'de:

"Kee ulo nuŋ me,

* 13:25 13.25 Kun wollo adda mattup ki Matiye 3.11 wo Zaŋ 1.20,26-27.

wo ti anki d̄uwo an di suune nuŋ Meegá†.”

³⁴ Wo Raa yi ruute ti kaaga, yoŋ y'a ti y' balda ti diine d̄oŋ unto kono y'a ki ruuma ye. Geŋ Raa yi ruute iŋkino, y'ede: “N'un di zaapa beeko ere kamileŋ

wo suldi d̄oŋ d̄erec ni ruute ni-t'ela a Dawut‡.”

³⁵ Kono kamo Dawut y'a ruute sey adda mattup ti doolo, y'ede:

“Ki oola tudde ki wedizá kamileŋ i-ruuma adda muuzo ye§.”

³⁶ Wo Dawut yoŋ a kođuwadí y'a niibe naabo Raa wo saŋ y'a inda, an di y'ele adda muuzo aame moŋgidagí, wo tuddí a ruume. ³⁷ Wo yode wede Raa y'a ti y' bilde ti diine d̄oŋ unto geŋ, tuddí i ki ruume adda muuzo ye.

³⁸⁻³⁹ Zemba ki nuŋ, ni dehu kun di suune, t'urzi k'Isa an un di kazita kun d'ooniyo tambobino k'oldikagun. Wo t'urzi yode, wede tuuku yi ziipe addí a yode maŋ, yoŋ geŋ Raa yi y' woliyo ki diine a d̄aanadí me. Derec, oogoro Muusa ti k'iine t'un gi di'n ize d̄oŋ ki diine a d̄aana Raa ye. ⁴⁰ Iŋkino kun koono mentikagi, kono un ki d'aana ye munda wede nebiyagi an riije ti kaaga, an'de:

⁴¹ “Kun ollo bee kune d̄oŋ okko maade Raa geŋ, kun soodfo giggirgun wo kun di nokkidfo, kono a lekkiyagun ette ni d'isa munda wede kun d'addira, wo munda geŋ aame wenda y'un ruuta toŋ maŋ, kun k'amba ye*.”»

⁴² Aame Pool ti Barnabas an ad̄diya ti boy wede Yawudiyagi ge dooyiso geŋ, kane d̄oŋ duuru an di'n tunde, an'de: «Soŋŋo a onniyo ere ki puukiyo kun di kami, kun ay kizita sey ono eŋ me.» ⁴³ Aame ti ogiyo an ti tiipe

† 13:32-33 13:32-33 Kun wollo adda mattup ki Soom 2.7. ‡ 13:34 13:34 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 55.3. § 13:35 13:35 Kun wollo adda mattup ki Soom 16.10. * 13:41 13:41 Kun wollo adda mattup ki Abakuk 1.5.

mañ, ñoñ ñaadañ Yawudiyagi, ti ñoñ Yawudiyagi ye an ti t'ize tuddañ Yawudiyagi an d'ottilso a Raa pây, an di diine Pool kane ti Barnabas. Kane geñ an an di kazita ono Raa, wo an an d'eliyo kooke an di lekke ki diine a urzi beeko ere ki Raa.

Pool ti Barnabas wo ñoñ Yawudiyagi ye

⁴⁴ Onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi t'iina mañ, ñoñ ñaadañ ti diine ñoñ adda geeger gette an t'ugiye, an d'ol-lige ono Galmeega ñoñ Pool ti Barnabas an kazita. ⁴⁵ Wo aame kane Yawudiyagi an wulle ñoñ duuru genño mañ, kolbiso t'a jiire eedañ, an d'iise kalđita Pool an'de, onamí yi rootiyo geñ lohito. ⁴⁶ Injino mañ Pool ti Barnabas an an di ruute daa k'orgiso, an'de: «Ki kotto, ki poone'ñ a kune Yawudiyagi ay un di kizite ono Raa me. Wo ñe kune kun ti-tuuge k'ollige k'ono Raa geñ, aa kune batum kun ñikke booro a eggun, lekkiyo ere ki daayum kun ki ti t'oona ye. Injino kaye ay d'ambe ki tukki ñoñ Yawudiyagi ye, ⁴⁷ kono enño munda wede Galmeega y'ay ruute ay d'ise me, y'ede:

“Nuñ ni ki ziipe aa toore ki ita ñuwo pay, kono k'an d'etta t'uttiyo ere ki Raa bini ñangu siidfo pay†.”»

⁴⁸ Aame kane ñoñ Yawudiyagi ye an illiga ono genño mañ, an tamma Raa wo an di ruute, an'de: «Ono Galmeega enñ unse ñaadañ.» Wo kane ñoñ pay Raa yi biire an t'oona lekkiyo ere ki daayum geñ, an di ziipe addañ a Isa. ⁴⁹ Injino mañ ono Galmeega a-tiipe adda siidfo gette pay. ⁵⁰ Wo kane Yawudiyagi geñ an an t'elite ono a erayi ñoñ sundañ ti môolo wo an ottilso a Raa, ti ñoñ deero adda geeger. Kane pay geñ an an t'elite ono a ñoñ duuru, an di dibire Pool ti Barnabas, wo ti siidadañ an di'n ilmi.

† 13:47 13.47 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 49.6.

⁵¹ Kane sire geɗ odde zoɗɗaɗ an an ti y' tuttige[‡], wo an d'ingile ki geeger k'ikoniyon. ⁵² Wo kane sanalliyagi k'Isa a Antiyos siidɔ Pizidi geɗ, an di lekkiyo addaɗ ðoniyo t'Unde Kamileɗ wo ulbaɗ unse.

14

Pool ti Barnabas a Ikoniyon

¹ Aame Pool ti Barnabas an iiney a Ikoniyon maɗ, an d'ingile an t'iide adda ɓoy wede Yawudiyagi ge dooyiso, aa an d'izo a Antiyos. Aame an iise kazita k'ono Raa geɗ, Yawudiyagi ɓaadaɗ ti ɗonɗ Yawudiyagi ye an di ziipe addaɗ a Isa. ² Wo ɗe kane Yawudiyagi ɗonɗ i-tuuge ki zaapu k'addaɗ a Isa geɗ, an an t'elite ono a kane ɗonɗ Yawudiyagi ye kono an di-kime elkisadaɗ, an di kulkuwe ti kane zembɗa geɗɗo. ³ Wo toɗ maɗ Pool ti Barnabas an di likke onniyo ɓaadaɗ adda geeger gette. An di gizite ono Raa t'adde soo, orgiso adda k'addaɗ umbo kono Galmeega ti kane. Wo yoɗ y'an d'eliyo toogo k'isiyo sulɗi k'armika ti sulɗi ɗonɗ i ceeriyo eego, i-kaza onamaɗ a urzi beeko Galmeega geɗ ɗerec. ⁴ Kane ɗonɗ geeger an t'ihinte omagi sire, ɗonɗ soɗ a ita Yawudiyagi, wo ɗonɗ soɗ a ita ɗonɗ zina k'Isa. ⁵ Saɗ kane Yawudiyagi miibi ti ɗonɗ Yawudiyagi ye wo ti deerizaɗ, an di ruute an an d'ise ulsu a ɗonɗ zina k'Isa, an ti'n kakkite ti moɗgali an ti'n t'ide. ⁶ Wo aame Pool kane ti Barnabas an illiga injkino maɗ, an t'umbe an d'umbe k'urzi Listire ti Derbe, geegiryagi ki siidɔ Likayuni, ti illiyagi ɗonɗ i ti-ɗuule. ⁷ Aame an ibey a siidɔ gettiyo maɗ, aɗgeɗɗo toɗ an d'iise kazita Rabila Majjaanawa.

[‡] 13:51 13.51 Tottiso k'odde zoɗ: Geɗ i-kaza «ooɗiibe sibe ti golla.» Pool ti Barnabas an iidɗiba sibe ti golladaɗ, aame ki poone an gizite ono a Yawudiyagi wo an ki d'umbe ye.

Pool ti Barnabas a siidfo Listire

⁸ A geeger ki Listire gette i d'ede wedusu zoŋdɔ́ unto t'ume an ti y'ehe too, kaŋ soo toŋ umbo yi k'izire ye. ⁹ Onniyo soo Pool yi kazita ono Raa maŋ, yo wede geŋ yi d'ollige. Pool yi di y' wolloyo tebeŋ, maŋ y'a zuune wede geŋ yi ziipe addí, yi dehu y'a utte t'eenizí me. ¹⁰ Injino maŋ Pool yi di ruute ti golla awwa, y'ede: «Ki t'oozo, ki t'ôhor kaŋ ôhire!» Wede y'a ilde k'awwa, y'a t'îhira, y'a iise sooru. ¹¹ Aame kane d'ofŋ duuru an wulle munda wede Pool y'ize geŋno maŋ, an d'iise d'ollite t'ono ki Likayuni, an'de: «Raayagi an t'umbo tukki d'uwu, an di-d'iigo diinayin!» ¹² Injino maŋ Barnabas an i-d'ele suma ki raazaŋ Zewus*, wo Pool an i-d'ele suma ki raazaŋ Ermes† kono yoŋ wede k'eesiyo k'ono. ¹³ Boy raayusu Zewus geŋ yoŋ a biza geeger. Injino maŋ wede seŋeŋe ki Zewus geŋ y'iide'ŋ, yi zidde buŋgari, y'an d'izite d'ogoro ki bobbo k'inda, wo y'an d'an t'iide ki biza boy geŋno, kono yi dehu ti kane d'ofŋ duuru geŋ an an d'ise seŋeŋe akka Pool ti Barnabas. ¹⁴ Wo aame kane d'ofŋ zina sire geŋ an illiga injino maŋ, addaŋ a k'ize uŋse ye, kallagaŋ an di zittite, maŋ an d'ukke an t'iide diine d'ofŋ duuru geŋno, an di d'ollite, an'de: ¹⁵ «Wayya, kune d'uwu eŋ, kun isiyo injino moo me? Kaye miŋ d'uwu aa kune pay! Kaye ay un kazita urzi Rabila Majjaanawa kono loŋgayi d'ofŋ ki bita geŋ kun di'n ooli, wo kun di-kimo ki tukki Raa zeere, wede ikkima kandaane ti siidfo wo bar, ti suldi d'ofŋ adda pay. ¹⁶ Ti kaaga Raa y'an iili d'uwu adda siidfiyagi pay, d'ofŋ tuuku toŋ an adfiya urzizaŋ k'eedaŋ k'eedaŋ. ¹⁷ Wo toŋ maŋ y'an di kaza daayum a d'uwu yoŋ Raa wede beehiye, ti kandaane y'un d'eliyo mizzi, y'un d'eliyo suldi d'ofŋ ki

* 14:12 14.12 Suma Zewus: I-kaza mozigo raayagi ki d'ofŋ Girek.

† 14:12 14.12 Suma Ermes: I-kaza wede zina raayagi ki d'ofŋ Girek.

derku, kun d'ayɗu aame onniyo ti tôwwo maɗ. Eyye, yoŋ y'un d'eliyo ombo ɓaadaɗ wo addugun y'un di'n ôoniyo t'unɗuwo.» ¹⁸ Ti onamaɗ geɗno toŋ, ti ooŋe ɓaadaɗ Pool ti Barnabas an d'iine ɗoŋ duuru an di'n îhira t'isiyo seɗeke a kane me.

¹⁹ Saɗ maɗ kane Yawudiyagi ti Antiyos siidɗo Pizidi wo ti Ikoniyon an d'iina a Listire, an di'n irga ɗoŋ duuru ki tukki kane. Inkiɗo maɗ Pool an ti y' gikkite ti mongali ki tôwwadí, saɗ an t'irga t'adda geeger ki paate, an elkiyo y'inda. ²⁰ Wo kane sanalliyagi geɗ an di-t'ugiye a eedí, saɗ Pool y'a t'iiziga, y'a-gime k'adda geeger gettiyo. Soggo maɗ ti Barnabas an d'ingile ki geeger Derbe.

Pool ti Barnabas a Antiyos siidɗo Siiri

²¹ Pool ti Barnabas an iiney a Derbe maɗ, an di gizite Rabila Majaanawa wo ɗoŋ ɓaadaɗ an di ziipe addaɗ a Isa, an t'ize sanalliyagi. Saɗ maɗ an di-gime k'adda geegiryagi ki Listire, Ikoniyon wo Antiyos siidɗo Pizidi. ²² Adda geeger soŋ an an d'eeliyo kooke kooke a sanalliyagi me, an di seeda zakidí a urzi zaapu k'addaɗ a Isa, an d'eesiyo: «In t'oonaa dabar ɓaadaɗ ɗoo miŋ, in t'etta ki Moziko Raa kollo.» ²³ Wo t'adda diine ɗoŋ ogiyo ti suma k'Isa geɗ a ume soŋ an di beeriyo ɗoŋ dokkiyo dokkiyo, wo aame geɗ an di lekkiyo onniyo muno daa k'ombo ti tondiyo Raa, saɗ kane zemba geɗ an i-di'n ele a bey Galmeegea wede an ziipe addaɗ kono y'anni boohe.

²⁴ Saɗ maɗ Pool ti Barnabas an d'ingile an di diipida ki Pizidi, an d'ingile ki siidɗo Pampili. ²⁵ An di gizite ono Raa a geeger ki Perz, saɗ maɗ an di-ɗiige ki biza bar ki geeger k'Atali. ²⁶ Tiŋ geɗ an di-gili adda tooko, an di-gimo ki Antiyos siidɗo Siiri, ume wede ti poone zemba an an di'n ele kane a beeko ere ki Raa, a naabo ere an d'ise wo ankeɗ an ti ɗingje. ²⁷ Aame an iiney a Antiyos maɗ, an di'n ugiye

Ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa geŋ pay, wo an an t'ïide taaya a munda wede Raa y'ize t'urzi kane, wo soŋ mummino Raa y'ize y'an t'ihina urzi a kane Ɗoŋ Yawudiyagi ye toŋ, an ziipe addaŋ a Isa me. ²⁸ Aame geŋ Pool ti Barnabas an di likke onniyto ɓaadaŋ ti sanalliyagi me.

15

Ogiyso meeda a Zeruzalem

¹ I d'ede Ɗoŋ ede kane a siidfo Ziide, an d'ingile ki Antiyos an di dooyiso zemɓa, an'de: «Kune kun ki ti wilɗa ponde aa oogoro Muusa ti ki rootiyo ye maŋ, Raa y'un ki'n utta ye.» ² Wo Pool ti Barnabas an ki d'iyye ye a onamaŋ geŋ me, an di niikite ɓaadaŋ ti kane me. Inkiŋo maŋ an di dihe Pool ti Barnabas an di-kili Zeruzalem ti zemɓa oŋgo kono an di wollo ono geŋ ti Ɗoŋ zina k'Isa wo ti Ɗoŋ dokkiyo. ³ Inkiŋo maŋ Ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa a Antiyos an an d'eele munda ki torguwadaŋ me, wo an di'n igibe an d'ingile. An di diipiɗa ki siidfo Pinisi wo ki siidfo Samari, a ume geŋ an an t'ïide taaya mummino Ɗoŋ Yawudiyagi ye an di ziipe addaŋ a Isa me, wo kane zemɓa pay geŋ addaŋ a ûune t'uŋsuwo.

⁴ Aame kane an iiney Zeruzalem maŋ, Ɗoŋ ogiyso ti suma k'Isa, Ɗoŋ zina k'Isa wo Ɗoŋ dokkiyo pay geŋ, an di'n ziidfa bey sire. Wo Pool ti Barnabas an an t'ïide taaya a sulɗi Ɗoŋ pay Raa y'ize t'urzi kane. ⁵ Wo Ɗoŋ ede ti diine Pariziyer Ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ, an t'iiziga an d'iise rootiyo, an'de: «Ɗoŋ Yawudiyagi ye an ziipe addaŋ a Isa geŋ i dehu an di walɗa ponde, wo kun an di roote an di daane oogoro Muusa.»

⁶ Inkiŋo maŋ kane Ɗoŋ zina k'Isa ti Ɗoŋ dokkiyo an t'ugiye kono an di wolle urzi k'ono geŋno. ⁷ Aame an niikite kee maŋ, Piyer y'a t'iiziga y'an di ruute, y'ede: «Zemɓa ki nuŋ, kun suune nuŋ Raa yi ni biire ti diine kune

ti kaagine, kono n'an di kizite Rabila Majjaanawa a ɗoŋ Yawudiyagi ye, kono ono eŋ an di'n olliga wo an zaape addaŋ a Isa. ⁸ Wo yo Raa yoŋ wede yi suune adde ɗuwo pay, geŋ y'an di gize kono kane toŋ yi'ni dehu y'an t'ele Unde Kamileŋ aa y'in ele a kine kay. ⁹ Raa y'inni wolleiyo kine ti kane pay miŋ kaŋ soo: kono kane an ziipe addaŋ a Isa, Raa yi'n ize addaŋ kamileŋ a ɗaanadi me. ¹⁰ Wo aŋkeŋ moo me kun dehu kun di lette adde Raa, kun an di zaape attiɗi ki daaniya k'oogoro Muusa a ekki sanalliyagi k'Isa me, attiɗi wede moŋgiɗagiŋ toŋ an k'iine sarkiya ye, wo kine toŋ maŋ in k'aane ye kay? ¹¹ Aha, i k'ise ye iŋkino me. In ambo miŋ t'urzi beeko ere ki Galmeega Isa kine Yawudiyagi in uune uttiyo, wo a kane toŋ iŋkino pây.»

¹² Aame kane ɗoŋ duuru pay geŋ an illiga iŋkino maŋ, an d'inda kuy, wo an d'ollige Pool ti Barnabas an t'owwo taaya a sulɗi k'armika ti sulɗi ɗoŋ i ceeriyo eego Raa y'ize t'urzi kane a diine ɗoŋ Yawudiyagi ye.

¹³ Aame onamaŋ i ɗiŋge maŋ, Zak y'a iise rootiyo, y'ede: «Zemba ki nuŋ, kun ollo kay! ¹⁴ Simo y'in ruute mummino t'ume k'eesiyo Raa y'a buuhe ɗoŋ Yawudiyagi ye me, kono yi-beere ti diine kane an t'ise ɗoŋ ti suma yode. ¹⁵ Wo ono nebiyagi toŋ a-t'iide a sulɗi geŋno, kono ono eŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

¹⁶ “Galmeega y'ede: Saŋ maŋ nuŋ n'a kimo n'a y'ooziga

ɓoy Dawut wede iire me,

sulɗi pay i litte geŋ n'an okkima n'a y'ooziga a umayí.

¹⁷ Iŋkino maŋ ɗoŋ pay ti doolo toŋ an di deha nuŋ

Galmeega,

eyye ita ɗoŋ siidɔ pay ni wiiko an t'isa ɗoŋzó.

Enno ono ɗoŋ Galmeega yi ruute me.

¹⁸ Sulɗi geŋ yoŋ y'an ti'n gize t'ume ti kaaga too*.”»

* 15:18 15:18 Kun wollo adda mattup ki Amos 9.11-12.

¹⁹ Zak y'a ruute sey, y'ede: «Enno munda wede ni wollyo beehiye me, in an ki t'ise ye mokkolo morkiye a kane don Yawudiyagi ye i-gime ki tukki Raa. ²⁰ Wo in an raaja mattup kono in an di roote, an k'aadi ye sey wede an eliyo sefeke a longayi me, kono a daana Raa yon ganigi, boliyo ton ulu an d'ooli, an k'aadi ye sey wede ki seysu inda puuzadi ti k'udde ye me, ise puuzo ton ulu an k'oomi ye. ²¹ In an raaja injino kono ti kaagine duwo an kazita urzi k'oogoro Muusa adda geegiryagi pay, wo an gariya adda boydi don in di dooyiso a onniytagi don ki puukiyadin me.»

Mattup a zamba don Yawudiyagi ye

²² Injino man don zina k'Isa, don dokkiyo ti don pay ogiyo ti suma k'Isa, kan soo an di biire ti diinayan duwo an ti'n t'igibe a ita Pool ti Barnabas ki Antiyos siido Siiri. Man an t'iidiba Ziid sundi soo Barsabas, wo Silas, kane gen don suma, zamba pay an'ni suune. ²³ An an d'ele mattup gette a beezan, wo adda mattup an riije, an'de:

«Kaye don zina k'Isa, don dokkiyo ti zamba pay ay un t'ize toose a kune zamba don Yawudiyagi ye i lekkiyo a geeger k'Antiyos, a siido Siiri wo a siido Silisi. ²⁴ Ay illiga don ede ti diinayey, an t'iide di kune. Kane don gen an un ti-digge eggun te, wo an un di'n ele adda k'elkiso ti onaman gen me, biza k'ulbugun a-gime. Wo de kaye ay an ki ruute ye an d'ise injino me. ²⁵ Injino man kaye pay ay di ruute kan soo ay biire duwo ay di'n t'igibe ki tukki kune a ita zamba don ki geyyiso Barnabas ti Pool, ²⁶ kane don ele tuddan k'unto ton man kono an daaniya suma Galmeegin Isa Almasi. ²⁷ Injino ay un t'igibe Ziid ti Silas, an un di rootey ti biza munda wede ay un riije adda mattup ette. ²⁸ Gen injino t'urzi k'Unde Kamilen, kaye batum ay un ki zaape attidi ti doolo ye, wo kun daano munda wede

ay un riije adda mattup: ²⁹ Sey wede an eliyo seŕeŕe a longayi kun aadfi ye, puuzo toŕ ulu kun oomi ye, sey wede ki seysu inda puuzadfi ti k'udŕe ye kun aadfi ye, ise boliyo toŕ ulu kun d'ooli. Aame sulŕi pay geŕ kun iila maŕ, a kune beehiye. Kaye zembagun a enno ay un t'ize toose baadan.»

³⁰ Mattup gette an an d'ele a ŕoŕ an biire, maŕ kane an d'ingile ki Antiyos. An iiney maŕ an di'n ugiye ŕoŕ i ziipe addaŕ a Isa geŕ pay, mattup gette an an d'ele. ³¹ Aame mattup gette an ti gire maŕ, onamtú geŕ zembá an d'eele kooke wo ulbaŕ an t'ize uŕse baadan. ³² Ziid ti Silas geŕ kane nebiyagi, a zembá an an d'eele kooke t'urzi baadan kono an di koone zakidfi a urzi zaapu k'addaŕ a Isa. ³³ An di likke onniyto baadan aŕgeŕ me, saŕ maŕ zembá an di'n igibo wo an di ruute, an'de: «Kun di-kama ti toose k'ume ŕoŕ un igibo me.» [³⁴ Wo Silas geŕ i-di t'ize uŕse, y'a lekke me.] ³⁵ Aame geŕ Pool ti Barnabas an d'uupo a Antiyos, ti zembá baadan ongo an di dooyiso wo an di kazita Rabila Majjaanawa a urzi k'ono Galmeega.

Âhuntu ki Pool ti Barnabas

³⁶ Onniyto miibi k'ita maŕ Pool yi di ruute Barnabas, y'ede: «In ti kime k'ita, in di wollo zembá adda geegiryagi pay ŕoŕ in an gizito ono Galmeega, an isiyo mummino koo maŕ a urzi Raazaŕ me.» ³⁷ Barnabas yi dehu y'a di waake Zaŕ wede sundí soo Markus ti kane. ³⁸ Wo ŕe ki Pool maŕ yi ki dehu Zaŕ yi k'ette ye ti kane me, kono yoŕ ti siidŕo Pampili y'an di'n iilo, a naabadaŕ y'an ki'n nuugo ye. ³⁹ A ume geŕ niikiytadaŕ t'a guune zakidfi, inŕino an a-t'ihinte. Barnabas y'a wiike Markus an di-gili adda tooko, an d'ingile ki siidŕo Siipire. ⁴⁰ Wo Pool y'a-wiike Silas, maŕ zembá an tunde Galmeega kono beekadfi t'a koone kane, saŕ an d'ingile. ⁴¹ Pool y'an izire siidŕo Siiri ti Silisi pay,

y'an d'eeliyo kooke a dɔŋ ogiysito ti suma k'Isa a ume tuuku toŋ maŋ.

16

Pool y'a-ti wiike Timote ti kane

¹ Saŋ maŋ Pool y'a t'iide Derbe wo soŋ ki Listire. A ume geŋ i d'ede sanallusu k'Isa sundi Timote, meedi tod'te Yawudowo ti ziipe addutu a Isa, wo meegi yonj Girek. ² Yo Timote zemba dɔŋ i lekkiyo a Listire ti Ikoniyonj an yi tamma. ³ Pool yi dehu y'a ti y' waake ti yode. Injino maŋ yi di wilɗa ponde kono Yawudiyagi dɔŋ i lekkiyo a siidiyagi genno geŋ an zuune pay meegi yonj Girek me. ⁴ Aame Timote yi-ti wilɗa ponde maŋ, an d'ettiyo geeger ti geeger, an an di kazita a zemba dɔŋ i ziipe addaŋ a Isa, munda wede kane dɔŋ zina k'Isa ti dɔŋ dokkiyo a Zeruzalem an dihe, wo kane an an di rootiyo an d'ozire eego a munda geŋ me. ⁵ Wo kane dɔŋ ogiysito ti suma k'Isa geŋ an d'ooniyo toogo baadaŋ a urzi zaapu k'adde a Isa me, wo onniyo ti onniyo an d'aagulu k'aagulu.

Pool i iide munda aa suniye

⁶ Saŋ maŋ tinj geŋ an dehu an t'ette ki siido k'Aazi an kizitey ono Raa, miŋ Unde Kamilenj t'an t'iigire k'ettiyo me. Injino an d'ingile, an di diipidfa siido Pirizi ti Galat. ⁷ Aame an iiney gopponj ti siido Mizi maŋ, an dehu an t'ette siido Bitini, wo ki ume genno toŋ Unde k'Isa t'an dituuge k'ettiyo me. ⁸ Injino maŋ siido Mizi an ti diipidfa, an d'ingile ki biza bar ki geeger Tirowas. ⁹ An di-dfiige angenno, a didɗo maŋ Pool i-d'iide munda aa suniye, yi wolliyo wedusu ti siido Maseduwan yi t'ihira a daanadi wo yi di y' ton-diyo t'obe bey, y'ede: «Ki ti doopidi t'enna ki siido Maseduwan, k'ay di-noogey kotok!» ¹⁰ Aame Pool yi wulle munda wede i-iide aa suniye genno maŋ, kesiko

kaye* ay dihe urzi k'ettiyo ki Maseduwan kono kaye ay zuune Raa y'ayni waaku ay di kizitey Rabila Majjaanawa a d'ofj siid'of gettiyo.

Pool yo a geeger ki Pilip

¹¹ Ti Tirowas geŋ ay d'uune tooko ay di-gili, ay d'ingile d'elele ki siid'of ere a diine k'ahu sundutú Samotiras, wo soggo maŋ ay d'iney a biza bar ki geeger Nayapoli. ¹² Ti Nayapoli ay d'ingile ki Pilip, tod'te geeger meeda ki siid'of Maseduwan, d'ofj Romenŋ baadaŋ an lekkiyo adda. Adda geeger gette ay di likke onniyto. ¹³ A onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi maŋ t'adda geeger ay t'ud'de, ay d'ingile biza k'ooye, ay elkiyo ay t'ooney ume Yawudiyagi ge d'ogiyso ki tondiyo Raa. A ume geŋ ay d'uuney erayi an t'ugiye, kaye toŋ ay di gund'ite ti kane wo ay an di gizite ono Raa. ¹⁴ Erewo soo ti diinayaŋ sundutú Lidi, tod'te ti geeger Tiyatir, tod' t'isiyo suuk ki juwa zooyatú ooŋe wo tod' t'ottilso a Raa. T'ay di'n ollige kod'ec kod'ec wo Galmeega yi-d'ize adda k'addutú, ono Pool geŋ itadaŋ t'anni zuune, t'a ziipe addutú a Isa. ¹⁵ Saŋ tod' t'a-zuyye batem ti d'ofj boytú pay, maŋ t'ay di'n wiike kino, t'ede: «Aame kun zuune nuŋ ni ziipe addó a Galmeega ki kotto maŋ, kun t'edi kun lekka di nuuno.» Wo tod' t'a zii'da zakid'i, ay d'iyye.

Pool ti Silas adda dangay a Pilip

¹⁶ Onniyo soo ay t'ette k'ume tondiyo Raa maŋ, i d'ede uto koŋso bulowo t'ay di'n uuna, tode gette i-d'ede siitan ettú ti di kazita sul'di d'ofj etto. A munda wede t'an ood'ibe ita a d'uwo geŋ, galmaawutú an d'ooniyo soŋko baadaŋ. ¹⁷ T'a iise daaniya Pool ti kaye, ti rootiyo ti golla awwa, ti d'eesiyo: «D'ofj eŋ kane d'ofj naabo ki Raa goole

* 16:10 16.10 A ume wede Lik yi riinje kaye kaye geŋ, i-kaza yode toŋ adda.

a jiire pay! An un kaza urzi wede Raa yi dehu y'un di'n utte.»¹⁸ Onniyto baadaŋ tod'tiŋ a ita kane, maŋ onniyo soo Pool addí a-tiire, y'a-gime k'ita wo yi-di ruute a siitan ere a ekki erewo gette, y'ede: «Ti suma ere k'Isa Almasi ni di rooto, mi t'ad'fo t'ekk'erewo tel!» A kaamiki siitan t'a t'ud'fe t'ekk'erewo te.¹⁹ Aame galmaawutú an wolleiyo munda wede an ziipe elkiyadaŋ ekki tode an k'ooniyo ye baa maŋ, an ti'n zid'fe Pool ti Silas, an d'an t'iide ki bere doŋ duuru a daana doŋ booro.²⁰ An d'an t'iide k'ume doŋ deero booro Romeŋ, an di ruute, an'de: «Kane fuwo eŋ Yawudiyagi wo an ti lettiyo siid'adey.²¹ An dooyiso urzi k'oogiradaŋ, sul'fi doŋ kaye Romeŋ ay k'ede urzi ay ki d'ooye, ay ki daane ye.»

²² Wo kane doŋ duuru pay i t'ugiye geŋ an d'iizi gulkuwo ti Pool wo Silas, wo kane deero booro Romeŋ an an di ruute, an'de: «Kallagaŋ kun t'od'fipo wo kun'ni kosso ti karre.»²³ Aame an ti'n girpipe maŋ, an di'n ifi dangay, wo an i-di ruute a wede boohiyo doŋ dangay, an'de: «Doŋ eŋ ki'ni booho ko'fuwo.»²⁴ Aame wede boohiyo an i ti ruute iŋkino maŋ, kane geŋ y'an d'an t'iide k'adda dangay ere k'adda wo zoŋ'faŋ yi-t'ele adda poole.

Wede boohiyo doŋ dangay yi ziipe addí a Isa

²⁵ A did'fo meeda maŋ Pool ti Silas an ton-diyo Raa, an d'oro an tamma Raa, wo doŋ dangay ti doolo an di'n ollige.²⁶ A kaamiki, siid'fo t'a iise ŋoŋŋirso, mongali doŋ k'eesiyo boy dangay a ŋuŋŋire, wo boha bindani pay toŋ a kaamiki a t'ihinte waŋ waŋ, wo ziŋziri a zoŋ doŋ dangay pay a-dimbe.²⁷ Maŋ wede boohiyo geŋ y'a iddira, y'a t'inne, yi wolleiyo boha ohinte waŋ waŋ, y'elkiyo doŋ dangay an t'umbe. Iŋkino maŋ y'aa t'iid'iba seebir, yi dehu y'a-kiira tuddí.²⁸ Wo Pool y'a id'fili ti golla awwa, y'ede: «Ay! K'oolo, ki k'iira tuddá ye. Kaye pay ede.»²⁹ Iŋkino

maɲ wede geɲ y'a tunde, y'ede: «Kun oo k'eeli biɲge ɗo.» An i eelo maɲ, kesiko yi-t'iide k'adda, yi ɲoɲɲirso burbur, y'a iire a zoɲ ki Pool ti Silas. ³⁰ Saɲ maɲ t'adda daɲgay y'an di'n uɗɗe wo y'anni tunde, y'ede: «Kune'ɲ, n'aase mummino n'a t'oone uttiyo te?» ³¹ Kane an i-di ruute, an'de: «Ki zaapo addá a Galmeega Isa wo k'a t'oona uttiyo, kee ti ɗoɲ ɓoozá pay.» ³² Maɲ an i-di gizite ono Galmeega a yode wo a ɗoɲ adda ɓoozí pay. ³³ A peeɗo gettiyo batum a diɗɗo meeda, wede boohiyo y'a ti'n wiike y'an t'upile kundayzaɲ, maɲ a kaamiki an ti y' zuyye batem, yode ti ɗoɲ adda ɓoozí pay. ³⁴ Saɲ maɲ Pool ti Silas y'an d'an d'aaha ɓoozí y'an d'eele ombó, wo yoɲ ulbí unse ɓaadaɲ ti ɗoɲ ɓoozí pay kono an ziipe addaɲ a Raa.

³⁵ Wo aame ume i t'umpile maɲ, deero booro Romeɲ an d'igibo guumiyagi an i-di ruute wede boohiyo, an'de: «Ti daɲgay k'an aɗɗe Pool ti Silas me.» ³⁶ Maɲ wede boohiyo y'a iide yi di ruute a Pool, y'ede: «K'ollo, deero booro an igibo an'de, n'un ti'n aɗɗo. Ankeɲ kun t'aɗɗo, kun eɲgilo ti toose.» ³⁷ Wo Pool y'an di ruute guumiyagi, y'ede: «An ay di'n gusse a ɗaana ɗuwo pay daa k'ollige k'onamey miɲ, para maɲ kaye'ɲ ɗoɲ ti siidó Romeɲ. An ay di'n iɓi daɲgay, wo ankeɲ an dehu an ay d'eeze kaɲ ombiɗe maɲ, i k'ise ye. Inkiɲo maɲ edi kane batum an ay di'n aɗɗa.» ³⁸ Maɲ guumiyagi an iide'ɲ, an an di ruute a deero booro inkiɲo. Aame an zuune kaciɲ Pool ti Silas kane ɗoɲ ti siidó Romeɲ too maɲ, orgiso t'anni ziidá. ³⁹ Inkiɲo kane batum an d'iide an an t'ize tambobino, maɲ ti daɲgay an di'n uɗɗe wo an an di ruute, an'de: «T'adda geeger kun t'aɗɗo.» ⁴⁰ Aame ti daɲgay an t'uɗɗe maɲ, Pool ti Silas an t'iide ki ɓoy Lidi, a ume geɲ an ti'n wulle zembá ɗoɲ i ziipe addaɲ a Isa wo an an d'eele kooke, saɲ an t'iiziga an d'ingile.

17

Pool ti Silas a geeger Tessaloni

¹ Pool ti Silas an ingile ti geeger Pilip maŋ, an t'udde ti geeger k'Ampipoli ti Apoloni. Maŋ an d'iiney a geeger Tessaloni, a ume geŋ i d'ede boy wede Yawudiyagi ge dooyiso. ² Wo Pool aa yi d'isiyo daayum, y'a t'iide k'adda boy geŋno. Adda suuk adɔ geŋ a onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi maŋ, an di niikutu ti kane ɔŋ adda a urzi k'ono ɔŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa. ³ Pool y'an di kazita y'an di sekiŋso kereŋ, yi d'eesiyo: «Mattup ki Raa ti ruute, i dehu Almasi y'a dabira, y'a t'inda, wo y'abaldɔ ti diine ɔŋ unto me. Wo Almasi Raa yi biire geŋ, yoŋ Isa wede n'un kazita.» ⁴ I d'ede Yawudiyagi oŋgo ono geŋ an'ni ziida, an a-t'iide a ita Pool ti Silas. Wo ɔŋ Girek baadaŋ an ottilso a Raa, ti erayi baadaŋ ɔŋ sundaŋ ti mōolo toŋ maŋ, an a-t'iide ti kane.

⁵ Wo de kane Yawudiyagi ɔŋ i ki ziipe addaŋ a Isa ye, an di gulbike baadaŋ. Injino maŋ an iide'ŋ an di wiiko ɔŋ bita i ɔferilsito a urziyagi geŋ, an d'iide baadaŋ, an an t'elite ono an d'iise tarkuuse. Saŋ an t'iide ki boy Zason kono Pool ti Silas an ti'n seɔde, an an di'n t'ette ki daana ɔŋ duuru. ⁶ Wo de an ki'n uune ye, injino maŋ an di ziida Zason ti zemba miibi ɔŋ i ziipe addaŋ a Isa. An d'an t'iide daana ɔŋ deero ki geeger, wo an d'iise ɔollite, an'de: «Kane ɔuwo eŋ ɔŋ duniya pay an ti'n digge, aŋkeŋ an iina di kine! ⁷ Zason y'a ti'n ziida di yode, wo kane ɔŋ pay geŋ an ki dehu an ki daane oogoro ki mozigo goole ki Romeŋ ye, an'de i d'ede mozigo goole ti doolo ede, sundi Isa.» ⁸ Aame ɔŋ duuru ti ɔŋ deero ki geeger an illiga ono geŋno maŋ, addaŋ a litte. ⁹ Injino maŋ kane ɔŋ deero geŋ an di tunde munda, maŋ Zason

ti zemb̄a ongo an d'iidfi beezan an an d'ele doo min, an an d'iize kollo.

Pool ti Silas a geeger Beere

¹⁰ A diddo man kesiko zemb̄a an di'n unzile Pool ti Silas me, an d'ingile ki geeger Beere. Aame an iiney man an t'iide k'adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso.

¹¹ Kane Yawudiyagi don a Beere geɗ elkisadan ede a jiiire don a Tessaloni, an d'ollige Rabila Majjaanawa t'adde soo. Onniyo ti onniyo an di gariya ono don an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, kono an dehu an di suune ono Pool yi rootiyo geɗ d'erec kunuɗ, mummino me. ¹² Don baadan ti diinayan an di ziipe addan a Isa, wo erayi don Girek sundan ti m̄olo ti kuuli baadan p̄ay, an di ziipe addan a Isa.

¹³ Wo de aame Yawudiyagi don ki Tessaloni an illiga Pool yi kazita ono Raa a geeger Beere man, an d'iido an an t'elite ono a don duuru, an d'iise tarkuuse anɗenno ton man. ¹⁴ Kesiko zemb̄a don i ziipe addan a Isa an di y'igibe Pool ki biza bar, wo Silas ti Timote an d'uupe a Beere. ¹⁵ Zemb̄a don iide agisa ki Pool geɗ, an aa y'igibo bini geeger ki Aten. Wo aame an iiney man, y'an di ruute a don k'agisadi, y'ede: «Aame kun ti gima man, kun an di rootoy an kan Silas ti Timote geɗ, kesiko an di'n t'oona a enno.» Man kane an di-gime ki Beere.

Pool yo a geeger ki Aten

¹⁶ Aame Pool yi delliyo Silas ti Timote a Aten geɗ, yi wolliyon man geeger gette i t'ũune ti longayi danɗal, man i ki d'ize unse ye, addi a litte. ¹⁷ Inkiyo man yi d'ettiyo k'adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso, an di niikiyto ti Yawudiyagi wo ti don Yawudiyagi ye an ottilso a Raa. Wo a bere don duuru ton, an di niikiyto daayum ti duwo don i lekkiyo anɗenno. ¹⁸ A ume geɗ i d'ede don

ede kane **ɗoŋ** suuniyo k'ono, oŋgo an daaniya ita wede suuniyo k'ono sundí Epikuris*, oŋgo a ita wede suuniyo k'ono sundí Zeno†, an di niikiyto ti Pool. Wo yo yi kazita Rabila Majjaanawa k'Isa wo a urzi balɗiyadí. Aame **ɗuwo** an illiga iŋkino maŋ, **ɗoŋ** oŋgo an di ruute, an'de: «Yi **ɓakkiya** toŋ moo me?» Wo **ɗoŋ** oŋgo an'de: «Yi kazita ono raayagi **ɗoŋ** a siidɔ kine ye.» ¹⁹ Iŋkino maŋ an ti y' wiike an di-t'iide k'ekki mukkolo ere daayum **ɗoŋ** deero siidɔ an tōwwo onamaŋ, wo an di ruute, an'de: «Urzi k'onamá ki dooyiso aware eŋ, kaye ay di suune itadaŋ ko? ²⁰ Kee k'ay kazita sulɗi **ɗoŋ** ay ki'n suune ye, wo aŋkeŋ ay dehu ay di suune koɗuwo i-kaza munda me.» ²¹ An rootiyo iŋkino kono **ɗoŋ** geeger k'Aten pay ti torgagi **ɗoŋ** i lekkiyo adda siidɔ toŋ, an lekkiyo ti tōwwo taaya **ɗaŋŋal** wo a ollige ki rabila ere aware.

²² Iŋkino maŋ Pool y'a t'iiziga a **ɗaana** deero **ɗoŋ** siidɔ, wo y'an di ruute y'ede: «Kune **ɗoŋ** geeger k'Aten no, a sulɗi pay geŋ ni wolleiyo maŋ kun seedu zakidí miŋ a urzi raayaguŋ. ²³ Aame ni sooru adda geegirguŋ ette ni wolleiyo sulɗi **ɓaadaŋ** aa raayaguŋ **ɗoŋ** kun d'ottilso eego, wo ni wulle ume seɗeke soo geŋ raaniya eego'ŋ: “Ki raayusu wede in ki y' suune ye.” Iŋkino maŋ kun ollo, nuŋ n'un di kaza ono ki raayusu wede kun i-d'ottilso wo kun ki y' suune ye eŋno. ²⁴ Raa wede ikkima duniya ti sulɗi pay **ɗoŋ** adda geŋ, yoŋ Galmeega ki kandaane ti siidɔ. Yoŋ yi ki lekkiyo ye adda **ɓoyɗi** **ɗoŋ** **ɗuwo** an okkime ti beezan me. ²⁵ Wo yi ki dehu **ɗuwo** an i gi di naabe **ɗo** ye, yoŋ

* 17:18 17.18 Epikuris: Yoŋ wede suuniyo k'ono Girek y'inda a ozzine 270 ki poone Isa an di y' t'eha **ɓotto**, a itadí sanalliyagí **ɓaadaŋ**. Kane a lekkiyadaŋ dabar gette an ki ti dehu ye, wo an elkiyo munda wede ettiyo a morkiye **geŋno** i dokkiyo duniya me.

† 17:18 17.18 Zeno: Yoŋ wede suuniyo k'ono Girek y'inda a ozzine 265 ki poone Isa an di y' t'eha **ɓotto**.

munda tuuku toŋ yi ki dehu ye, kono yode dɔŋɔl wede in eliyo puukiyo ere in di lekkiyo ti suldi dɔŋ pay me.

²⁶ Wo yoŋ Raa yi d'ikkima wedusu soo, wo t'urzi yode geŋ ita dɔwo pay ette t'a iido kono an di lekke a siido pay. Ozzine y'a ti y' dikkida, wo y'an t'ihinte yirwagi ki siidiyagi dɔŋ an di lekka. ²⁷ Raa y'ize injkino kono dɔwo an di y' dehe, kaŋ totirso toŋ maŋ an di y' t'oone, kono geŋ ki kotto yoŋ dokki ye ti wede tuuku ti diinayiŋ me. ²⁸ Geŋ ono eŋ in suune:

“T'urzi yode kine in di puukiyo, in di sooru, wo in di lekkiyo‡.”

Aakede dɔŋ suuniyo k'ono oŋgo ti diinaguŋ toŋ an'de:

“Kine in iido ti Raa§.”

²⁹ Injkino aa kine in iido ti Raa geŋ, in ki d'elke Raa aa yoŋ longusu wede dɔwo an okkime ki dap, ki maala gurus ise ki mongali ti tirdikadaŋ geŋno ye. ³⁰ Aha injkino ye, ti kaaga dɔwo Raa an ki y' suune ye, wo y'a dihe yi-ki ti'n t'ele dangay ye. Wo ankeŋ yi waaku dɔwo pay t'ume tuuku toŋ maŋ an di-kime lekkiyadaŋ. ³¹ Geŋ Raa yi biire onniyo soo y'a-dɛkka booro a dɔŋ duniya pay, wo y'isiyo injkino t'urzi wede ede yi biire a dɛkka booro ere ki diine me. Yoŋ geŋ wede y'a ti y' bilde ti diine dɔŋ unto, geŋ munda wede i-kaza yode geŋ wede Raa yi y' biire.»

³² Aame dɔŋ i t'ugiyee geŋ an illiga Pool yi ruute a urzi k'unto ti balɔiya maŋ, dɔŋ oŋgo an d'iise okko maadayi wo dɔŋ oŋgo an i di ruute, an'de: «Kaye ay dehu soŋŋo maŋ onamaŋ geŋ ay di'n olliga ki koduwo kollo.» ³³ Injkino maŋ Pool dɔŋ i t'ugiyee yi'n iili, y'a ingile. ³⁴ Wo dɔŋ oŋgo an aa t'iide ti yode, an di ziipe addaŋ a Isa. Ti diinayaŋ

‡ 17:28 17.28 Ono eŋ i'ni ruute'ŋ wede i-d'ede ōoro adda k'addi, yoŋ Girek sundi Epimenid. § 17:28 17.28 Ono eŋ i'ni ruute'ŋ wede i-d'ede ōoro adda k'addi, yoŋ Girek sundi Aratos.

Denis, yoŋ wede ti diine deero siidfo, wo erewo sundutú Damaris, wo dfoŋ ti doolo toŋ ede.

18

Pool yo a geeger Korent

¹ Saŋ maŋ Pool ti Aten y'a t'iiziga, y'a t'iide geeger Korent. ² A Korent geŋ yi d'uune Yawudusu sundí Akilas an y'ehe a siidfo Pontus, wo y'aaniya ti siidfo k'Itali kane ti eddí sundutú Pirisil, kono Kilood mozigo goole ki Romenŋ yi d'ize oogoro a Yawudiyagi pay an t'adde ti geeger Room te. Maŋ Pool y'a-ti giyye ti kane. ³ Wo yoŋ naabadí aa ki Akilas geŋ, yi lekkiyo ti kane an di naabiya yeppiyo tanda ki bindfani ti kane kaŋ soo. ⁴ Daayum a onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi maŋ, Pool yi-t'ettiyo yi kazita adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso, yi niikiyto ti Yawudiyagi wo ti dfoŋ Girek, wo yi dehu an di-kimo a urzi k'ono Raa.

⁵ Aame Silas ti Timote an iina ti Maseduwan maŋ, Pool y'a iili peeɗadí pay a kazita k'ono Raa, y'an di kazita a Yawudiyagi, y'ede Isa yoŋ Almasi Raa yi biire. ⁶ Wo kane Yawudiyagi an di-tuuge, an d'iise kalditadí. Inkiŋo maŋ Pool y'a-rittige kallagí wo y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ sibe ti golladó ni ti y' dikke puuzagun t'ooopa a eggun, nuŋ adda ye. Ti aŋki eŋ nuŋ ni t'ette ki tukki dfoŋ Yawudiyagi ye.» ⁷ Maŋ Pool ti ume geŋ y'a t'udde, y'a t'iide di wede sundí Titiyus Zistus, yoŋ geŋ y'ottilso a Raa, boozí ita waaya ti boy wede Yawudiyagi ge dooyiso me. ⁸ Aame geŋ goole boy wede Yawudiyagi ge dooyiso, sundí Kirisipus, y'a ziipe addí a Galmeega ti dfoŋ boozí pay. Doŋ geeger Korent dfoŋ illiga ono Pool toŋ, baadaŋ an di ziipe addaŋ a Isa wo an di zuyye batem.

⁹ Onniyo soo a didfo maŋ Pool i-d'iido munda aa suniye, wo Galmeega yi di ruute, y'ede: «Kee k'orgide ye

a dɔŋ eŋ me, ki kazita ono Raa me k'anniga ye. ¹⁰ Nuŋ ti kee, wenda soo toŋ y'a-ga da botta ye k'isiyo k'ulsu me, kono adda geeger ette nuŋ dɔŋzó'ŋ baadaŋ.» ¹¹ Injino maŋ Pool y'a likke adda geeger Korent ozzine ti tere zoot, y'a duuyite ono Raa a dɔŋ pay.

Pool a dfaana goole siidɔ Galiyoŋ

¹² Aame Galiyoŋ yoŋ Romeŋ goole siidɔ ki Akayi geŋ, kane Yawudiyagi an di gitte onamaŋ kaŋ soo an di seeda Pool. An yi ziidfa maŋ, an di-t'iide k'ume deero booro, ¹³ wo an di ruute, an'de: «Wede eŋ yi ti'n argu duwo an d'ottile a Raa t'urzi wede ti doolo aa ki oogoro ti ki rootiyo ye.» ¹⁴ Para'ŋ Pool yi dehu y'a t'ihina bizi y'a roote, miŋ Galiyoŋ y'an di ruute, y'ede: «Kune Yawudiyagi no, aame wede eŋ y'ize munda wede ulsu, koo ise yi ti daggiya duwo maŋ, kesiko booro n'un t'ise. ¹⁵ Wo de kun niikiyto a urzi dooyiso, a sumbiyagi duwo wo a urzi k'oogiragun maŋ, geŋ a wollo kune baa, nuŋ ni k'aane ni ki koone booro ki suldi geŋno ye.» ¹⁶ Wo t'ume booro Galiyoŋ y'an di'n igibe. ¹⁷ Injino maŋ kane dɔŋ duuru geŋ, goole boy wede Yawudiyagi ge dooyiso sundi Susten, an di y' ziidfa, an di y' gusse a dfaana dɔŋ booro, wo de Galiyoŋ y'a t'iidfa eedí.

Kama ki Pool k'Antiyos siidɔ Siiri

¹⁸ Pool y'a likke onniyto baadaŋ sey a Korent me, saŋ zemba yi'n iili, y'a t'iide biza bar ki geeger Saŋkire, an agiyye ti Pisisil wo Akilas. A ume geŋ eedí y'a-gûuke, kono yi ruute yi-d'isa munda a Raa wo ankeŋ y'a ti dinge baa*. Saŋ an di-gili adda tooko, an d'engile ki siidɔ Siiri. ¹⁹ An iiney a geeger k'Epez maŋ, Pisisil ti Akilas Pool yi'n iili angeŋno, wo yoŋ y'a t'iide k'adda boy wede Yawudiyagi

* 18:18 18.18 Kun wollo adda mattup ki Nombire 6.1-21.

ge dooyiso, an di niikiyto ti kane Yawudiyagi. ²⁰ Kane an di y' tunde y'a-lekke ti kane, miŋ yoŋ y'ede: «Aha, nuŋ ni ki lekka ye.» ²¹ Wo y'an di'n iili, y'a ruute y'ede: «Raa yi dehu maŋ, saŋ n'a kimo.» Wo y'a iŋgile k'Epez ti tooko. ²² Aame Pool y'iiney a geeger Sezare maŋ, y'a t'iide ki poone ki Zeruzalem y'a t'eeso d'ŋ ogiyso ti suma k'Isa, saŋ y'a-d'iige ki geeger k'Antiyos siido Siiri. ²³ A Antiyos yi likke onniyto miibi, saŋ y'a-gime yi t'udde ti siido Galat, y'a t'uukey siido Pirizi, y'an d'eelite kooke a kane pay sanalliyagi k'Isa.

Apolos a geeger k'Epez ti Korent

²⁴ A ume geŋ i d'ede Yawudusu sundi Apolos, yoŋ an y'ehe a geeger k'Alegzandiri, y'a iina Epez. Yoŋ ono d'ŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, yi'ni suune koɗuwo wo yi rootiyto beehiye. ²⁵ A urzi Galmeega geŋ ɗuwo an yi duuye ɓaadaŋ, yi kazita t'adde soo, yi dooyiso ti d'erec a urzi k'Isa me, wo yi suune suyyiso batem ere ki Zaŋ d'anjɗal. ²⁶ Adda ɓoy wede Yawudiyagi ge dooyiso, yi kazita daa k'orgiso ono Raa me. Wo aame Piriisil ti Akilas an y'illiga maŋ, an ti y' wiike ti kane, an i-di gizite koɗuwo d'erec ki Raa te. ²⁷ Saŋ maŋ Apolos y'a dihe y'a t'ette ki siido k'Akayi, iŋkino maŋ zemba an i-d'eele kooke, wo an an di riine mattup a sanalliyagi k'Isa a siido k'Akayi kono an di y' seeda bey sire. Aame y'iiney a ummey maŋ, an t'ize beehiye ɓaadaŋ a kane d'ŋ i ziipe addaŋ a Isa t'urzi beeko ere ki Raa me. ²⁸ Ti Yawudiyagi an di niikiyto, y'an di gize kereŋ t'urzi k'ono d'ŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa: Isa yoŋ Almasi Raa yi biire. Iŋkino maŋ a elkisadaŋ gette y'an di ruute a d'aana ɗuwo pay, y'ede: «Kune kun digge.»

19

Kama ki Pool ki Epez

¹ Aame Apolos yo a Korent geŋ, Pool yi-t'udde ti siidfo k'Aazi ere adda moŋgali, y'a iiney Epez. Angeŋ an d'ikkima ti sanalliyagi k'Isa ongoŋ, ² wo y'anni tunde, y'ede: «Aame kun ziipe addugun a Isa geŋ, Unde Kamilen kun uune deŋ ko?» Maŋ kane an di'n gime onamí, an'de: «Kaye ay k'illiga ye Unde Kamilen ede toŋ maŋ.» ³ Injino maŋ Pool y'anni tunde, y'ede: «Suyyiso batem ere tuuku kun uune te?» Kane an di'n gime onamí, an'de: «Ay uune suyysiso batem t'urzi dooyiso ere ki Zaŋ.» ⁴ Pool y'an di ruute, y'ede: «Ti kaaga Zaŋ yi zuyye batem doŋ k'Izirayel kono a kize an di-kime lekkiyadaŋ, wo soŋ y'an di rootiyo an zaapo addaŋ a wede etto k'itadí, yoŋ Isa.» ⁵ Aame an illiga injino maŋ, an di zuyye batem ti suma Galmeega Isa. ⁶ Pool y'an di ziipe bey a eedaŋ, wo an d'uune Unde Kamilen. Injino maŋ an d'iise orbe t'ono doŋ doolo, wo an di rootiyo ono doŋ Raa y'igibo. ⁷ Kane pay doŋ i zuyye batem geŋ kuuli suma koomat makumu sire.

⁸ Adda tere adfo geŋ, daayum Pool yi-t'ettiyo k'adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso, yi rootiso daa k'orgiso. Yi kazita urzi Moziko Raa, yi dehu y'an ti'n kimo k'urzi genno doŋ i y'ollige me. ⁹ Wo de Yawudiyagi ongo an ki dehu an ki y'olliga ye, an di-tuuge ki zaapu k'addaŋ a Isa me, a dooyisadí ere a urzi Galmeega gette an di y'okko maade a daana duwo pay. Injino maŋ Pool y'an di'n iili, y'a wiike kane sanalliyagi k'Isa, yi di'n dooyiso daayum adda boy ki lokkon ki wede soo sundí Tiranus. ¹⁰ Geŋ y'anni duuye ozzine sire, injino maŋ kane pay doŋ siidfo k'Aazi, Yawudiyagi ti doŋ Yawudiyagi ye, an d'illiga ono Galmeega me.

Inni Seba kane sarat

¹¹ Raa yi d'isiyo sulɗi k'armika ɗoŋ k'a seefá gígírá t'urzi Pool. ¹² Injino maŋ an d'ambu kalle koo ise buude koo maŋ i butte tukki Pool, saŋ an'tiyo an an bottiyo a tukki ɗoŋ k'eeni, maŋ kane geŋ an d'ooniyo bee, wo kane siitandani toŋ an t'adɗiya ti eedaŋ me. ¹³ A ume geŋ i d'ede Yawudiyagi an sooru ti zindaŋ an d'ettiyo ume ti ume, an di lommite siitandani ti tukki ɗoŋ k'eeni. Injino an di'n nîme lommite ti suma Galmeega Isa pay, a siitandani wede tuuku toŋ yi d'eesiyo: «Ti suma k'Isa wede Pool yi-kazita, ni rootiyo kun t'adɗo!» ¹⁴ Ɗoŋ isiyo injino geŋ kane inŋi sarat ki Seba, yoŋ Yawudusu ti diine deero ɗoŋ seɗeke. ¹⁵ Onniyo soo siitan t'an di ruute, t'ede: «Isa ni y' suune, wo Pool toŋ ni y' suune, wo ɗe kune miŋ kune aŋ wee wee?» ¹⁶ Wo wede i-d'ede siitan a eedí geŋ y'a t'iiziga, y'anni zikke, y'iide y'an ti'n tiiza pay kono yoŋ yi jiire kane, y'an d'ize ulsu, an d'ukkite bontiliŋ t'adda ɓoozí me, tuddaŋ kundayi jerem. ¹⁷ A munda wede ize geŋ, ɗoŋ pay k'Epez, Yawudiyagi ti ɗoŋ Yawudiyagi ye an illiga maŋ, orgiso t'anni ziida pay wo an d'imme gooliko ere ki suma Galmeega Isa. ¹⁸ Ɗoŋ ɓaadaŋ ti diine ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa an d'ettiyo an t'oodiibe addaŋ, wo an tondiyo tambobino a ɗaana ɗuwo pay a oldikadaŋ ere an ize gette. ¹⁹ Wo ti diine ɗoŋ i sokiyo ɗindoriyo geŋ, ɗoŋ ɓaadaŋ an di ziki mattupiyagi ki ɗindoriyagaŋ, an t'igge a ɗaana ɗuwo pay. An di-gize zooye mattupiyagi geŋ suma tamma dupu ada paat*. ²⁰ Geŋ injino ti toogo ere ki Galmeega, ono Raa i d'ettiyo ɗaana ki ɗaana ti toogo ere i ceeriyo ɓaadaŋ.

Tarkuuse ɓaadaŋ a Epez

* 19:19 19.19 Anki tamma dupu ada paat i-kaza soŋko ŋoŋo ŋoŋo, suma soŋko naabo ki ɗoŋ meeda uto adda piɗe adde k'ozzine.

²¹ Aame sulḍi geṅ i t'ingile maṅ, Pool t'urzi k'Unde Raa y'a dihe y'a t'ette Zeruzalem, wo ki poone y'a aḍḍe ti siidḍo Maseduwan, y'a tōokey Akayi. Wo y'a ruute, y'ede: «N'iiney Zeruzalem maṅ, i dehu n'a aaney a geeger Room pây.» ²² Injino maṅ yi d'igibe ki ḍaanadí ḍoṅ noogiyadí sire, Timote ti Erasta an d'ingile ki Maseduwan, wo yode batum y'a likke onniyto miibi a siidḍo k'Aazi me.

²³ Aame geṅ ḍoṅ k'Epez an d'iiziga tarkuuse ḥaadaṅ ki kulkuwo a urzi Galmeega. ²⁴ A ume geṅ i d'ede wede sundí Demetirus, yoṅ wede naabo maala yi d'okkimte ḥoyḍi sunni sunni ki maala gurus, i deeyiso ḥoy wede goole ki raayawa sundutú Artemis†, ḍoṅ pay an d'ottilso. Injino maṅ Demetirus ti ḍoṅ naabadí an d'ooniyo soṅko ḥaadaṅ ti naabadaṅ gette. ²⁵ Onniyo soo y'an ugiye ḍoṅ naabadí ti ḍoṅ an naabiya kaṅ soo geṅ, y'an di ruute, y'ede: «Laṅziyagi ki nun, kun suune kine in t'ize ḍoṅ bey miṅ ti naabadiṅ ettiyo. ²⁶ Wo aṅkeṅ kun ollige wo kun wolliyoye munda wede isiyo eṅ me. Yo Pool geṅ ḍoṅ ḥaadaṅ yi'n ti'n kama k'urzi yode, y'an di rootiyo, y'ede: “Raayagi ḍoṅ ḍuwo an okkime ti beezaṅ geṅ, kane raayagi ye.” Y'isiyo injino a enno ḍaṅṅal ye, wo a omagi ḥaadaṅ ki siidḍo k'Aazi pay. ²⁷ Naabo yode gette t'iida ki ḍaana maṅ, ḍuwo an di-kiigira naabadiṅ te, wo naabo kine ḍaṅṅal ye, an di kiigira ḥoy raayawa ere meeda sundutú Artemis, a t'isa aa munda ki bita. Injino maṅ meedikatu t'a dagga, tod'te raayawa ere ḍuwo pay adda siidḍo k'Aazi an i-d'ottilso, wo adda duniya pay ette.»

²⁸ Aame kane ḍoṅ naabo pay an illiga ono ḍoṅ Demetirus yi ruute geṅno maṅ, an di kulkuwe, an d'iise ḍollite,

† 19:24 19.24 Artemis: Tod'te raayawa a geeger k'Epez. Duwo an i di sappa bere kono sulḍi ḍoṅ an derku geṅ t'an di'n ehiyo beehiye, erayi an d'ehiyo wo maaladaṅ toṅ ti d'aagulu.

an'de: «Raayawa Artemis ki dɔŋ k'Epez, tod'te meeda!»
²⁹ Taŋ booloŋ maŋ dɔŋ duuru eedaŋ t'a iide, kane dɔŋ geeger pay geŋ an di gulkuwe, wo an ti'n zidɔɔ Gayus ti Aristarko me, kane ti Maseduwan, an iido ti Pool kaŋ soo. An d'an t'iide ki bere dɔŋ duuru[‡]. ³⁰ Injino maŋ Pool yi dehu y'a ette ki dɔana dɔŋ duuru y'a rootey ono, wo kane sanalliyagi k'Isa an i di-tuuge. ³¹ Wo kane laŋziyagi Pool geŋ, dɔŋ deero ki naabiyagi adda siidɔ k'Aazi toŋ, an i-d'igibo a yode an'de, y'etta ye ki bere dɔŋ duuru me.

³² A ume geŋ a iizi tarkuuse baadaŋ sey adda diine dɔŋ duuru me, dɔŋ oŋgo an dɔllite kenno, dɔŋ soŋ an dɔllite k'ummey, wo dɔŋ oŋgo baadaŋ urzi an ugiye ki munda toŋ an ki suune ye. ³³ Injino maŋ i d'ede wede sundi Alegzandire, yo kane Yawudiyagi oŋgoŋ an di y' ŋaayu ki dɔana y'a roote ono a dɔwo, wo dɔŋ oŋgo ti diine dɔŋ duuru an i di t'iide taaya a urzi k'ono geŋno. Injino y'an d'ize likuw ti beezí, yi dehu y'an di roote a dɔŋ duuru geŋ me. ³⁴ Wo dɔe aame kane dɔŋ k'Epez geŋ an zuune Alegzandire Yawudusu maŋ, an d'iise dɔllite pay onamaŋ kaŋ soo suma peedɔ sire, an'de: «Raayawa Artemis ki dɔŋ k'Epez, tod'te meeda!»

³⁵ An idilti kee maŋ, i d'ede wedusu yoŋ wede raanjiya ki suldi pay adda geeger geŋ, y'a iine y'an inniga, wo y'an di ruute, y'ede: «Kune dɔŋ k'Epez geŋ, dɔwo pay an suune kine dɔŋ geeger k'Epez, kine dɔŋ boohiyo boy k'Artemis tod'te meeda, wo ki mokiŋsatú ere iiro ti kandaane. ³⁶ Geŋ wenda soo toŋ a niike umbo, injino maŋ kun t'asso wo kun t'elko koduwo a munda wede kun dehu kun d'ise me. ³⁷ Duwo eŋ kun ti'n zidɔo kenno, an un k'uugiro munda t'adda boy raayawa ye, wo an ki gildite raayawa

[‡] 19:29 19.29 Bere dɔŋ duuru k'Epez yoŋ goole, y'ambe dɔwo suma dupu ada sire makumu pidɔe.

kine ye. ³⁸ Wo aame Demetirus ti dɔŋ an naabiya kaŋ soo geŋ an d'ede ono a tukki wenda maŋ, onniyo booro ede, an d'ette k'ume dɔŋ dɛkkiyo booro, an an di t'ide taaya. ³⁹ Wo un d'ede munda ti doolo toŋ maŋ, an di tonde dɔŋ duuru dɔŋ i wollyo urzi k'oogoro, an di'n okkima ono me. ⁴⁰ Aame kun k'ooli ye maŋ, in t'oona ono, Romeŋ an t'eesa kine in kulkiso ti kane a ogiyso ere aŋki ette. Inkiŋo a ogiysadiŋ ette urzi in ki t'oona ye, in an di roota addaŋ a-t'assa me.» Aame wede geŋ y'a ti d'inge onami maŋ, y'an di ruute a dɔŋ duuru, y'ede: «Kun ti teepo.»

20

Pool yo a Maseduwan wo a siidɔ Gires

¹ Aame dɔŋ k'Epez kulkuwadaŋ i t'isse maŋ, Pool sanalliyagi k'Isa y'an ugiye y'an d'eele kooke. Maŋ y'an t'ize toose, yi'n iili, y'a ingile ki siidɔ Maseduwan. ² Aame yi doopiɛ Maseduwan geŋ, sanalliyagi dɔŋ y'ooniyo a d'aanadi, y'an d'eeliyo kooke baadaŋ. Saŋ y'a iiney a siidɔ Gires, ³ aŋgeŋ y'a likke tere aɔ. Saŋ maŋ y'a dihe yi di kili adda tooko, y'a engile ki siidɔ Siiri, wo maŋ y'a illiga kane Yawudiyagi an i-t'ikke a urzi. Inkiŋo maŋ y'a dihe y'a-tooye y'a aɔɛ ti Maseduwan. ⁴ Kane dɔŋ a itadi geŋ, kane Sopater ulo ki Pirus ti geeger Beere, Aristarko wo Segondus ti geeger Tessaloni, Gayus ti geeger Derbe, wo Timote, Tisik wo Tiropim kane aɔ geŋ ti siidɔ k'Aazi. ⁵ Kane geŋ an ay d'uugume, an d'ingile an ay di'n delley a geeger Tirowas.

Pool yo a geeger Tirowas

⁶ Wo kaye'ŋ tarnaape mappa daa k'orme ay d'ize a geeger Pilip. Aame onniyto tarnaape mappa daa k'orme ti t'ingile maŋ, ay di gili adda tooko, ti geeger Pilip ay d'ingile. Onniyo paat ki d'aana maŋ, saŋ dɔŋzey ay

di'n uuney a Tirowas, anjeŋ ay d'ize onniyo sarat. ⁷ A onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi a tukki lohe maŋ, ay t'ugiye ay d'iimi kaŋ soo mappa wede i-kaza tudde k'Isa me. Wo kono soggo yo Pool y'engila geŋ, y'an di gizite ono a zamba, y'a gizite bini diɗɗo meeda. ⁸ Adda biino ere t'awwa t'ekki bakatú kaye ay t'ugiye geŋ, lampiyagi baadaŋ ooyisito. ⁹ Aame geŋ i d'ede ulo sundí Itus yiguune a pineetir, y'ollige Pool yi kazita. Wo yo Pool geŋ yi k'ohire ye, yi kazita yi kazita, maŋ ulo geŋ edayí i ziiɗa moone, y'a udige kuy. Injino t'awwa ti boy wede k'aduwe geŋ yi-t'uubo, y'a iire siidɗo. Wo i d'ede wede ede yi y'iiziga maŋ, y'inda. ¹⁰ Injino maŋ kesiko Pool yi-ti ɗiige, y'a iide k'ume k'ulo genno, y'aa d'uttile y'a ti y' ziiɗa giggirí, wo y'a ruute, y'ede: «Ulbuguŋ un t'ooɗe ye, ulo'ŋ puukiyadí to ede.» ¹¹ Saŋ maŋ Pool y'a-gili k'awwa k'umayí, y'a t'umbe mappa, y'an di burkite an t'iimi, wo Pool y'a iise kazita sey bini ume y'a t'umpile. Saŋ maŋ y'a ingile. ¹² Wo yo obulsu geŋ aame an ti y'umbe zeere yi biygile maŋ, an di y'igibe a boozí, wo kane ɗuwo pay geŋ addaŋ a t'udige kollo.

Pool ti Tirowas y'ambe ki Mile

¹³ Saŋ maŋ kaye ay yi-d'uugume a Pool me, ay di-gili adda tooko, ay d'ingile ki geeger k'Assos, ume ay di y' delley aa yoŋ yi dihe, kono yi dehu y'a ozire ti zoŋɗí. ¹⁴ Geŋ a Assos Pool y'ay di'n uuney, maŋ pay kaŋ soo ay di-gili adda tooko, ay d'ingile geeger Mitilen. ¹⁵ Ti Mitilen ay d'ingile, soggo ay d'iiney a siidɗo ere a diine k'ahu sundutú Kiyos. Onniyo sirwe maŋ ay d'iiney a siidɗo ere a diine k'ahu sey sundutú Samos, wo onniyo k'aduwe ay d'iiney a geeger ki Mile. ¹⁶ Urzi k'Epez ay d'iili, ay d'ingile t'urzizey kono Pool yi ki dehu yi k'ohira a Epez, kono yi gi di t'ossa

a siidfo k'Aazi ye. Yi dehu y'a aaney kesiko a Zeruzalem, y'a d'aaney a tarnaape Pantekot ki Yawudiyagi.

Toose ki Pool a dfoj dokkiyo ti Epez

¹⁷ Aame ay iiney a Mile maŋ, Pool yi d'igibe wedusu ki Epez y'an di kizo a dfoj dokkiyodfoj ogiyso ti suma k'Isa, y'ede: «Kun'do, kun di t'oono a Mile.» ¹⁸ Aame dfoj dokkiyo an iina a sirpadí maŋ, Pool y'an di ruute, y'ede: «Kun ollo, kune kun ti suune lekkiyo ere ki nuuno te, kono nuŋ ni likke a diinaguŋ ti onniyo ere ki poone n'iina adda siidfo k'Aazi me. ¹⁹ Nuŋ ni niibe a Galmeega a diinaguŋ me ti ottilso baadaŋ, ti mōolo wo ti dabar ere ki Yawudiyagi kane an o koniyo eego. ²⁰ Kun suune nuŋ n'un ti gizite, wo n'un ti'n duuye pay, munda umbo n'un k'inga ye, wede aase beehiye a kune me, ise a daana duwo pay, ise adda boydugun toŋ maŋ. ²¹ Nuŋ n'an gizite a Yawudiyagi wo a dfoj Yawudiyagi ye, an di-kime lekkiyadaŋ a daana Raa wo an zaape addaŋ a Galmeegin Isa Almasi. ²² Wo ankeŋ n'enigile ki Zeruzalem, kono nuŋ i ni dokkiyo Unde Kamilen ni d'oyyiso, wo ni ki suune ye munda wede a ummey o aaney a eedó me. ²³ Wo adda geegiryagi dfoj pay n'ettiyo geŋ, Unde Kamilen t'o kaza dangay ti dabar baadaŋ an ni delliyo. ²⁴ Wo nuŋ lekkiyadó a duniya ette i ki n'ooniso ye. Munda wede i n'ooniso'ŋ, naabo ere Galmeega Isa y'o ele gettiyo, n'a ti naabe bini dangutú: n'a kizite urzi Rabila Majjaanawa, mummino i-kaza Raa yorŋ wede beeko me.

²⁵ Derec, kun suune ni likke a diine kune pay, n'un di gizite urzi Moziko Raa, wo ti anki ki daana en nuŋ ni-suune kun ki n' wolla ye baa. ²⁶ Kono kamo kun ollo koduwo ti anki n'un di rooto, aame wede yi digga t'urzi Raazí maŋ, nuŋ adda ye, ²⁷ kono n'un ti gizite pay munda wede Raa y'ilke ti poone y'aasa me, munda umbo n'un

k'ing'a ye. ²⁸ Injino maŋ kun koon'a mentikagi a urzi lekkiyaguŋ, wo a tukki torɔɔ pay ere ki Raa ogiyo ti suma k'Isa. Tode gette Unde Kamileŋ t'un t'ele kun di'n dokke, kun t'elso aa dambami ɔŋ Raa y'iwila t'urzi puuzo k'Ulí Isa. ²⁹ Nuŋ ni suune, aame n'un iza umbo maŋ ɔŋ ulpi an t'etta diinaguŋ, an un d'isa ulsu aa sullibagi an t'ettiyo adda diine torɔɔ. ³⁰ Wo ɔŋ oŋgo ti diinaguŋ toŋ an di dooya rabila ere k'a t'eese ɔferec, an di rooŋa adde sanalliyagi oŋgo, an di'n daana. ³¹ Injino maŋ kun lekko zeere, wo kun elko: aame nuŋ di kune adda k'ozzine aɔo geŋ, diɔɔ wo oŋŋu n'a-t'iile toŋ ni k'iili ye, wede tuuku ti diinaguŋ t'eeliyo kooke me.

³² Wo aŋkeŋ nuŋ n'un di'n oolo a bey Raa, wo a onamí ɔŋ a urzi beekadí. Kane ono Raa geŋ an un di'n isa ɔŋ toogo a urzi zaapu k'adduguŋ a Isa, wo t'urzi k'ono Raa kun t'ooney sulɔɔ ɔŋ Raa yi boohiyo a ɔŋzí pay. ³³ Nuŋ ni ki ziipe ye addó a maala gurus, a dap, ise a kalle wenda soo toŋ maŋ. ³⁴ Kune batum kun suune, nuŋ ni niibe ti beezó, ni d'ooniyo munda a lekkiyadó te wo ti ɔŋ pay a itadó. ³⁵ A sulɔɔ ɔŋ pay n'ize geŋ, n'un gizite beehiye in di naabe in di nooge ɔŋ an k'ede munda ye, wo in elko a ono ɔŋ Galmeege Isa yi ruute, y'ede: "Uŋsuwo baadaŋ a jiire a wede y'eliyo munda, ti wede an i eliyo munda."»

³⁶ Aame Pool y'a ti ɔŋge onamí maŋ, y'a dikke ti kane pay wo y'a tunde Raa. ³⁷ Injino maŋ kane pay an d'iise moolo, wo wede tuuku toŋ yi di y' seedu giggerí yop, yi-d'eeziyo d'eeziyo kono an ki t'ikkima ye baa. ³⁸ Kane an t'ize sommagi dondoŋ a onamí ɔŋ yi ruute, y'ede: «Ti aŋki ki ɔaana eŋ, nuŋ kun ki n' wolla ye baa» geŋ me. Saŋ maŋ an aa di y'igibe bini y'a di-gili adda tooko.

21

Kama ki Pool ki Zeruzalem

¹ Aame zembā ay'n iilo maṅ, ti tooko ay d'ingile d̄elele ki geeger Kos. Soggo maṅ ay d'ingile ay d'iiney a geeger Rood, wo tiṅ geṅ ay di d̄iige biza bar ki geeger Patara.

² Anḡeṅ ay d'uune tooko ti doolo t'ambe ki siid̄o Pinisi, ay di-gili adda tooko gettiyo, ay d'ingile. ³ A engilsadey gette, siid̄o ere a diine k'ahu sundutú Siipire gette, ay di wulle ki kese beezey geelo, iṅkino maṅ ay d'ingile ki siid̄o Siiri. Ay iiney a geeger Tir maṅ, ay di d̄iige kono an di-d̄eggite suldi suuk d̄oṅ adda tooko anḡeṅṅo. ⁴ A ume geṅ ay d'uune sanalliyagi, ay di likke ti kane onniyo sarat. Unde Kamileṅ t'an di gize a munda wede i-aaney a Pool a Zeruzalem me, iṅkino maṅ a Pool an i di ruute, an'de: «Kee k'ette ye ki Zeruzalem me.» ⁵ Aame iide onniyo sarat maṅ ay t'iiziga, wo zembā ti erayzaṅ ti inṅizaṅ pay an ay di'n igibe bini ay t'ud̄de ti geeger. Maṅ ay d'iiney biza bar, anḡeṅ ay t'uttile ay tunde Raa. ⁶ Saṅ ay a-ti zid̄de bey ti tuddey, maṅ ay di-gili adda tooko, wo kane an di-gime ki boyd̄izaṅ.

⁷ Kaye torguwadey ere adda k'ahu ti Tir ay a-ti d̄iinge a geeger Petolmayi. Anḡeṅ zembā ay di'n iisite, wo di kane ay d'inne onniyo soo. ⁸ Soggo maṅ ay d'ingile, ay d'iiney a geeger Sezare, anḡeṅ ay t'iide a boy ki Pilip wede kazita Rabila Majjaanawa, ay di d̄iige di yode, ay di likke anḡeṅṅo. Yode wede ti diine d̄oṅ sarat an biire a Zeruzalem*. ⁹ Yo wede geṅ i-d'ede inṅi konazi pid̄e, kane geṅ an rootiyto ono d̄oṅ Raa y'agisa.

¹⁰ Anḡeṅ ay likke onniyto baadaṅ, maṅ nebi sund̄i Agabus y'a d'iina ti siid̄o Ziide. ¹¹ Y'iido y'ay di'n uuna, y'a t'umbe ser wede ki Pool geṅ, y'a-gitte zoṅ ti bey ki yode

* 21:8 21.8 Kun wollo adda mattup ki Naabo d̄oṅ zina 6.5.

batum, wo y'a ruute, y'ede: «Enno ono dɔŋ Unde Kamilen ti rootiyo: Wede ser eŋ, Yawudiyagi an ti y' kettey kino a Zeruzalem me, wo an an di y' t'eley a bey dɔŋ Yawudiyagi ye.»

¹² Aame kaye ti zamba dɔŋ a Sezare pay ay illiga inkinomaŋ, ay yi d'oŋe bey a Pool kono ki Zeruzalem y'a k'ette ye. ¹³ Inkinoma Pool y'a ruute, y'ede: «Ki moo me kun mōolo me, geŋ kun oo ti dekkiyo biza k'ulbó? Nuŋ n'iyye ki kettisadó dɔŋal ye, wo soŋ n'iyye n'a t'indey a Zeruzalem kono suma Galmeega Isa geŋ me.» ¹⁴ Kaye onamey yituge geŋ, inkinomaŋ ay gi di gidɔɔima ye, wo ay'de: «Galmeega yi t'iso munda wede yi dehu me.»

¹⁵ Aame ay inne onniyo miibi a Sezare maŋ, ay t'ikkima tuddey, ay t'iizigo ay di-gili ki Zeruzalem. ¹⁶ Sanalliyagi miibi ti Sezare an ayn'igibe, an ay di'n t'iide di wede sundí Nanson, yoŋ ti siidɔ Siipire, ti diine dɔŋ ti poone i ziipe addaŋ a Isa too. Geŋ di yode ay di dɔiige, ay d'inne me.

Pool di Zak a Zeruzalem

¹⁷ Aame ay iiney a Zeruzalem geŋ, zamba an ay di'n ziidɔ t'ulbe uŋse. ¹⁸ Wo soggo maŋ Pool ti kaye pây ay t'iide wolliyo Zak a boozí, wo di yode geŋ ay di'n uune kane pay dɔŋ dokkiyo ki dɔŋ ogiyo ti suma k'Isa an t'ugiye. ¹⁹ Aame ay ti'n iisite maŋ, Pool y'an t'iide taaya soo soo a sulɔ dɔŋ pay Raa y'ize t'urzi naabo yode a diine dɔŋ Yawudiyagi ye.

²⁰ Aame an t'illiga onamí maŋ, kane pay an d'imme Raa. Saŋ an i di ruute a Pool, an'de: «Leemadey, kee ki wollo dɔ, Yawudiyagi dupiyagi miibi dɔŋ i ziipe addaŋ a Isa wo i seedu zakidí a urzi k'oogoro Muusa me. ²¹ Kaciŋ kane an illiga oniyapi a tukki kee me, an'de kee ki kazita a Yawudiyagi pay dɔŋ i lekkiyo a diine dɔŋ Yawudiyagi ye, an d'ooli urzi k'oogoro Muusa me. Kee k'ede ponde a inɔnizaŋ an ki walɔa ye, wo urzi k'oogoro Yawudiyagi an ki

daane ye. ²² Ankeñ in d'ise mummino? Derec, daa niiku kane an d'olliga kee a enno me. ²³ Injkinoo mañ munda wede ay a roota geñ, k'a t'iso. I d'ede a enj kuuli kane piñe an ruute an i-d'isa munda a Raa. ²⁴ K'a t'odo k'ume k'aade ti kane, tuddugunj kun ti t'isoy kamileñ a ðaana Raa, wo k'an d'eloy sonkadanj ere ki señeke te, kono an di kookey eedanj. Injkinoo mañ ðuwo pay an suuna ono ðonj pay an rootiyo a tukki kee geñ ðerec ye, wo kee tonj lekkiyada a-t'ette a urzi k'oogoro Muusa kay. ²⁵ Wo kane Yawudiyagi ye ðonj an ziipe addanj a Isa geñ, ay an riine mattup a munda wede ay dehu me: an ki d'aadi ye sey wede an eliyo señeke a longayi me, puuzo tonj ulu an k'oomi ye, sey wede ki seysu inda puuzadi ti k'udde ye an k'aadi ye, ise boliyo tonj ulu an d'ooli.»

²⁶ Injkinoo Pool y'a iyye a onamañ, soggo mañ kane kuuli piñe geñ y'a ti'n wiike, an t'iide k'ume k'aade kono an ti t'iso tuddanj kamileñ a ðaana Raa. Mañ yi-t'iide booro Boy Raa, y'an di rooto ðonj señeke onniyo ere tuddanj t'a t'isa kamileñ a ðaana Raa t'a ðanja, wo wede tuuku tonj y'a t'ela señikadi señikadi me.

Seeñu ki Pool a Boy Raa

²⁷ A ðangu k'onniyo sarat geñ Pool yo a booro Boy Raa, wo kane Yawudiyagi ðonj iido ti siido k'Aazi an di y'wulle, mañ an an t'elite ono a ðonj duuru pay, wo Pool an di y'ziida. ²⁸ An d'iise ðollite, an'de: «Kun okki kune ðonj k'Izirayel geñ me! Enno wedusu wede i kazita munda wede ulsu me, a ume tuuku wo a wede tuuku tonj mañ, a tukki kine Yawudiyagi, a tukkoogoro Muusa wo a tukki boy enno. Wo ankeñ ðonj Yawudiyagi ye tonj y'an d'an t'iido ki Boy Raa enno, injkinoo ume kamileñ enj an ti y'ize ganigi a ðaana Raa me.» ²⁹ Kane an rootiyo injkinoo kono an wullo Tiropim k'Epez ti Pool adda geeger gettiyo, an elkiyo Pool yi ti y'ele adda booro Boy Raa.

³⁰ Adda geeger pay gette *ɔŋ* an d'iise tarkuuse gord*ɔŋ*, *ɔŋ* t'ume tuuku toŋ an d'okko k'adda, Pool *ɔ*wo an di y' ziiɗa an di y'udɗe t'adda booro Boy Raa me, wo kesiko boha an a-t'ippite. ³¹ An dehu an di y' t'îde, maŋ *ɔŋ* soŋ an d'ukke an i-di gizo a goole k'asigiryagi meeda zoot ki Romeŋ, an'de: «Doŋ pay ki Zeruzalem an isiyo tarkuuse.» ³² Kesiko yo goole geŋ yi wiiko deero k'asigiryagi ti doolo, ti asigiryagi a itadaŋ an d'ukko k'ume *ɔŋ* duuru. Aame an wulle goole k'asigiryagi pay wo ti asigiryagi a itadí maŋ, Pool an di y'iili ti kossiyadí me.

³³ Injino maŋ goole k'asigiryagi pay y'aa d'iide sirpa Pool, y'a yi ziiɗa wo y'an di ruute a asigiryagi an ti y' kettito ti zinjiri sire, wo y'a tunde, y'ede: «Wede eŋ yoŋ wee wee, wo y'ize moo me?» ³⁴ Wo *ɗe* adda diine *ɔŋ* duuru geŋ wede tuuku toŋ yi *ɗollite* k'eedí, k'eedí. Wo goole k'asigiryagi pay geŋ yi-ki t'ollige ye munda an rootiyo me, kono tarkuuse *ɓaadaŋ*. Injino y'an di ruute a asigiryagi, Pool an di-t'odo k'adda *ɓoy* wede zakidí. ³⁵ Aame Pool y'iiney a biza *ɓoy* aame koliyto maŋ, kane asigiryagi an a-ti y'umɓe kono *ɔŋ* duuru an dehu an i-d'ise ulsu. ³⁶ Wo kane *ɔŋ* duuru pay geŋ an yi daaniya ti *ɗollite*, an'de: «Ki y'ôodo! Ki y'ôodo!»

Pool a *ɗaana* *ɔŋ* duuru

³⁷ Aame Pool an dehu an ti y' t'ele adda *ɓoy* wede zakidí geŋ, yi di ruute a goole k'asigiryagi pay, y'ede: «Tambobino *ɗoo*, n'a-*ɗeege* bizó kay ko?» Maŋ yo goole geŋ y'a yi tunde, y'ede: «Ono Girek ki suune ko? ³⁸ Kee ti siid*o* Misir ye ko? Kee wede goppo goppon eŋ ki t'udɗe balɗa ti *ɔŋ* dupu piɗe a itadá, kee ye ko?» ³⁹ Pool yi di ruute, y'ede: «Nuŋ Yawudusu an ehe a Tarsi siid*o* Silisi, nuŋ wede ti siid*o* ki geeger ere i-d'ede suma. K'o t'ele urzi maŋ, n'an di roote a *ɔŋ* duuru.» ⁴⁰ Injino maŋ

goole k'asigiryagi pay yi-d'ele urzi. Pool y'a t'ihira a ume kolyito, y'an d'ize likuw ti beezí kono d'uwu an d'anniga. Doŋ pay an d'inniga, maŋ Pool y'an d'iise rootiyo t'ono doŋ k'Eber, y'ede:

22

¹ «Maawi ki nuŋ, zamba ki nuŋ, ankeŋ kun ollo munda wede n'a roote me, kono tuddó geŋ bizó n'a ti y' deege kay.» ² Aame an illiga Pool y'an rootiyo t'ono doŋ k'Eber maŋ, an d'inda kuy. Injino maŋ yo Pool y'a ruute, y'ede: ³ «Nuŋ Yawudusu an n'ehe a geeger Tarsi siido Silisi, n'ihira a Zeruzalem enno, wo wede i ni duuye Gamaliyel, y'a ni duuye mummino n'a daane koduwo urzi k'oogoro mongidagiŋ me. Kono kamo urzi Raa n'a yi ziidfa zakidfi baadaŋ aa kune anki pay. ⁴ Doŋ i daaniya urzi Galmeega n'anni dibire bini ongoŋ an t'inda, kuuli erayi ni-ti'n kettiso, ni-ti'n obe adda dangay. ⁵ Mozigo goole doŋ seŋeke ti doŋ i dokkiyo Yawudiyagi pay, kane batum toŋ an di roote d'erec onamó ni rootiyo eŋ me, kono o ele mattup kane a zamba Yawudiyagi doŋ a geeger Damas me. Wo n'a injile Damas kono n'a-seŋdo doŋ i ziipe addaŋ a Isa a ummey, n'an d'an t'etto ki Zeruzalem kono n'anni dabire.»

Mummino Isa yi wiike Pool me

⁶ «Nuŋ n'a injile wo a urzi peedo t'ize diine n'iina goppon ki Damas maŋ, a kaamiki ni woliyo toore baadaŋ ti kandaane a diigo wiliŋ a tuure a tuddó. ⁷ N'a iire tul a siido wo n'a illiga golla t'o rootiyo, t'ede: “Sool, Sool, de moo me ki ni dabirsa me?” ⁸ Maŋ n'a tunde, n'ede: “Galmeega, de kee wee wee?” Injino maŋ golla t'a ruute, t'ede: “Nuŋ Isa wede ti geeger Nazaret, wede kee ki dabirsa.” ⁹ Kane doŋ ti nuŋ geŋ toore an di y' wulle, wo golla ere o rootiyo gette an ki ti t'illiga ye. ¹⁰ Injino

maṅ n'a tunde, n'ede: "Galmeega n'aase mummino?" Wo Galmeega y'o di ruute, y'ede: "Ki t'oozo k'enjilo Damas, wo anḡeṅ an a di kizey munda wede Raa yi dehu k'aasey me." ¹¹ Wo ni ki wolliyo ye, kono toore ḡeṅ o d'ibbira edayó. Injino maṅ ḡoṅ ti nuṅ ḡeṅ an oo ziiḡa beezó, an di n'irkidfe, an o di-t'iide ki Damas.

¹² Anḡeṅ i d'ede wede sundí Ananiyas, yoṅ ḡeṅ yi seedu zakidí a urzi k'oogoro Muusa me, Yawudiyagi pay adda Damas ḡeṅ an yi tamma. ¹³ Yo y'a iido y'a n'uuna, wo y'o di ruute, y'ede: "Sool leema ki nuṅ, edayá i t'ohon!" Wo a kaamiki edayó a t'ihina ni wolliyo, wo Ananiyas n'a yi wulle kereṅ. ¹⁴ Wo y'o di ruute sey, y'ede: "Raa ki moṅgidfagiṅ yi ki biire ti kaagine too kono k'a suuna munda wede yoṅ yi dehu, k'a wolle yode ḡaṅṅal wede ki diine me, wo k'a olliga ono ḡoṅ adḡiya ti bizi. ¹⁵ ḡeṅ kee k'a kizita taayadí a ḡuwo pay, a munda wede ki wulle wo k'illiga. ¹⁶ Wo anḡeṅ ki delliso moo sey me? Ki t'oozo, an ki ti suyyo batem wo ki tondo suma Galmeega, y'a di booye oldikadá."»

Zina Pool di ḡoṅ Yawudiyagi ye

¹⁷ «Saṅ maṅ n'a-gime ki Zeruzalem. Onniyo soo maṅ ni-t'iide adda Boy Raa ni tonḡiyo Raa, aame ḡeṅ o d'iide munda aa suniye, ¹⁸ Galmeega n'a yi wulle, wo y'o di ruute, y'ede: "Kesiko ki t'adḡo ti Zeruzalem me, kono ḡoṅ siidfo eṅ an k'oyya ye taayadá ere k'an kizita a urzi nuṅ me." ¹⁹ Nuṅ ni di ruute, n'ede: "Galmeeki nuṅ, kane toṅ an suune ni sooru k'adda boyḡi ḡoṅ Yawudiyagi ge dooyiso miṅ, kono ay ti'n seedu ḡoṅ i ziipe addaṅ a kee, ay di'n kossiyto, ay di'n obe adda ḡaṅgay. ²⁰ Wo aame an iide Etiyeṅ wede kazita taayadá toṅ, nuṅ ede, nuṅ toṅ adda a munda wede ize ḡeṅ me, nuṅ wede boohiyo kallagi ki ḡoṅ i t'iide tówwadí." ²¹ Maṅ Galmeega y'o di ruute,

y'ede: «Toŋ maŋ k'engilo, ni k'agisa ki dokki ki tukki d'ofŋ kane Yawudiyagi ye.»»

Pool ti goole k'asigiryagi Romeŋ

²² Kane d'ofŋ duuru geŋ an di y'ollige Pool me bini a onamí d'ofŋ k'ita geŋno maŋ, aame geŋ an d'iise d'ollite, an'de: «Wede eŋ kun y'òodo! Kun y'òodo! Kun y'oola yi lekka ye a siid'ofŋ ette!» ²³ Wo an di d'ollite ki d'ollite, kallagaŋ an t'id'dipe, an d'oggiso siid'ofŋ i d'oozige odde k'awwa. ²⁴ Injino maŋ goole k'asigiryagi Romeŋ y'an di ruute a asigiryagi, y'ede: «Wede eŋ kun ti y'elo adda ðoy wede zakidí wo kun ti y' ðekkito ti karre, kono y'a roota ono d'ofŋ d'erec. Ni dehu n'a suune ki moo me d'uwu an d'ollite a tukki yode me.» ²⁵ Aame an y'iise kettiso ki ðekkisadí ti karre maŋ, Pool yi di ruute a goole k'asigiryagi meeda a sirpadí, y'ede: «Oogoro t'ele urzi ko a wede ti siid'ofŋ Romeŋ kun di y' ðekkite ti karre, daa k'ollige bizí me?» ²⁶ Aame goole k'asigiryagi meeda geŋ y'illiga injino maŋ, y'a iide, yi di gize a goole k'asigiryagi pay, y'ede: «K'a elko d'ofŋ a naabo ere k'isiyo ette, kono wede eŋ yon' wede ti siid'ofŋ Romeŋ.» ²⁷ Injino maŋ goole k'asigiryagi pay geŋ y'a iide k'ume Pool, wo y'a yi tunde, y'ede: «Kee ti siid'ofŋ Romeŋ kotto ko, k'o ki ti rooti d'ofŋ?» Pool y'a ruute, y'ede: «Eyye, nuŋ ti siid'ofŋ Romeŋ.» ²⁸ Injino goole k'asigiryagi pay yi di ruute, y'ede: «Nuŋ n'a ele sonko baadaŋ d'ofŋ miŋ n'a t'ize wede ti siid'ofŋ Romeŋ kollo.» Pool yi di ruute, y'ede: «Nuŋ t'ume an n'ehe miŋ wede ti siid'ofŋ Romeŋ too.» ²⁹ Kesiko kane d'ofŋ an di y' kosse geŋ an di lid'de ti tuddí me, wo yo goole k'asigiryagi pay toŋ orgiso t'a yi ziid'fa, kono yi ti gittite Pool ti zinjiri, wo ankeŋ yi zuune kacij yon' ti siid'ofŋ Romeŋ.

Pool a d'aana d'ofŋ deero

³⁰ Goole k'asigiryagi pay geŋ yi dehu y'a suune urzi wede d'erec, munda wede Yawudiyagi an sakiysa Pool. Injino maŋ soggo y'an di ruute a deero d'oj seŋeke wo a deero booro Yawudiyagi pay an di-t'ogiye. Saŋ Pool zinjiri an i di t'iize, an di-y'ud'fo, an di-t'iide ki d'aanadaŋ.

23

¹ Aame Pool y'iina a d'aana kane deero Yawudiyagi maŋ, yi di'n wolliyi tebeŋ adda k'edayan, wo y'an di ruute, y'ede: «Zemba ki nuŋ, nuŋ daayum a sooruzó ere a d'aana Raa gette a elkisadó ni suune munda k'ulsuko a tuddó umbo.» ² Maŋ mozigo goole d'oj seŋeke sundí Ananiyas y'an di ruute a d'oj a sirpa Pool, y'ede: «Kun i-ti y' daana bizí me.» ³ Injino maŋ Pool yi di ruute, y'ede: «Kee toŋ Raa y'a ki daana, kee wede aa waaya lee an aa t'ele buuye tuware, a t'ihina saŋ t'a oora*. Kee ki-guune k'a d'ekka booro a eedó a urzi k'oogoro, kaciŋ a urzi k'oogoro ye a d'ojzá k'an di rootiyo ki kossiyadó.» ⁴ Kane d'oj a sirpa Pool an i di ruute, an'de: «Kee mozigo goole d'oj seŋeke ki Raa miŋ ki di y' kalda!» ⁵ Pool y'an di ruute, y'ede: «Zemba ki nuŋ, ni ki suune ye yoŋ mozigo goole d'oj seŋeke me, kono ni suune ono eŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: “Wede goole ki siid'adá ki ki y' kilde ye†.”»

⁶ Pool yi suune kane deero Yawudiyagi geŋ itadaŋ Saduseyeŋ wo soŋ Pariziyeŋ. Injino maŋ y'a id'ili a d'aanadaŋ, y'ede: «Zemba ki nuŋ, nuŋ Pariziyeŋ, maawó toŋ Pariziyeŋ, kono kamo ni zaapu elkisadó onniyo soo Raa y'a balda d'oj i t'inda, geŋ kono k'injino an d'ekkiyo booro a eedó me.» ⁷ Aame kane Pariziyeŋ ti Saduseyeŋ an illiga yi ruute injino maŋ, an d'iiziga niikiyo ti tuddan,

* 23:3 23.3 Kun wollo adda mattup ki Ezekiyel 13.10-15. † 23:5 23.5 Kun wollo adda mattup ki Egzod 22.27.

wo a ogiysadaŋ gette an t'ihinte. ⁸ Injino maŋ kane Saduseyeŋ an rootiyo doŋ i t'inda geŋ an ki ti balda ye, maaleekiyagi ti undiyagi toŋ umbo, wo ki kane Pariziyen an ambu balɗiya ede, wo maaleekiyagi ti undiyagi toŋ ede. ⁹ Injino maŋ an di niikite ti tuddaŋ bini a t'iziga tarkuuse baadaŋ, wo doŋ suuniyo k'oogoro oŋgo ti diine Pariziyen geŋ an d'iiziga, an di niikiyo ki toogo, an'de: «Kaye munda ulsu a tukki wede eŋ ay k'uune ye, naabadi ette ise unde koo maaleeka gi-ruute koo maŋ.» ¹⁰ Niikiyadaŋ ti koliyo ti koliyo bini goole k'asigiryagi pay toŋ i di t'ele orgiso, y'elkiyo Pool an ti y' sittita. Injino maŋ y'an di ruute a asigiryagi, y'ede: «Kun ti y' deegi, wede eŋ kun ti y'adɗo ti diine deero Yawudiyagi me, ti bezaŋ kun ti y'oobo, kun di-t'odo k'adda boy wede zakidi.» ¹¹ A didɗo gette Galmeega y'a gize tuddi a Pool, yi di ruute, y'ede: «K'ombon, a Zeruzalem eŋ taayado k'an ti gize, wo i dehu a geeger ki Room toŋ k'an di kizey kay.»

Koniyo k'eego ki towwo Pool

¹² Soggo ti soohe maŋ Yawudiyagi oŋgo an t'ugiye kaŋ ombiɗe, an a-ti n'iime tuddaŋ a daana Raa, an'de: «Ay k'ooma ye, ay ki siɓa ye aame Pool ay ki y'iida ye maŋ.» ¹³ Doŋ i n'iime tuddaŋ injino kane kuuli ada piɗe ti makumu. ¹⁴ Wo kane an d'ingile, an d'uuney deero doŋ seɗeke ti doŋ i dokkiyo Yawudiyagi, wo an di ruute, an'de: «Kaye ay ele tuddey ay a-ti n'iime tuddey ti suma Raa, aame ay-iima wo ay-iiba ki poone Pool ay ki y'iida ye maŋ, a golladey. ¹⁵ Injino maŋ kune ti kane deero booro Yawudiyagi pay kaŋ soo, k'un tondo goole k'asigiryagi pay y'un di y'adɗo Pool ki daanaguŋ sey, aa kun dehu kun di wolle onami ki koduwo geŋ me. Kaye batum ay t'ikkima tuddey, ay di y' t'iida ki poone y'a aana ume kune geŋ me.»

¹⁶ Wo ulo bilzi ki teema Pool geŋ, onamaŋ y'a illiga an koniyo eego a tukki Pool me. Kesiko y'a ukke k'adda ðoy wede zakidí. Y'iiney maŋ yi di ruute a Pool ono ðoŋ y'illigo me. ¹⁷ Injino maŋ Pool yi wiike wede soo ti diine deero k'asigiryagi, wo yi di ruute, y'ede: «Ulo bilzi eŋ ki di t'odo k'ume goole k'asigiryagi pay, i-d'ede ono yi di rootey.» ¹⁸ Goole k'asigiryagi geŋ bilzi y'a di-t'iide k'ume goolayaŋ, wo yi di ruute, y'ede: «Wede dangay Pool y'a ni wiike, wo y'ede bilzi eŋ n'a di-t'edi k'ume kee kono i-d'ede ono y'a-di roote.» ¹⁹ Yo goole k'asigiryagi pay geŋ bilzi yi ziidfa a beezí, wo an aa d'irga siidaŋ. Maŋ y'a yi tunde, y'ede: «Ki dehu k'o di roote moo me?» ²⁰ Injino maŋ bilzi yi di ruute, y'ede: «Kane Yawudiyagi onamaŋ an ti'n îide, an'de soggo maŋ an gi di tonda Pool k'an di y'adfa, k'an di y' t'ela k'ume deero Yawudiyagi sey, aa an dehu an di wolley onamí ki koðuwo. ²¹ Wo kee k'amba ye onamaŋ me, kono kane kuuli ada piðe ti makumu geŋ ti diinayaŋ ðoŋ soŋ an t'ombiðey, an di y' delley. Kane an ele tuddaŋ an a-ti nîime an k'ooma ye, an ki siba ye daa Pool an ki y'îida ye maŋ. Tuddaŋ an t'ikkima an delliyo miŋ, kee k'an t'ele urzi k'an di y'adfo baa.» ²² Aame goole k'asigiryagi pay geŋ yi t'illiga injino maŋ, a bilzi'ŋ yi di ruute, y'ede: «A wenda soo toŋ ki rootey ye ono ðoŋ k'o d'iido eŋ me, wo aŋkeŋ k'engilo baa.»

Engilso ki Pool a diðfo ki Sezare

²³ Saŋ maŋ goole k'asigiryagi pay geŋ yi wiike ðoŋ sire ti diine deero k'asigiryagi, y'an di ruute, y'ede: «Kun waako asigiryagi meeda sire, asigiryagi ti punzigi ada sarat, wo asigiryagi ðoŋ ti aryagi meeda sire, kun t'okkoŋ tuddugaŋ, kun d'engila ki Sezare† a diðfo ðuwo an t'iima

† 23:23 23.23 Sezare: Geeger meeda, ume k'asigiryagi ðaadaŋ.

maṅ. ²⁴ Wo kun aa wollo punzigi a Pool y'a kila, kun di y' boohoy y'a d'aaney ti toose a ume Peelikis goole siidfo me.» ²⁵ Injino maṅ yi di riine mattup a Peelikis, y'ede:

²⁶ «Mattup ette a-raaniya nuṅ Kilood Liziyas, a kee Peelikis wede suma, goole siidfo. Ki poone n'a-t'ize toose.

²⁷ Wede n'a y'agisa eṅ, kane Yawudiyagi an di y' ziidfa, an dehu an di y' t'ide. Wo aame ni zuune yoṅ ti siidfo Romeṅ maṅ, ti asigiryagó n'a ukke, n'a-y'udfo ti beezan me. ²⁸ Wo ni dehu n'a suune munda wede Yawudiyagi an yi sakiysa ki moo me maṅ, injino n'a-di t'iide k'ume dfoṅ deero booro Yawudiyagi. ²⁹ Maṅ n'a zuune Yawudiyagi an yi sakiysa a urzi k'oogiradan, wo dfe a urzi k'oogoro Romeṅ geṅ munda ulsu yi k'ize ye i di t'ide k'unto ise ki dangay toṅ maṅ. ³⁰ Wo an oo ti gize kane Yawudiyagi an ti gitte onamaṅ an koniyo eego a tukki yode geṅ me, injino maṅ kesiko n'a-di y'igibe. Wo a dfoṅ i yi sakiysa ṅ n'an di ruute, n'ede: “Kun'do, kun di wolloy onamgun a dfaanada.”»

³¹ Injino maṅ kane asigiryagi an t'ize munda wede goolayan y'an ruute me, an ti y' wiike Pool an di t'iide, an d'iiney geeger Antipatiris§. ³² Soggo maṅ kane asigiryagi dfoṅ ti zoṅdan an di-gime k'umayan ki Zeruzalem, wo kane ti punzigi an d'ingile ki dfaanadan ti Pool me. ³³ Aame kane asigiryagi ti punzigi geṅ an iiney a Sezare maṅ, an i d'ele mattup gette a goole siidfo gettiyo, wo an i-di y'ele Pool a beezí. ³⁴ Goole siidfo geṅ y'a wulle mattup gette, wo y'a tunde Pool, y'ede: «Kee a siidfo tuuku an ki k'ehe me?» Pool y'a ruute, y'ede: «Nuṅ ti siidfo Silisi.» Aame yo yi zuune Pool ti Silisi maṅ, yi di ruute, y'ede: ³⁵ «Aame dfoṅ i ki sakiysa an iina maṅ, n'a ki tondita kollo.» Wo y'an di ruute a asigiryagi, Pool an di y' boohe adda boy mozigo

§ 23:31 23.31 Antipatiris: Geeger a diine Zeruzalem ti Sezare, i d'ede boy zakidi k'asigiryagi Romeṅ.

Erod.

24

Pool a d̄aana Peelikis

¹ Aame Pool yi ize onniyo paat a Sezare maŋ, mozigo goole d̄oŋ seɗeɗe Ananiyas ti d̄oŋ i dokkiyo Yawudiyagi miibi, an aa wiiko wede k'ooniyo sundí Tertilus. Kane pay an d'iina, an t'iide d̄aana Peelikis goole siid̄o, an i-di t'iide taaya a munda wede an sakiysa Pool. ² Goole siid̄o y'a igibe an di wiiko Pool, wo aame y'iina maŋ Tertilus y'a iise pettiyo bizí, y'ede: «Kee wede suma, goole siid̄o, ti beeko ere ki kee kaye ay lekkiyo adda siid̄o pay ti toose, wo t'urzi suuniyo ki dokkiyo d̄oŋzá ay wolleiyo suldi d̄oŋ beehiye pay k'ikkimta me. ³ A suldi d̄oŋ pay ay ooniyo in̄kino geŋ, a peedo tuuku ise a ume muno toŋ maŋ, kaye sundá ay gi di seɗɗiyo ye. ⁴ Nuŋ ni ki ti t'osse ye, in̄kino maŋ ti beeko ere ki kee, ni dehu k'ay di'n olliga ki peedo booloŋ d̄aŋŋal. ⁵ Kaye ay yi wulle maŋ wede eŋ yoŋ ulsu zimolo, y'ay ti'n daggiya kaye Yawudiyagi pay adda duniya me. Wo yoŋ goole ki d̄oŋ i daaniya Isa wede ti geeger Nazaret. ⁶ Y'a dihe 'Boy kamileŋ ki Raa toŋ y'a ti y' lette, y'a y'ise ganigi. In̄kino ay di y' ziid̄a, [ay di dihe ay t'ise booro a urzi k'oogiradey, ⁷ wo goole k'asigiryagi pay sundí Liziyas y'a ukko, ti toogo baadaŋ y'a y'uube ti beezey me. ⁸ Saŋ maŋ Liziyas y'an di ruute, y'ede: "Kun'do, kun di wolley onamguŋ a d̄aana kee goole siid̄o." In̄kino maŋ kee batum, aame ki y'iisa tondiso maŋ, k'a suuna munda wede ay yi sakiysa d̄erec, geŋ onamó in̄kino.» ⁹ Kane Yawudiyagi geŋ onamaŋ ti Tertilus soo, an'de: «Eyye, onamí yi ruute geŋ d̄erec.»

Ono Pool a d̄aana Peelikis

¹⁰ In̄kino maŋ goole siid̄o y'a ize likuw ti beezí a Pool kono y'a ruute, maŋ yoŋ y'a t'ihina bizí, y'a ruute, y'ede:

«Nuñ ni suune kee wede ðekkiyo booro ki siidfadey îide ozzinagi ðaadañ, injkino mañ a onamó ðoñ n'a-ðeege bizó a ðaana kee eñ, nuñ ni zaapo addó a kee. ¹¹ Kee batum ki wollo kay, onniyo koomat makumu sire toñ i k'îide ye, ni gili Zeruzalem ki ottilso a Raa me. ¹² Adda booro 'Boy Raa wenda soo toñ yi ki n'uuney, ni ki niikiyto ti wede tuuku ise n'an k'eliyto ono a ðoñ duuru ye, wo geñ adda ðoydi ðoñ Yawudiyagi ge dooyiso, ise a omagi doolo adda geeger toñ mañ. ¹³ Wo kane ðoñ eñ, aŋkenño munda wede an ni sakiysa, an k'aane an ki ti y' roote ðerec ye. ¹⁴ Wo munda wede n'a roote a ðaanadá t'addó pay enño: Nuñ ni naabiya a Raa wede ki moŋgidagey a urzi wede aware. Ki kane Yawudiyagi an'de urzi geñ ðerec ye, wo ðe nuñ n'umbe a suldi ðoñ pay an riije ti kaaga adda mattup k'oogoro Muusa ti ðoñ ki nebiyagi. ¹⁵ Wo nuñ toñ ni zaapu elkisadó a Raa, aa kane Yawudiyagi batum an zaapu elkisadañ, kono kane ðoñ ki diine wo ðoñ ki diine ye pây, an di balda ti unto a onniyo k'ita mañ. ¹⁶ Kono kamo ni d'eliyo tuddó, kono daayum a elkisadó ni suune munda k'ulsuko a tuddó umbo a ðaana Raa wo a ðaana ðuwo me.

¹⁷ Ozzinagi ðaadañ nuñ umbo, injkino n'a-gimo ki Zeruzalem n'an d'iido ti soŋko ki noogiyo a ðoñ siidfadó ðoñ weedayañ umbo, wo ni-d'ise sendikagi a Raa. ¹⁸ Geñ injkino n'iide k'adda booro 'Boy Raa, an di n'uuney aame ni t'ize aade ere kee wede k'a t'ise kamileñ a ðaana Raa, ðuwo ti nuuno umbo, wo munda ki tarkuuse toñ umbo. ¹⁹ Wo ðe i n'uuney kane Yawudiyagi miibi ti siidfo k'Aazi. Kane ede a ðaanadá mañ, a-di roote kane munda wede n'ize ulsu aame an d'ede rootiyo a tukki nuuno mañ, miñ kane umbo. ²⁰ Wo injkino toñ, kane ðoñ a enño eñ an rooto ðimme wede tuuku n'ize aame an ðikke booro a eedó a ðaana deero booro Yawudiyagi me. ²¹ Wo ni suune n'ize

munda soo dafnal, ni ruute ti golla awwa a daana kane, n'ede: "Nuñ n'elkiyo baldiya ki don i t'inda ede, kono kamo anki an d'o t'iido booro ki daana kune me."»

²² Peelikis geñ yon y'a zuune kereñ onamañ a urzi k'Isa Almasi me, mañ booro y'a t'ihira k'onniyo doolo, wo y'an di ruute, y'ede: «Kun dello, aame Liziyas y'iido mañ, n'un di wolla onamgun kollo.» ²³ Yi di ruute a goole k'asigiryagi, y'ede: «Ki y' booho Pool adda dangay, ki-d'oolo urzi boolon a munda wede yi dehu y'aase, wo a lanziyagi ton k'an oolo urzi an d'ette an ti y' wolle.»

Pool ozzine sire adda dangay

²⁴ Onniyo miibi k'ita mañ, Peelikis ti eddi Dirusil, tod'te Yawudowo, an d'iide k'ume Pool. Mañ Peelikis y'a yi wiiko, kono yi dehu y'a y'olliga a urzi zaapu k'adde a Isa Almasi. ²⁵ Mañ Pool y'a iise kazita mummino kee wede k'a lekke ki diine, tudda k'a ti seeda, wo mummino onniyo k'ita Raa y'a dekkey booro a tukki duwo pay me. Injino Peelikis i-di t'ele orgiso, yi di ruute, y'ede: «Ankeñ k'engilo, aame onniyo ni ki diha mañ, n'a ki waaka kollo.» ²⁶ Y'elkiyo son Pool yi di t'eela sonko, injino yi di y' waaku daayum an di pelkiyo ti yode. ²⁷ Ozzine sire geñ i-t'ingile injino, mañ Peelikis an ti y' bilke ti Porsiyus Pestus. Wo yode Peelikis geñ yi dehu Yawudiyagi ulban an d'ise unse, mañ Pool y'a y'iili adda dangay.

25

Pool a daana Pestus

¹ Aame Pestus y'iina a siido gettiyo mañ yi d'ize onniyo ado, mañ y'a-gili ti Sezare ki Zeruzalem. ² Deero don sefede ti deero Yawudiyagi geñ an d'iide, an i di t'iide taaya a tukki Pool, an di y' tunde wo an di koddime, an'de: ³ «K'ay ise beeko mañ, Pool k'a-di t'etto ki Zeruzalem.» Wo

kane Yawudiyagi an t'ikkima tuddaŋ kono an di y' t'îda urzi. ⁴ Wo Pestus y'an di ruute, y'ede: «Pool yoŋ adda danŋay a Sezare, saŋ maŋ nuŋ batum ni-kima k'ummey me.» ⁵ Wo y'a ruute sey, y'ede: «Doŋ deero ti diinagun an di-ŋeega ti nuuno ki Sezare, wo aame munda wede Pool y'ize ulsu geŋ, on o-di t'îdey taaya.» ⁶ Pestus yi d'izo onniyo gessire koo koomat ŋaŋ ŋaŋjal a Zeruzalem me, saŋ y'a-gime ki Sezare. Ti soggatú maŋ y'a-guune a ume k'isiyo booro, wo y'an di ruute an di wiiko Pool. ⁷ Aame Pool y'iina maŋ kane Yawudiyagi ŋoŋ iido ti Zeruzalem an di ti ŋuule, an d'orbite ono baadaŋ wo ulpi siidaŋ a tukki Pool me, ono ŋoŋ an orbite geŋ an k'aane an ki ti'n roote ŋerec ye. ⁸ Wo Pool k'oofibe k'eedí, y'ede: «Nuŋ ni k'ize ye munda ulsu a urzi k'oogoro Yawudiyagi, a urzi 'Boy Raa, ise a mozigo goole ki Romeŋ toŋ maŋ.»

⁹ Yode Pestus geŋ yi dehu Yawudiyagi ulbaŋ an d'ise uŋse, iŋkino maŋ y'a tunde Pool, y'ede: «Kunuŋ ki dehu k'a ette Zeruzalem, in t'isey booro k'onamá a ŋaanadó a ummey ko?» ¹⁰ Pool yi di'n gime onamí, y'ede: «Aha, nuŋ ettinŋ booro ere aa a ŋaana mozigo goole ki Romeŋ, onamó kun ti'n wollo a eŋno. Nuŋ munda ulsu a Yawudiyagi n'an k'ize ye, aa kee batum ki suune. ¹¹ Wo aame ki kotto ni suune ni t'ize oldiko wo ni t'ize munda o t'îde k'unto maŋ, ni ki-tooge ye n'a t'inda. Wo ŋe aame munda wede an ni sakiysa eŋ ŋerec ye maŋ, wenda wede i-t'ooone urzi an di'n t'ele a bey kane umbo. Nuŋ booradó ette a aaney di mozigo goole ki Romeŋ.» ¹² Iŋkino maŋ aame Pestus an ti ruute ti ŋoŋ i-d'eliyo kooke maŋ, yi di ruute, y'ede: «Kee k'unte suma mozigo goole ki Romeŋ geŋ, k'a eŋgila ki ŋaana yode mozigo goole ki Romeŋ.»

Pool a ŋaana Pestus ti Agiripa

¹³ Onniyo miibi k'ita maŋ, mozigo Agiripa ti teemadí Berenis an d'iina a Sezare, an i-di t'iso toose a Pestus. ¹⁴ An likke onniyto ðaadaŋ anŋenno, aame geŋ Pestus yi di t'iide taaya a mozigo kono Pool geŋ me, y'ede: «A eŋ i d'ede wedusu Peelikis yi iili adda dangay. ¹⁵ Aame n'iide Zeruzalem geŋ, deero ðoŋ seðeke ti ðoŋ i dokkiyo Yawudiyagi an d'ede ono ti yode, wo an di n' tunde an'de, ni rooto yo eŋ booro ti y' ziiða. ¹⁶ Wo n'an di ruute, n'ede: «Kaye Romeŋ ay k'isiyo ye inŋino me, daa ki wede an i-gi d'iide k'ume booro yi ki ðiige bizí a ðaana ki ðoŋ i yi sakiysa ye me.» ¹⁷ Inŋino maŋ kane an t'iido kenno ki sirpadó, wo soggo maŋ kesiko n'a-guune a ume booro wo n'an di ruute Pool an di y' wiiko ki ðaanadó. ¹⁸ Wo kane ðoŋ an yi sakiysa geŋ an iina maŋ, an ki ruute ye a sulði ðoŋ ooŋe aa nuŋ n'elkiyo y'ize me. ¹⁹ An d'ede niikiyto ðaŋŋal ti yode a urzi daaniya Raazaŋ, wo a tukki wede soo sundí Isa yoŋ geŋ y'inda wo Pool y'ede yoŋ zeere. ²⁰ Wo nuŋ ni ki suune ye urzi ðekkiyo booro a ono geŋ me. Inŋino maŋ n'a tunde Pool y'a ette Zeruzalem, an t'isey booradaŋ a ummey a onamaŋ geŋ me. ²¹ Wo Pool y'a-tuuge, y'a dihe y'a t'ette ki ðaana mozigo goole ki Romeŋ, yode a wolley onamaŋ me. Inŋino maŋ n'an di ruute a asigiryagi an di y' boohe a dangay bini onniyo ere n'a ti y' t'igiba k'ume mozigo goole ki Romeŋ.» ²² Agiripa yi di ruute a Pestus, y'ede: «Nuŋ batum ni dehu wede geŋ n'a y'olliga.» Pestus yi di ruute, y'ede: «Soggo k'a y'olliga.»

²³ Inŋino maŋ ti soggatú mozigo Agiripa ti teemadí Berenis an t'usso kallagi moziko, an t'iide ti deero k'asigiryagi wo deero siidó adda biino ere k'ogiyso. Maŋ Pestus y'an di ruute ðoŋzí, Pool an di y' wiiko. ²⁴ Aame geŋ Pestus y'a ruute, y'ede: «Mozigo Agiripa wo kune ðoŋ pay ti kaye, kun wollo wede eŋ, kane Yawudiyagi pay an d'iido an o di ruute ono a eedí. An di n'uuney a Zeruzalem,

wo an d'iido kenno pay, an d'ollite wede en i-k'ede urzi y'a ki lekke zeere ye baa. ²⁵ Wo ki nuɲ, ni k'uune ye munda wede ulsu y'ize i-di t'ide k'unto me, wo de yode batum y'ede onamaɲ en an i deɲgey mozigo goole ki Romeɲ. Injino maɲ ni dihe n'a ti y' t'igibe k'ummeɲ ki daana yode. ²⁶ A tukki yode en ono doɲ ni di raaje a mozigo goole ki Romeɲ ni ki'n suune ye. Kono kamo n'a di-t'iido ki daana kune, wo toc miɲ ki daana kee mozigo Agiripa. Kun ti y' tundita maɲ, koo ni-t'oona ono doɲ n'aana ni di raaja a yode me. ²⁷ Derec ye, k'a t'igibe wede daɲgay ki Room daa ki suuniyo munda wede ulsu y'ize me.»

26

Ono Pool a daana k'Agiripa

¹ Aame geɲ Agiripa yi di ruute a Pool, y'ede: «Ki rooto, ki-deego bizá.» Injino maɲ Pool y'a umbe beezí, wo y'a iise deegu bizi, y'ede: ² «Mozigo Agiripa, anki nuɲ ulbó unse n'aane n'a roote ono doɲ n'a-deege bizó a daana kee, a suldi pay doɲ zembadó Yawudiyagi an ni sakiysa, ³ kono kee ki y' suune koduwo pay urzi k'oogoro Yawudiyagi ti niikiyadaɲ te. Injino n'a ki tonde, ono doɲ ni roota en ki'n olliga maɲ.

⁴ Kane Yawudiyagi pay an ti suune lekkiyadó ere ni likke t'ume nuɲ obulsu a daana doɲzó a Zeruzalem me. ⁵ An ni suune ti kaagine to, lekkiyadó ni likke a urzi wede ki Pariziyen, urzi wede oone baadaɲ ki sooru a urzi k'oogiradeɲ me, kane batum an t'eesa derec aame an dehu maɲ. ⁶ Wo anken an dekkiyo booro a eedó kono ni zaapu elkisadó a ono doɲ Raa y'a ruute y'an t'ela a moɲgidagiɲ. ⁷ Kane boha bumbiyagi koomat makumu sire ki doɲzó geɲ, an zaapu elkisadaɲ an di wolla daɲgiya ki suldi doɲ Raa y'an ruute t'urzi naabo an isiyo daayum

onnu wo diddo a yode. Mozigo Agiripa, nuɲ toɲ ni zaapu elkisadó inkinno, geɲɲo munda wede kane Yawudiyagi an ni sakiysa me. ⁸ Ki moo me kune Yawudiyagi kun elkiyo munda geɲ i ki t'ise ye, Raa y'a balda doɲ unto me?

⁹ Para'ɲ nuɲ toɲ maɲ n'ilke doɲ umbe a suma k'Isa wede ti geeger Nazaret geɲ, t'urzi tuuku toɲ maɲ n'aana ni'ni deyya. ¹⁰ Geɲ naabo gette a Zeruzalem n'a-t'ize. T'urzi toogo ere n'uune ti deero doɲ seɗeɗe, doɲ ki Raa baadaɲ n'a ti'n zidde dangay, wo aame an dehu tōwwadaɲ toɲ ni d'oyyiso. ¹¹ Daayum ni d'ettiyo k'ume soo me soo me, k'adda boydi doɲ Yawudiyagi ge dooyiso, kane ni di'n dabirsa kono ni dehu ki toogo an di kilde suma k'Isa. Kono kane geɲ n'a t'ize aa gede maade, an t'ombiyo geegiryagi ki siido doolo toɲ ni di'n daaniya.

Taaya Pool mummino y'a ziipe addi a Isa me

¹² Geɲ inkinno onniyo soo n'ingile ki Damas ti toogo wo ti urzi naabo ere deero doɲ seɗeɗe an o ele. ¹³ K'ollo kay mozigo Agiripa, aame nuɲ a urzi wo peedo t'ize diine geɲ, ni wolliyo toore wiliɲ i diigo ti kandaane, a jiire toore peedo, a diige tuddó wo a tukki doɲ a itadó pây. ¹⁴ Kaye pay geɲ a t'ibi ramama a siido, wo n'ollige golla ti rootiyo ti ono doɲ k'Eber, t'ede: "Sool, Sool de moo me ki ni dabirsa me? Kee ki k'aana ye, kee'ɲ aa buru a bey galmeegi yi yi kossiyo." ¹⁵ Maɲ n'a tunde, n'ede: "Galmeega, de kee wee wee?" Wo yo Galmeega y'a ruute, y'ede: "Nuɲ Isa, wede kee ki yi dabirsa. ¹⁶ Wo ankeɲ ki t'oozo, ki t'ôhor. Nuɲ n'a-gize tuddó kono ni ki biire k'a t'ise wede naabadó, wo k'a rootita a duwo mummino ki ni wulle ankenno, wo a suldi doɲ ki wolla n'a kizita sey me. ¹⁷ Ankeɲ n'a ki ti-k'adfa ti bey doɲzá Yawudiyagi wo ti bey doɲ kane Yawudiyagi ye. Ni-k'agisa ki tukki kane Yawudiyagi ye, ¹⁸ kono k'an di t'ihiney edayaɲ, t'adda zimolo an t'adfo

k'ume toore, wo ti moziko Meeda siitanɗani an t'etto k'ume Moziko Raa. Aame an ziipa addaŋ a nuŋ maŋ, an t'oona tambobino k'oldfikadaŋ, wo an t'oona aggadaŋ t'adda sulɗi ɗoŋ Raa yi boohiyo a ɗoŋzi.”

Ono Pool a urzi naabadí

¹⁹ Injino maŋ mozigo Agiripa k'ollo bee, a munda wede o iido aa suniye ti kandaane geŋ, n'a ki tuuge ye. ²⁰ Wo ki poone n'a iise kazita a ɗoŋ Damas ti ɗoŋ Zeruzalem, wo soŋ a omagi pay ki siidɗo Ziide, wo saŋ a ɗoŋ oŋgo ki siidɗiyagi ɗoŋ kane Yawudiyagi ye. N'an gizite an di-kime lekkiyadaŋ, an di-kime ki tukki Raa, wo an di lekke lekkiyo ere i-kaza kane an ti-gime ki tukki Raa ki kotto. ²¹ Geŋ injino kane Yawudiyagi an ni ziidɗa adda Boy Raa, wo an dihe an di n' t'ide me. ²² Wo Raa y'a ni buuhe bini aŋki, wo daayum ni kazita taayadí a ɗoŋ pay sunni deero. Onamó ni rootiyo miŋ, kane ɗoŋ nebiyagi ti Muusa an ruutite a munda wede saŋ a aana genno, munda ti doolo n'a ki rootiyo ye. ²³ Ni rootiyo miŋ: Almasi Raa yi biire geŋ, y'a dibire wo y'a bilɗe ki poone ti diine ɗoŋ unto me, wo y'an di kizite urzi toore wede k'uttiyo a ɗoŋziŋ Yawudiyagi wo a ɗoŋ Yawudiyagi ye.»

Ono Pool a Agiripa y'a zaape addí a Isa

²⁴ Aame Pool yi-ɗiige bizí injino maŋ, Pestus y'a idili, y'ede: «Pool kee ki t'ukke maade! Ki duuye baadaŋ duuru, aŋkeŋ kee ki t'okko maade!» ²⁵ Pool yi di'n gime onamí, y'ede: «Pestus kee wede suma, goole ki siidɗo, k'ollo. Nuŋ ki maade ye, onamó ni rootiyo eŋ ɗerec wo a urzizaŋ. ²⁶ A ɗaana mozigo Agiripa eŋ n'a roote onamó daa k'orgiso, kono sulɗi ize geŋ yoŋ yi suune soo soo. Nuŋ ni suune munda soo i-dandɗe umbo, kono sulɗi ize geŋ kaŋ ombiɗe ye. ²⁷ Mozigo Agiripa, k'umbɗe koo a ono ɗoŋ nebiyagi an ruute me? Nuŋ ni suune kee k'umbɗe a ono geŋ me.»

²⁸ Agiripa yi di ruute a Pool, y'ede: «Kee k'elkiyo miŋ a kaamiki eŋ n'a zaape addó a Isa ko?» ²⁹ Maŋ Pool yi di ruute, y'ede: «Ise aŋkenno k'ita toŋ maŋ, nuŋ ni ton-diyo Raa, a zaape adde a Isa kee d'aŋŋal ye, wo kune d'oŋ pay aŋki kun n'ollige enno, kun t'ise aa nuuno wo ti ziziri kino yel!»

³⁰ Inŋino maŋ mozigo Agiripa y'a t'iizi, goole siidó y'a-t'iizi, wo Berenis ti d'oŋ pay ugiye an a-t'issige. ³¹ Wo aame kane geŋ an t'irga maŋ, an di ruute tuddaŋ, an'de: «Wede eŋ oldiko ere i di t'ide k'unto, ise ki daŋgay toŋ, umbo yi k'ize ye.» ³² Wo Agiripa yi di ruute a Pestus, y'ede: «Para maŋ wede eŋ aŋki in i-d'eeze, aame yi ki ruute booradí t'a aaney di mozigo goole ki Romen eŋ ye maŋ.»

27

Agisa Pool ki Room

¹ Duwo an di dihe onniyo ere ay di-kila adda tooko, ay d'eŋgila ki siidó k'Itali. Aame geŋ Pool ti d'oŋ daŋgay oŋgo an i-di'n ele a Ziiliyus goole k'asigiryagi meeda, ti diine k'asigiryagi meeda zoot an'ni waaku sundaŋ «asi-giryagi ki mozigo goole ki Romen.» ² Ay di-gili adda tooko ki siidó k'Adiramit t'ambe geegiryagi d'oŋ a zeŋge ki siidó k'Aazi, wo ay d'iŋgile, Aristarko ti geeger Tessaloni siidó Maseduwan ti kaye. ³ Soggo maŋ ay d'iiney a Sidon, wo Ziiliyus geŋ yoŋ beehiye ti Pool me, aame geŋ yi-d'iili urzi y'a ette y'a wollo laŋziyagi, kono yi seedó munda wede yi dehu. ⁴ Saŋ tiŋ geŋ ay d'iŋgile, ay d'umbe ki kese ere maaye baata ki siidó ere a diine k'ahu sundutú Siipire, kono maaye a giggirey duuru. ⁵ Ay di diipiɗa bar ere goppon ti siidó Silisi ti Pampili, wo ay d'iiney a geeger Mina siidó Liizi. ⁶ A ume geŋ goole k'asigiryagi yi d'uune tooko ti geeger k'Alegzandiri t'ambe k'Itali, wo y'ay ti'n gili adda. ⁷ Ay d'ettiyo boolon ti boolon, ay d'ize onniyto

baadan, ay t'ize ooṅe baadan bini ay d'iiney geeger Sined. Wo ḍe t'urzi geṅ ay k'aaney dokki ye kono maaye baadan, maṅ ay t'udḍe goppon ti siidḍo sundutú Kap Salmone, ay d'ingile ki zenḡe wede maayayí baata ki siidḍo ere a diine k'ahu sundutú Kiret. ⁸ Ay d'ettiyo ti ooṅe baadan ay seedu ita zenḡe zenḡe, wo ay d'iiney ume wede an yi waaku Zenḡe Majjaane, goppon ti geeger Laze.

⁹ Ay d'ize onniyto baadan ḍoo miṅ ay d'iiney a ume geṅ me, wo anḡeṅ ume a t'ize ulsu baadan sey k'engilso me, kono onniyo tarnaape ki lekkiyo daa k'omḍo* i t'ingile. Inḡkino maṅ Pool y'an di tuuke kuudaṅ ḍoṅ naabo adda tooko me, y'an di ruute, y'ede: ¹⁰ «Lanḡziyagi ki nuṅ, ni wolliyoy'ṅ torguwo ette in t'isa ooṅe, tooko ti sulḍi suuk adda pay a latta wo kine toṅ maṅ in di-t'inda, tooko ḍaṅṅal ye.» ¹¹ Wo goole k'asigiryagi geṅ yi zaapu addí baadan a ono wede tuuliyoy tooko ti wede tooko batum, a ono Pool yi-ki zaapu addí ye. ¹² Wo soṅ zenḡe wede geṅ yoṅ majjaane ye ki lekkiyo a ume reele me, kono kamo ḍoṅ baadan an dehu ti tookiyagaṅ urzi ede maṅ, tiṅ geṅ an d'engile an d'aaney geeger Peeniks zenḡe ki siidḍo Kiret. Zenḡe geṅ yoṅ ki ḍandí ki kese peeḍo k'ooriyo, wo k'awwa ki kese peeḍo k'ooriyo. Geṅ anḡeṅno an di dihe an di lekkey ume reele me.

Ursiṅo adda bar

¹³ Maṅ i d'iiziga maaye yi baahu pelele ti ḍandí wo kane an elkiyo torguwadaṅ an engila. Geṅ maala ere i seedu tooko an ti-t'umḍo t'adda k'ahu me, wo an d'ingile an seedu ita zenḡe ki siidḍo Kiret. ¹⁴ Wo saṅ maṅ taṅ boolon i d'iizigo maaye baadan sundí Erakiloy t'adda moṅgali ki siidḍo ere a diine k'ahu gettiyo. ¹⁵ Tooko yi-di d'ingile ay k'aaniya girpiyatú ye kono maaye a giggirey, ay yi d'iili

* ^{27:9} ^{27:9} Tarnaape ki lekkiyo daa k'omḍo an isiyo a tere guuge.

tuddey a maaye y'ay di'n dokkiyo adda bar baa. ¹⁶ Ay d'udde ti d'andfi siidfo ñeñko ere a diine k'ahu sundutú Koda, ay d'iigire booloñ ti maaye me. Aame geñ ay d'ize ki toogo bini tooko ñeñko ki naakiwsa tudde ay d'iine girpiyatú. ¹⁷ Kane d'ofñ naabo adda tooko an a-t'irgo tooko ere ñeñko an a-ti gili, wo tooko ere meeda an ti-gittite ti sibbani ki seedfutú. An orgiso t'a k'oorra adda dolso ere ki zenje ki siidfo Libi ye, in'kino mañ alboy an di-diggite wo an i-d'iili tuddañ a maaye, yi di'n dokkiyo. ¹⁸ Ursiño gette t'ay di'n tindiwe ßaadañ bini soggo, mañ kane d'ofñ naabo adda tooko an d'iise sebbiso suldfi suuk t'adda tooko k'adda bar. ¹⁹ Wo onniyo k'aduwe mañ suldfi d'ofñ an boohiyo k'okkime tooko, kane pây an aa di-zibbite ti beezañ. ²⁰ Onniyto ßaadañ ise peedfo, ise moldali ay ki'n wolliiyo ye, ursiño gette t'a guune zakidfi ti suutinsó ki suutinsó, wo kaye pay wede tuuku y'a elke ay d'utta umbo.

²¹ Doñ pay adda tooko geñ, onniyto ßaadañ wendfa soo toñ yi t'eele mundfa a bizi umbo. In'kino mañ Pool y'a t'ihira a dfaanaañ, wo y'an di ruute, y'ede: «Lanzyiagi ki nuñ, anki kun illigo onamó, in likko a Kiret mañ, dabar ti daggiya suldfi kino i k'ise ye. ²² Wo ankeñ n'un di rooto, kun ombon! Wendfa soo toñ ti diinaguj i ki t'inda ye, i dagga tooko sittú. ²³ A diddfo ette maaleeka ki Raa wede ni-daaniya wo ni-naabiya geñ, y'a iido sirpadó, ²⁴ wo y'o di ruute, y'ede: "Pool kee k'orgidfe ye, kee k'a ettey ki dfaana mozigo goole ki Romerñ. Wo Raa beekadí a eedá gette, d'ofñ pay adda tooko ti kee eñ y'an utta." ²⁵ In'kino mañ lanzyiagi ki nuñ, kun ombon kono ni zaapu addó a Raa, onamí d'ofñ y'o ruute eñ a-t'etta. ²⁶ Wo kine in'te eñ, in di gohey a zenje siidfo soo ere a diine k'ahu.»

²⁷ A diddfadey ere ki koomat makumu pidfe toñ, ursiño t'ay di'n d'enjilso daayum ki daggiya adda bar sundutú Mediterane. A diddfo meeda mañ, d'ofñ naabo tooko an

owwiyo ay iina gopporɔŋ ki siidɔ. ²⁸ Maŋ an zidɔde sibe ti maala eego, wo an di zuune sohirko k'ahu kayya ada g'adɔ makumu sarat, wo ki d'aana booloŋ maŋ an di-zidɔde sey, maŋ sohirko k'ahu a t'irga kayya ada sire makumu gessire. ²⁹ Maŋ an d'urgidɔde koo ise moŋgali tunda maŋ tooko t'a goha. Injino maŋ an di gikkite maldali pidɔde deero kettiso ti sibbani a ume k'ita tooko kono t'a-dirse, wo an di delliyo ume a t'ompila, wo ume y'an k'ompilso kesiko ye. ³⁰ Aame geŋ kane d'oŋ naabo tooko an dehu an t'oodi eedaŋ, tooko an d'ooli mentú. An d'isiyo aa an kakkisa maldali deero d'oŋ i seedu tooko a d'aanatú geŋ, an ti-d'iige tooko neŋko ki naakiwsa tudde adda k'ahu. ³¹ Wo Pool yi di ruute a goole k'asigiryagi Romoŋ ti asigiryagi, y'ede: «Kane d'oŋ eŋ an ki likka adda tooko ye maŋ, kune kun k'utta ye.» ³² Injino maŋ kane asigiryagi an di-d'ikkite sibbani d'oŋ i seedu tooko neŋko ki naakiwsa tudde geŋ me, an di-t'iili t'a iire.

³³ Ki poone ume y'a ompila geŋ, Pool y'an di ruute a d'oŋ pay an oomo munda, y'ede: «Kun ollo, aŋki eŋ un d'ede onniyo koomat makumu pidɔde kun lekkiyo adda k'elkiso wo mosogo, daa k'omɔ. ³⁴ Injino maŋ n'un di rooto, wede tuuku toŋ yi oomo munda booloŋ, kono geŋ koduwo un t'eele toogo kono kun d'utta. Wo ililso k'eego soo ki wede tuuku toŋ i ki dagga ye.» ³⁵ Aame Pool yi ruute injino maŋ, y'a t'umbe mappa, y'a ruute koduwo a Raa a d'aana duwo pay, saŋ y'a burkite wo y'a iise omɔ. ³⁶ Injino maŋ kane pay geŋ an d'imbiŋa, an d'iise omɔ kay. ³⁷ Adda tooko'ŋ kaye meeda sire uto ada sarat makumu zoot. ³⁸ Aame an t'iimi an isse maŋ, geme t'adda tooko an di zibbite adda bar, kono tooko aa d'ise soodo.

Lattiya tooko adda k'ahu

³⁹ Ume i t'umpile maŋ, siidɔ gette d'oŋ naabo tooko an gi di zuune ye, wo an di wulle ume dolso ti paate a

biza zenje, maŋ an dihe tooko an di-t'ette k'ume dolso an iina maŋ. ⁴⁰ Malɗali deero ɗoŋ i seedu tooko an t'ippirte wo an d'iili adda bar, sibbani ɗoŋ an gittite inda ɗoŋ i dokkiyo tooko an t'iizite. Maŋ an di gitte alboy aame ɗaana tooko kono maaye yi di'n ŋaay'u k'ume dolso. ⁴¹ Wo an iide'ŋ, an t'iire adda dolso ere a diine bar, tooko a ti ziifɗa. Ume ɗaanatú i-t'iide adda dolso ti k'aane ti k'engile ye, wo ume k'itatú bar t'okko ɓaadaŋ geŋ a dihima. ⁴² Kane asigiryagi geŋ an dehu ɗoŋ dangay an ti'n t'ide, kono koo tuuku yi suune ahu maŋ, y'utta'ŋ iye. ⁴³ Wo yo goole k'asigiryagi Romeŋ geŋ yi dehu y'a utte Pool, iŋkino maŋ y'an di-tuuge ki tōwwadaŋ me. Y'an di ruute a kane ɗoŋ i suune ahu'ŋ an t'oɓo ki poone, an di-doopo ti nee a siifɗo. ⁴⁴ ɗoŋ soŋ an di'n diiko, wede tuuku y'a ti soofɗo a sarpanje, ise a keyali k'inda tooko toŋ maŋ. Wo geŋ iŋkino, pay an t'ibi ahu, an di dippiɗa pay ti bee a siifɗo me.

28

Pool yo a siifɗo sundutú Malt

¹ Aame ay ti diippiɗa ay utte maŋ, siifɗo ere a diine k'ahu gette ay d'illiga kacin sundutú Malt. ² Kane ɗoŋ siifɗo gette an ay di'n ziifɗa ti geyyiso ɓaadaŋ. Angeŋ mizzi toŋ y'a d'iise koppiyo wo ume reele geŋ, an ay di muɗɗe uwwo gidi gidi, an'de: «Kun'di kun ti kooka pay.» ³ Pool y'a-ziki keyyami y'a d'ibi uwwo, wo a wehinko gette makike t'adda y'a uɗɗo, y'a y'ihida beezí. ⁴ Aame kane ɗoŋ siifɗo gette an wulle makike yi t'irɓe bey Pool maŋ, an d'iise rootiso ti tuddaŋ, an'de: «Wede eŋ wede tōwwo ɗuwo kotto, kono booro ki Raa ti ki dehu y'a ki lekke ye, t'adda bar yi y'uɗɗo toŋ maŋ.» ⁵ Wo Pool y'a rittige makike k'adda k'uwwo, wo i ki y'aadumu ye. ⁶ Kane ɗoŋ oŋgo an delliyo, an wolla ooziga woogo, y'oodfiba y'ooro

tul y'inda woogo. Aame an likke kee wo an wulle munda boolon toŋ k'aadumu umbo maŋ, an di-gime elkiyadaŋ, an'de: «Yo eŋ raayusu.»

⁷ Ume geŋ yoŋ goppon ti domɓi ki wede goole ki poone ki siido ere a diine k'ahu gettiyo, yoŋ sundi Pibiliyus. Yode geŋ y'ay di'n ziida ti geyyiso baadaŋ, wo ay d'ize onniyo adɔ a boozí me. ⁸ Meeki Pibiliyus geŋ yoŋ eeni ekk'onŋali, i-di d'orɓiyto wo yi d'ara puuzo. Pool y'a iide y'a ti y' wullo, yi-tunde Raa, maŋ yi ziipe beezí a tuddi wo yi-d'ele beeko. ⁹ Saŋ maŋ doŋ k'eeni ki siido gette an d'iidito pay, wo y'an d'ele beeko pây. ¹⁰ A kaye geŋ doŋ siido gette an ay d'uttile baadaŋ, wo a onniyo k'engilsadey toŋ an ay d'eele suldi baadaŋ doŋ ay dehu ki torguwadey me.

Aaniya ki Pool a geeger Room

¹¹ A ume geŋ i d'ede tooko sundutu «Raayagi Roono» t'iido ti geeger k'Alegzandiri, tode gette ume reele ti ti y'ingile a zeŋge siido ere a diine k'ahu ettiyo. Iide tere adɔ maŋ, ay di-gili adda ay d'ingile. ¹² Ay d'iiney geeger sundutu Sirakuz, aame geŋ ay d'ize onniyo adɔ. ¹³ Tinj geŋ ay ziida ita zeŋge zeŋge, ay d'iiney geeger sundutu Reggiyo. Soggo maŋ maaye ti d'andi y'a iise baahu, onniyo sire ay d'iiney a geeger sundutu Puzole. ¹⁴ A geeger gette ay d'uune zemba doŋ i ziipe addaŋ a Isa, an ay di'n dihe ay d'ize onniyo sarat ti kane. Geŋ injino saŋ ay d'ingile ki Room. ¹⁵ Kane zemba ti Room geŋ an d'illiga rabiladey te, wo an d'iido okkimayey an d'iina a ume sundi «Suuk ki Appiyus» wo a ume sundi «Ume Moone Adɔ ki Torgagi». Aame Pool yi'ni wulle maŋ, y'a ruute koduwo a Raa wo ii d'eele kooke. ¹⁶ Aame ay iiney Room maŋ, an i-d'ele urzi a Pool y'a lekke siidi ti asigursu soo ki boohiyadi.

Pool yi kazita ono Raa a Room

¹⁷ Îde onniyo aċo maŋ, Pool y'a wiike deero Yawudiyagi ɗoŋ a geeger Room ki di yode. Aame an t'ugiyi maŋ, y'an di ruute, y'ede: «Kune zemba kuuli, nuŋ munda ulsu a ɗoŋziŋ ni k'ize ye, ise a urzi k'oogoro moŋgidagiŋ toŋ ni k'ize ye, wo toŋ a Zeruzalem an di n' ziiɗa ɗaŋgay, an an di n' ele a bey Romeŋ. ¹⁸ Kane Romeŋ an di n' tundite, saŋ an dihe an oo d'eeze kono munda n'ize ulsu o di t'îde k'unto an k'uune ye. ¹⁹ Wo kane Yawudiyagi an di-tuuge, iŋkino maŋ nuŋ toŋ n'a ruute n'ede, booradó i ti ɗaŋgey mozigo goole ki Romeŋ, aŋkeŋ o k'ede elkiyo n'a ki kiigira ɗoŋzó Yawudiyagi ye. ²⁰ Geŋ kono k'iŋkino n'a dihe n'un di'n t'ikkima, n'un di roote me. Iŋkino maŋ ni sarkiya zinziri ette kono ki wede kane ɗoŋ k'Izirayel an zaapu elkisadaŋ.» ²¹ Kane ɗoŋ i t'ugiyi geŋ an i-di ruute, an'de: «Kaye mattup ti siidó Ziide soo toŋ ay k'uune ye a tukki kee me, wo leema soo toŋ t'ummey i k'iido ye, y'ay di-t'îde taaya, ise y'ay di roote k'ulsi kee me. ²² Wo beehiye ay dehu ay ki-ti k'olliga munda wede k'elkiyo k'a roota me, kono kaye ay suune a munda wede k'a seedu zakidí geŋ, aame tuuku toŋ ɗuwo an ki dehu ye.»

²³ An d'ele onniyo ere an di t'ikkima ti Pool kaŋ soo, wo a onniyo gette an d'iide baadaŋ a jiiere, an di y'uuney Pool a ume wede yi-lekkiyo. Ti soohe bini lohe Pool y'an di kazita a urzi Moziko Raa, yi dehu y'an ti'n tooye k'urzi taaya k'Isa. Y'an kazita iŋkino t'urzi mattup k'oogoro Muusa ti ɗoŋ ki nebiyagi. ²⁴ ɗoŋ oŋgo an d'umbe a onamí ɗoŋ yi ruutite, wo ɗoŋ soŋ an di-tuuge k'ambu me. ²⁵ A teepiyadaŋ gette an di-tiipe onamaŋ i-ki t'iide kaŋ soo ye, maŋ Pool y'an di ruute miŋ kino ɗaŋŋal, y'ede: «Unde Kamilen ti ruute ɗerec a moŋgidaguŋ t'urzi nebi Ezayi, ²⁶ t'ede:

“K’odo k’ume d’uwo eñ k’an di rootoy, k’ede:
Kune kun d’olliga kereñ, wo ono itadañ kun ki ti suuna ye,
kun di wolla kereñ, wo mundañ kun ki y’ wolla ye.

²⁷ Derec, d’uwo eñ kuwwagañ an a-ti ñiyye danjila kono
a k’olliga ye,

edayañ an a-t’ippe kono a ki wolle ye,
wo an t’ize tuusiyagi kono ono itadañ an gi di’n suune ye.
An ize injino kono an ki dehu ye an di-kimo ki tukki nuñ

Raa, n’an t’ele beeko me*.”»

²⁸ Wo Pool y’an di ruute sey, y’ede: «Kun ollo kod’uwo,
rabila ere k’uttiyo ki Raa ette an t’elo a d’oñ Yawudiyagi
ye, wo kane an di-t’olliga.»

²⁹ Aame Pool y’a ti ruute injino mañ, Yawudiyagi an
d’ingile an di niikutu tarkat tarkat ti tuddañ. ³⁰ Pool y’a
likke ozzine sire a boozí wede y’a ele soñko geñ me, d’oñ
pay ettiyo wollisadí geñ yi di’n seedu bey sire. ³¹ Yi kazita
urzi Moziko Raa, wo yi dooyiso urzi Galmeege Isa Almasi
daa k’orgiso wo daa morkiye munda.

* 28:27 28:27 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 6.9-10.

Mattup ki Taasuwa ere Aware

Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23